

DE MILITAIRE SPECTATOR

waarin opgenomen de Officiële Mededelingen van

DE KONINKLIJKE LANDMACHT EN DE KONINKLIJKE LUCHTMACHT

Hoofdredacteur:

E. J. C. van Hootegem, Brigade Generaal van de Generale Staf

Redactie:

Ir. L. W. C. Adank, Brigade Generaal van de Technische Staf

Drs. H. de Vries, Administrateur bij het Departement van Defensie

F. van Pelt, Luit.-Kolonel van de Generale Staf

S. van der Pol, Luitenant-Kolonel-Vlieger

Maandblad

Nadruk verboden

Directie, Redactie, Administratie en Advertenties:
Zwarteweg 1 - Tel. 182355 - Postgiro 44715

Abonnementsprijs f 4,50 per kwartaal - Buitenland f 22,50 per jaar - Losse nummers f 1,75

Advertenties:
contractprijzen op aanvraag

Inhoud

Officiële Mededelingen van de Koninklijke Landmacht en de Koninklijke Luchtmacht

Uit de Landmacht- en Luchtmachtorders 238

Redactioneel gedeelte

Speciaal nummer, gewijd aan de Ondersteuningsstrijdkrachten

Ontstaan en taak van het Commando Ondersteuningsstrijdkrachten, door J. P. F. Agasi, Generaal-Majoor der Infanterie	239
G1-aspecten bij de Ondersteuningsstrijdkrachten, door A. Stadius Muller, Luitenant-Kolonel van de Generale Staf en S. Hof, Majoor der Infanterie	245
Problemen rond de personele mobilisatie en regeling van de concentratie, door L. van Marion, Kolonel der Infanterie	251
G3-aspecten van de taken van het Commando Ondersteuningsstrijdkrachten, door W. Reyn, Luitenant-Kolonel van de Generale Staf	258
De logistiek bij de Ondersteuningsstrijdkrachten, door W. F. Smit, Luitenant-Kolonel van de Generale Staf	262
De Sectie „Herhalingsoefeningen” in de Staf-Osk — Taak, organisatie en werkwijze, door W. T. Schnerr, Kolonel der Infanterie	270
Nieuwe uitgaven	250, 276
Uit de buitenlandse vakpers	277

DE MILITAIRE SPECTATOR

waarin opgenomen de Officiële Mededelingen van

DE KONINKLIJKE LANDMACHT EN DE KONINKLIJKE LUCHTMACHT

Hoofdredacteur:

E. J. C. van Hootegem, Brigade Generaal van de Generale Staf

Redactie:

Ir. L. W. C. Adank, Brigade Generaal van de Technische Staf

Drs. H. de Vries, Administrateur bij het Departement van Defensie

F. van Pelt, Luit.-Kolonel van de Generale Staf

S. van der Pol, Luitenant-Kolonel-Vlieger

Maandblad

Nadruk verboden

Directie, Redactie, Administratie en Advertenties:
Zwarteweg 1 - Tel. 182355 - Postgiro 44715

Abonnementsprijs f 4,50 per kwartaal - Buitenland f 22,50 per jaar - Losse nummers f 1,75

Advertenties:
contractprijzen op aanvraag

Inhoud

Officiële Mededelingen van de Koninklijke Landmacht en de Koninklijke Luchtmacht

Uit de Landmacht- en Luchtmachtorders 238

Redactioneel gedeelte

Speciaal nummer, gewijd aan de Ondersteuningsstrijdkrachten

Ontstaan en taak van het Commando Ondersteuningsstrijdkrachten, door J. P. F. Agasi, Generaal-Majoor der Infanterie	239
G1-aspecten bij de Ondersteuningsstrijdkrachten, door A. Stadius Muller, Luitenant-Kolonel van de Generale Staf en S. Hof, Majoor der Infanterie	245
Problemen rond de personele mobilisatie en regeling van de concentratie, door L. van Marion, Kolonel der Infanterie	251
G3-aspecten van de taken van het Commando Ondersteuningsstrijdkrachten, door W. Reyn, Luitenant-Kolonel van de Generale Staf	258
De logistiek bij de Ondersteuningsstrijdkrachten, door W. F. Smit, Luitenant-Kolonel van de Generale Staf	262
De Sectie „Herhalingsoefeningen” in de Staf-Osk — Taak, organisatie en werkwijze, door W. T. Schnerr, Kolonel der Infanterie	270
Nieuwe uitgaven	250, 276
Uit de buitenlandse vakpers	277

Officiële Mededelingen

Koninklijke Landmacht

Koninklijke Luchtmacht

Uit de Landmacht- en Luchtmachtorders

De aandacht wordt gevestigd op:

LaO Nr 61021, handelende over de nadere regeling met betrekking tot het opleggen van de verplichting tot schadevergoeding aan militair- en burgerpersoneel.

LaO Nr 61041. Toepassing Ziekenfondsenbesluit (Militairen).

LaO Nr 61042. Controle door de I.M.A. bij de Koninklijke Landmacht (Bevelsverhoudingen, bevoegdheden, uitvoering, notawisseling en rapportages).

LaO Nr 55272 (Herdruk). Uitvoeringsbeschikking inzake het dragen van de militaire uniform in het buitenland.

LaO Nr 61048. Hogere Technische Vorming. Officieren der Koninklijke Landmacht Cursus 1962. Aanmelding uiterlijk 1 juli 1961.

LaO Nr 54268 O. Regeling inzake betuigingen van tevredenheid en ontevredenheid aan militairen.

Landmachtmededeling Nr 008-61. Ministeriële Beschikking inzake de aankoop van artikelen behorende tot de persoonlijke standaarduitrusting.

Landmachtmededeling Nr 009-61. Ministeriële Beschikking inzake de vijfdaagse werkweek.

Landmachtmededeling Nr 012-61. Ministeriële kennisgeving betreffende verzekering voor het gebruik van eigen vervoermiddelen.

Adreswijzigingen De Militaire Spectator

De aandacht wordt nogmaals erop gevestigd, dat officieren, die maandelijks van Rijksweg „De Militaire Spectator” ontvangen, bij wijziging van hun adres, dit *uitsluitend* kenbaar dienen te maken bij de commandant van het onderdeel, waarbij zij in onderhoud zijn gesteld. Derhalve *niet* telefonisch of schriftelijk bij de administratie van „De Militaire Spectator” of bij de Afdeling Personeelspubliciteit van het Departement van Defensie.

De commandant van vorenbedoeld onderdeel zendt de voorgeschreven mutatie-opgave aan de Afdeling Centrale Personeelsdocumentatie van het D.v.D. waarna toezending aan het nieuwe adres volgt.

De legerleiding stelt er prijs op vast te stellen, dat het adverteren in dit tijdschrift uiteraard het verkrijgen van voorkeur voor leveranties aan de Koninklijke Landmacht of aan de Koninklijke Luchtmacht niet kan inhouden. Einde van de Officiële Mededelingen van de Koninklijke Landmacht en de Koninklijke Luchtmacht.

De Oorlogsgravenstichting in 1960

In een goed geïllustreerd jaaroverzicht doet de Oorlogsgravenstichting de nodige mededelingen over haar vele en belangrijke activiteiten in het jaar 1960. Activiteiten, die zich, zowel naar de aard als naar de plaats, over een ruim gebied uitstrekken.

Het is ons een voorrecht in de gelegenheid te zijn deze uiterst belangrijke stichting, waarvan H.M. de Koningin Beschermvrouwe is en Z.K.H. de Prins der Nederlanden Ere-Voorzitter, in de belangstelling van allen aan te bevelen.

Het adres is: Bankplein 5, 's-Gravenhage, telefoon (070) 54 13 00, postgironr 40 10 00.

Ontstaan en taak van het Commando Ondersteuningsstrijdkrachten

door J. P. F. AGASI, *Generaal-Majoor der Infanterie*

Sedert de NAVO tot stand kwam en Nederland zich verbond tot het leveren van een aandeel in de gezamenlijke strijdmacht, heeft er een geleidelijke ontwikkeling plaatsgevonden in de omvang en organisatie van dat aandeel.

Zoals bleek uit de woorden van de minister van Defensie bij de Memorie van Toelichting op het hoofdstuk VIII van de Rijksbegroting van 1961, wordt voor wat betreft het aandeel van de landstrijdkrachten prijs gesteld op parate en mobilisabele eenheden. Hierbij werd immers gezegd:

„Het in 1958 door de Noord-Atlantische Raad aanvaarde minimum behoefte plan voor de jaren 1959 tot en met 1963 omvat voor Nederland als hoofdtaak het aan de Geallieerde Opperbevelhebber in Europa ten behoeve van het „schild” ter beschikking stellen van een deugdelijk geoefend, doelmatig uitgerust, goed geëncadreerd legerkorps, met een zodanige graad van paraatheid en van een zodanige samenstelling, dat het in staat is op zeer korte termijn en in nauwe samenwerking met de in geallieerd verband geïntegreerde Britse, West-Duitse en Belgische eenheden van overeenkomstige samenstelling de opgedragen oorlogstaak te aanvaarden.

Daarnaast dienen adequate mobilisabele Reserve Strijdkrachten en eenheden ten behoeve van de territoriale verdediging beschikbaar te zijn.”

De taak van deze adequate mobilisabele reservestrijdkrachten had de minister reeds eerder geformuleerd in de Nota inzake de Defensie-inspanning in de jaren 1961 tot en met 1963, waarin wordt gezegd:

„Een tweede taak van de landstrijdkrachten is gelegen in het na mobilisatie ter beschikking stellen van reserve strijdkrachten, zodanig georganiseerd, uitgerust en geoefend, dat ook zij al is het op een enigszins later tijdstip de hun toegedachte rol in de bescherming van het West-Europese territoir tegen agressie kunnen vervullen. Deze strijdkrachten zijn aanvankelijk bestemd voor de zeer lange verbindinglijnen van het legerkorps. In een later stadium, wanneer de geoefendheid zo ver is opgevoerd, dat hen ook andere meer daadwerkelijke gevechtstaken kunnen worden opgedragen, zullen zij voornamelijk uitgevochten parate eenheden van het legerkorps moeten vervangen of de verdediging in de diepte uitbreiden”.

In de afgelopen tien jaren heeft een voortdurende ontwikkeling plaatsgevonden in de samenstelling en groepering van dit parate en mobilisabele aandeel, hetgeen tenslotte voor de Reserve Strijdkrachten, de zg. „Assigned Reserve Forces”, resulteerde in de oprichting (1 september 1959) van een afzonderlijk commando. Sinds kort (1 mei 1961) is beslist dat dit commando tevens in oorlogstijd zal worden belast met de logistieke ondersteuning van alle parate en mobilisabele NAVO assigned forces, zodat de naam werd gewijzigd in „Commando Ondersteunings Strijdkrachten”. Het doel van dit en volgende artikelen is om een inzicht te geven waarom het Commando Ondersteunings Strijdkrachten werd opgericht, alsmede in de taak, werkwijze en problemen van dit commando.

Vijfdivisiën-plan

Voor een goed begrip moge eerst een korte uiteenzetting volgen omtrent de groei van het Nederlandse landmachaandeel, in het bijzonder voor wat betreft het mobilisabele deel dat ter beschikking wordt gesteld van de commandant van de Noordelijke Legergroep (COMNORTHAG).

Nadat aanvankelijk slechts enkele parate eenheden in gevechtsgroepsverband beschikbaar waren, kon op 1 februari 1953 worden overgegaan tot de vorming van één parate divisie (4 Div), geleidelijk gevolgd door een aantal parate legerkorpsstroepen. In geval van mobilisatie werden deze parate troepen versterkt met twee mobilisabele divisies, de 1e Div 7 dec, gevormd uit de grootverlofgangers die ruim drie jaren in Indonesië tot deze divisie hadden behoord, en de 3e Div, gevormd uit de aanvankelijk beschikbare gevechtsgroepen die inmiddels met groot verlof waren vertrokken.

Het geheel vormde het 1e Legerkorps, welk commando op 15 november 1952 voortkwam uit het dusver bestaande „Commando Strijdkrachten te Velde”.

Uit een materieel oogpunt gezien was de uitrusting verouderd en grotendeels van Engelse oorsprong. Als gevolg van de Amerikaanse hulp kwam hierin geleidelijk verbetering en er werd overgegaan op Amerikaanse uitrusting waarbij ook de Amerikaanse organisatie werd aanvaard.

Naarmate een groter aantal dienstplichtigen uit de parate troepen afvloede, konden meer

mobilisabele eenheden worden gevormd en kon naar het uiteindelijk doel, de voltooiing van het zg. „troepenplan” worden toegewerkt. Dit troepenplan had vorm gekregen door de toezegging, gedaan op de NAVO-conferentie te Lissabon (1952), waarbij Nederland een aandeel van vijf divisies zou leveren.

Geleidelijk aan ontstond een legerkorps, bestaande uit parate en mobilisabele eenheden, te weten: vier divisies, waarvan één paraat en drie mobilisabel, gesteund door tactische en logistieke eenheden (de legerkorpstroepen), waarvan óók een deel paraat en een deel mobilisabel was.

Een en ander was mede gebaseerd op het toentertijd geldende operatieplan, waarbij het Nederlandse legerkorps tot taak had om, als onderdeel van Northern Army Group, de noordflank te dekken bij de Rijn-IJsselverdediging. Hierbij kreeg de parate divisie tot taak om te worden vooruitgeschoven, teneinde allereerst de mobilisatie en concentratie van het mobilisabele deel van 1 LK te dekken, en vervolgens vertragend terug te gaan op de Rijn-IJssel, teneinde hier verder, als reserve, een aandeel te leveren in de verdediging daarvan.

De mobilisabele divisies kenden in vredestijd zg. „kernstaven” en waren belast met de personele en materiële mobilisatievoorbereiding, alsmede met de voorbereiding van hun operatieve taak. Voorts waren zij belast met het voorbereiden en leiden van de herhalingsoefeningen van de eenheden hunner divisie (eens in de twee of drie jaren).

De mobilisabele divisies hadden in het operatieplan een min of meer statische taak, waarbij zij een eigen vak hadden toegewezen gekregen en waarbinnen meestal de mobilisatiecentra, mobilisatiecomplexen en hun oorlogstaak waren gelegen. In het algemeen waren dan ook na de eigenlijke mobilisatie geen of slechts korte concentratievervoeren noodzakelijk.

Voor de mobilisabele legerkorpstroepen lag de zaak iets anders. Zij kenden geen kernstaven. De personele mobilisatievoorbereiding en de operatieve oorlogsvoorbereiding lagen in handen van de in de staf van het legerkorps aanwezige speciale stafsecties (diensthoofden), of, zoals bij steunende troepencommando's het commando van de legerkorpsartillerie en het commando van de geniegevechtsgroep.

De materiële voorbereiding van de legerkorpstroepen ressorteerde onder de G4 van het legerkorps, waarvoor een afzonderlijk bureau was opgericht, het „BMO” (bureau mobilisatie opleg). Na verloop van tijd, naarmate het aantal mobilisabele legerkorpstroepen groeide, bestond er behoefte om, in verband met eenheid van opvatting en een betere coördinatie, voor wat betreft de aanwijzing van mobilisatiecentra, ook

de personele mobilisatievoorbereiding van de legerkorpstroepen op legerkorpsniveau ter hand te nemen en zo ontstond onder leiding van G1 het „BMV” (bureau mobilisatie voorbereiding). De mobilisabele legerkorpstroepen mobiliseerden in het gehele vak van het legerkorps achter de divisies en soms nog daarbuiten, al naarmate opslagruimte beschikbaar was en mobilisatiecentra konden worden aangewezen. De hieruit voortvloeiende concentratievervoeren bij mobilisatie werden dan ook geregeld door de sectie Verkeer en Transport van Staf 1 Lk.

De diensthoofden van die staf en de troepencommando's van de steunende eenheden kregen nog slechts bemoeienis met de operatieve oorlogsvoorbereiding van hun eenheden, voortvloeiende uit de operatie- en verzorgingsbevelen van het legerkorps.

Uit het vorenstaande moge blijken dat de legerkorpsstaf een intensieve bemoeienis had met het totaal aspect van de oorlogsvoorbereiding der mobilisabele eenheden.

Forward Strategy

Juist toen kon worden aangevangen met de formering van een nieuwe mobilisabele divisie (6 Div), de vijfde van het troepenplan, kwam in deze opzet een gehele ommekeer. Dit was het gevolg van het gewijzigde operatieplan van COMNORTHAG, waarbij de Rijn-IJsselverdediging werd verlaten en werd overgegaan op een meer mobiel optreden verder oostwaarts in Duitsland, in het algemeen bekend onder de naam „*forward strategy*”.

Deze nieuwe conceptie zou mogelijk worden door de opbouw van het Duitse leger, dat hierbij een belangrijke rol zou gaan spelen, en door de verbetering en ontwikkeling van de atomaire middelen.

Tegelijkertijd werd de appreciatie van SHAPE, dat kon worden gerekend op een zekere waarschuwingstijd vóór het uitbreken van vijandelijkheden waardoor dus een tijdige mobilisatie en concentratie zou zijn gewaarborgd om de verdediging met succes te kunnen voeren, gewijzigd. Meer en meer werd de nadruk gelegd op een mogelijk verrassende aanval uit het oosten en op de noodzaak om een voldoende aantal parate troepen ter beschikking te hebben om de vijandelijke stoot te kunnen opvangen. Nederland zou voor wat betreft de samenstelling en taak van de „*Assigned Forces*” overstag moeten gaan.

Men drong van NAVO-zijde aan op de beschikbaarstelling van ten minste twee parate divisies, en tegelijkertijd werd de waarde van mobilisabele divisies voor een *onmiddellijke* inzet bij een plotseling uitbreken van een conflict meer en meer aangevochten. Als gevolg van het te verwachten snelle verloop der gevechtshande-

lingen, de uitwerking van de atoomwapens en de als gevolg hiervan noodzakelijke grotere spreiding van de eenheden met de veel moeilijkere commandovoering en gewenste grotere mobiliteit, zou nog een intensieve training na formering van de mobilisabele divisies noodzakelijk zijn.

Van de zijde van SHAPE konden, om wat voor reden dan ook, na herhaald aandringen van Nederlandse zijde, geen richtlijnen worden gegeven voor de samenstelling der gewenste parate divisies, hetgeen juist voor Nederland van het grootste belang was. Er moesten immers, met als achtergrond de „atomaire oorlogvoering”, uit de beschikbare lichtingssterkte twee parate divisies met enige steunende legerkorpstroepen worden geformeerd.

Zoals bekend gingen de Amerikanen inmiddels over op de „Pentomic divisie” en eerst kort geleden is de aanbeveling gekomen tot het formeren van de „Landcent divisie”.

Uiteraard had toen in 1957/'58 in Nederland de vorming van de beide nieuwe parate divisies de hoogste prioriteit en de aanpassing van het troepenplan met mobilisabele eenheden kon eerst geleidelijk aan volgen. De nieuwe divisie werd weliswaar qua mansterkte verminderd, doch de materiële uitrusting werd versterkt, zodat een belangrijke hoeveelheid materieel aan mobilisabele eenheden moest worden onttrokken.

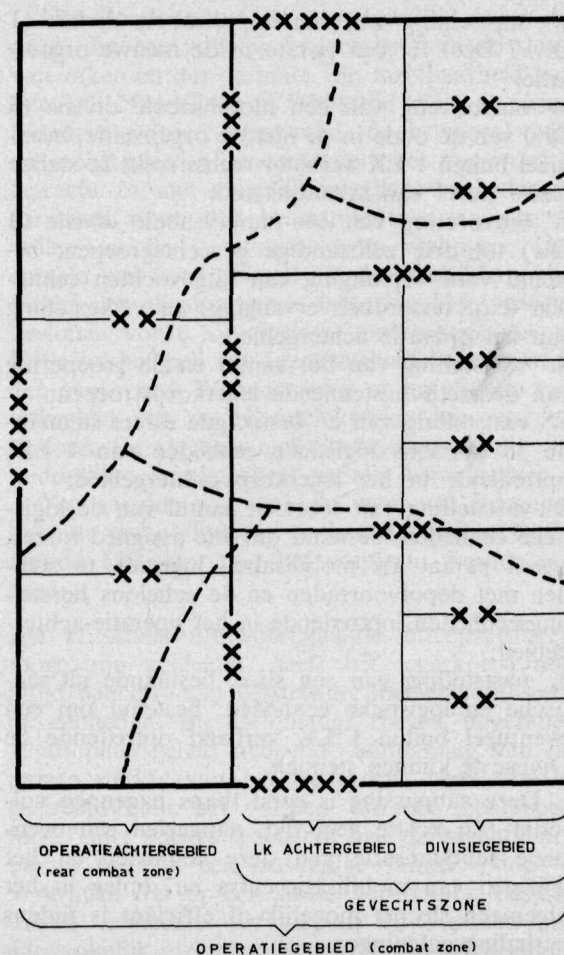
Om in verband met de beschikbare lichtingssterkte en de vastgestelde werkelijke diensttijd, ook beide parate divisies te kunnen bemannen, dienden tevens de op dat moment aanwezige parate legerkorpstroepen te worden verminderd. De gelukkige omstandigheid deed zich hierbij voor, dat de mobilisabele legerkorpstroepen grotendeels volgens het oude vijfdivisiën-plan waren gevormd, zodat voor het nieuwe plan voldoende mobilisabele legerkorpstroepen beschikbaar waren om het parate deel van dit korps, zowel tactisch als logistiek, zo snel mogelijk te kunnen steunen.

Gevolgen voor de mobilisabele sector

In de mobilisabele sector was echter de materiële situatie dermate aangetast, dat niet meer kon worden overgegaan tot de formering van de laatste divisie van het vijfdivisiën-plan.

Dit thans verouderde plan, waarbij zowel de parate als alle mobilisabele assigned forces onder bevel stonden van C-1 LK, moest drastisch worden gewijzigd. Zowel de organisatie als de groepering van de mobilisabele eenheden moest worden herzien; voorts had dit eveneens een wijziging in de bevelsstructuur tot gevolg.

Voor een goed begrip van hetgeen nu voor de

Afb. 1 Schematische indeling operationele en territoriale grenzen in het operatiegebied ---- Grenzen Territoriale Commando's (fictief). (Samenvallend met landsc.q. provinciegrenzen)

aanpassing van het mobilisabele deel volgde, moge eerst het volgende dienen.

Het naar het oosten schuiven van de *Combat Zone* (operatiegebied) ging gepaard met een grotere diepte van deze zone. Door COMNORTHAG werd dit gebied dan ook gesplitst in legerkorpsgebieden (gevechtzones) met daarachter over de gehele breedte van alle in NORTHAG-verband optredende legerkorpsen, de *Rear Combat Zone* (operatie-achtergebied).

In deze *Rear Combat Zone* dienden de gemobiliseerde eenheden (Assigned Reserve Forces) zich na mobilisatie op te stellen om vervolgens, naar gelang van taak of behoefte, te worden doorgezonden naar de eigenlijke gevechtzone, dan wel hun opdracht in deze *Rear Combat Zone* (operatie achtergebied) te vervullen (zie afb. 1).

De wijzigingen in het troepenplan, die na verloop van tijd tot stand kwamen, waren (niet in chronologische volgorde) voor wat betreft het mobilisabele deel, in grote trekken de volgende:

- a. omvorming van één mobilisabele divisie (1 Div 7 Dec) tot een parate in de nieuwe organisatie;
- b. omvorming van één mobilisabele divisie (5 Div) van de oude in de nieuwe organisatie, eventueel buiten 1 LK verband rechtstreeks te stellen onder bevel van COMNORTHAG;
- c. omvorming van één mobilisabele divisie (3 Div) tot drie zelfstandige gevechtsgroepen, bestemd voor vervanging van uitgevochten eenheden (c.q. onderdeelvervanging) en veiligstelling van het operatie achtergebied;
- d. vaststelling van het aantal en de groepering van de tactisch steunende legerkorpstroepen;
- e. vaststelling van de benodigde direct steunende 3e echelons logistieke eenheden van 1 LK, optredende in het legerkorps-achtergebied;
- f. vaststelling van soort en aantal van de logistieke eenheden, bestemd om alle assigned forces, zowel paraat als mobilisabel, logistiek te steunen met depotvoorraden en 4e echelons herstellingseenheden, optredende in het operatie-achtergebied;
- g. vaststelling van een slice, bestaande uit tactische en logistieke eenheden, bestemd om een eventueel buiten 1 LK verband optredende 5e Divisie te kunnen steunen.

Deze aanpassing is eerst thans nagenoeg voltooid. Zij kostte veel tijd, aangezien een eventuele reorganisatie van deze eenheden en het wijzigen van mobilisatiecentra en -opleg in het algemeen slechts mogelijk of efficiënt is tijdens herhalingsoefeningen.

Ontstaan Commando Osk

Naarmate het 1e Legerkorps in vredetijd zijn aandacht meer en meer moest wijden aan de opleiding van de beide parate divisies, aan een snelle alarmering en aan de verplaatsing van de parate eenheden naar het oosten, en zich voorts, voor wat betreft de oorlogsvoorbereiding, moest verdiepen in een geheel nieuw operatiegebied en zijn taak in de gevechtszone in Duitsland, waarbij tevens ook de opbouw van de aanvullingsplaatsen met 3e echelons logistiek steunende eenheden op grote afstand van Nederland moest worden geregeld, werd het onmogelijk om nog voldoende aandacht te wijden aan de vorming, uitrusting, taak en de herhalingsoefeningen van de mobilisabele eenheden. Daarbij kwam dat de legerkorpsstaf zich in geval van een dreigend conflict, ook vroegtijdig naar het oosten zou verplaatsen, zodat vrijwel geen personeel kon worden achtergelaten voor de commandovoering van de achter haar mobiliserende eenheden, die óf voor het nieuwe legerkorps waren bestemd, óf in NORTHAG-verband in het operatie achtergebied zouden moeten optreden. De zware taak van het legerkorps, dat immers van alle geallieerde leger-

korpsen het verst van zijn gevechtszone was verwijderd, maakt het voor C-1 LK onmogelijk om bij mobilisatie en concentratie in Nederland regelen op te treden.

Het idee van het eenhoofdig bevel over alle „assigned” eenheden, tot dusver bij C-1 LK berustend, moest daarom worden doorbroken. Een ogenblik werd nog overwogen om de territoriaal Bevelhebber Oost te belasten met de zorg voor de mobilisabele eenheden, doch hiervan werd afgezien, omdat een combinatie van genoemde taak met de zuivere territoriale, zoals beveiliging van sleutelpunten van nationaal belang, samenwerking met civiele instanties in het kader van de civiele verdediging, rampenbestrijding, verkeersregelingen e.d., te omvangrijk werd geacht. Bovendien was het gezagsgebied van de TBO gebaseerd op de bestuurlijke indeling van Nederland en niet op operationale gronden. Mobilisatiecentra, mobilisatieopslag, concentratievervoeren van de „assigned reserve forces”, raakten bovendien ook andere territoriale bevelhebbers. Het dualistische karakter van een dergelijk commando, enerzijds NAVO-functionaris, anderzijds behartiger van de nationale belangen onder de NTB, leek ongewenst.

Dientengevolge werd besloten tot oprichting van het *Commando Reserve Strijdkrachten* (1 september 1959); waarin werden opgenomen de organen die bij het oude vijfdivisiën-plan met de zorg voor de mobilisabele eenheden waren belast, in casu de kernstaven, BMO, BMV, onderhoudsgroepen, kleine speciale stafciën e.d.

In verband met een nadere specificering van de oorlogstaak, die onlangs aan de eenheden optredend in het operatie achtergebied is gegeven, waarbij de logistieke ondersteuning van alle NAVO „assigned forces” een belangrijke rol speelt, is de naam van dit commando gewijzigd in dat van *Ondersteunings Strijdkrachten*. Deze naam komt meer tegemoet aan het begrip waarvoor de mobilisabele eenheden in tactisch en logistiek opzicht zijn bestemd.

Met het commando — in vredetijd — werd de voornaamste exponent van de „Assigned Reserve Forces”, de C-5e Divisie belast. Deze werd rechtstreeks gesteld onder de Chef van de Generale Staf, tevens Bevelhebber der Landstrijdkrachten. Zijn staf werd zodanig samengesteld, dat bij mobilisatie een splitsing in Staf 5 Div en Staf Osk is gewaarborgd.

Taak van het Co Osk in vredes- en oorlogstijd

In het kort kan de taak van het *Commando Ondersteunings Strijdkrachten* als volgt worden omschreven:

- a. mobilisatievoorbereiding (personele en materiële), regeling van de concentratievervoeren en

verplaatsing van de eenheden naar het operatie achtergebied, of naar de gevechtszone;

b. voorbereiding van, toezicht op de uitvoering en het geven van leiding bij de herhalingsoefeningen (rond 15 à 20.000 man per jaar);

c. voorbereiding van het gebruik en regeling van de inzet der gemobiliseerde eenheden in het toegewezen deel van het operatie-achtergebied, volgens aanwijzingen van COMNORTHAG en BLS.

d. de logistieke ondersteuning van alle Nederlandse eenheden, bestemd om in NAVO-verband op te treden.

De taken a en b zijn specifiek taken voor vreedstijd, de taken c en d verdienen nog wel enige verduidelijking, aangezien deze de kern vormen van de oorlogsoopdracht van C-Osk.

Het totale operatie-achtergebied is dermate uitgebreid, dat dit door COMNORTHAG is onderverdeeld. Deze verdeling komt hierop neer, dat evenals de gevechtszone waarin de legerkorpsen een eigen gebied toegewezen hebben gekregen, ook het operatie-achtergebied is verdeeld in geallieerde gebiedscommando's, die uiteraard op operationele gronden zijn vastgesteld en niet — of nagenoeg niet — samenhangen met landsgrenzen of territoriale commando's (zie afb. 1).

In het onder Nederlands bevel staande deel van dit operatie-achtergebied kreeg de 5e Divisie (plus slice) een afzonderlijk gebied toegewezen, waarin wordt geoefend en de inzetbaarheid wordt verhoogd, om te zijner tijd door COMNORTHAG te worden ingezet.

In het overige onder Nederlands bevel staande deel van het operatie-achtergebied bevinden zich:

1. mobilisabele eenheden voor 1 LK;
2. mobilisabele eenheden voor de gebiedsverdediging van het operatie-achtergebied;
3. logistieke steunende eenheden.

Het moge duidelijk zijn, dat COMNORTHAG deze eenheden niet rechtstreeks commandeert of inzet; daarvoor is het aantal te groot en de samenstelling te heterogeen, zodat een oorlogsstaf hiervoor noodzakelijk is.

Het volgen van de uiteindelijke bestemming of de eventuele inzet van de mobilisabele eenheden is bovendien in hoge mate afhankelijk van de mate van inzetbaarheid op het tijdstip van mobilisatie. Deze is in genedele over de gehele lijn gelijk en kan dat ook niet zijn. Nog afgezien van de appreciatie van geschiktheid van al of niet onmiddellijke inzet van zo juist gemobiliseerde eenheden, is de mate van inzetbaarheid afhankelijk van de tijd, benodigd voor de vorming tot volwaardige gevechtseenheden (voor een tkbataljon is dit bijvoorbeeld langer dan voor een compagnie werktroepen), de aanwezige uitrusting en de soort van nog eventueel bestaande tekorten, alsmede van de geoefendheid (aantal en duur van herhalingsoefeningen).

Het Commando Osk is in feite het enige orgaan, dat een volledig inzicht heeft in de stand van zaken en dat de mate van inzetbaarheid kan bepalen. Niet alleen in vreedstijd moet de inzetbaarheid worden opgevoerd, doch vooral juist na mobilisatie en concentratie moet nog worden getracht zo snel mogelijk inzetbare eenheden te formeren door nog bestaande tekorten aan te vullen en de geoefendheid te verhogen. Het spreekt wel voor zichzelf dat de beschikbare tijd hierbij een allesbepalende factor is. Hoe vroeger besloten wordt tot algehele mobilisatie, des te beter zal het peil van inzetbaarheid kunnen worden opgevoerd. Wanneer eerst op het tijdstip van uitbreken van de vijandelijkheden kan worden besloten tot algehele mobilisatie, dan zal dit onmiddellijke inzetbaarheid nadelig beïnvloeden.

Ten aanzien van taak en inzet van bovengenoemde gemobiliseerde eenheden van het Commando Osk kan nog het volgende worden gezegd:

Ad 1. Zoals uit vorengaande uiteenzettingen moge zijn gebleken, heeft het legerkorps nog altijd behoefte aan versterking met gemobiliseerde eenheden. Bij de onlangs (per 1 november 1960) plaatsgehad hebbende aanpassing van de parate sterkte van het legerkorps werd terecht gestreefd naar het vormen van een „balanced force” met andere woorden: met de beschikbare parate troepen een dusdanige samenstelling te verkrijgen dat er een juiste verhouding bestaat tussen eenheden van wapens en diensten om aanvankelijk, zonder steun van mobilisabele eenheden, een eerste stoot te kunnen opvangen en een aantal dagen zelfstandig te kunnen opereren.

De voor 1 LK beschikbare mobilisabele eenheden in het operatie-achtergebied (ongeveer 1/3 van alle „reserve forces”), die uiteraard door C-Osk reeds in vreedstijd met de hoogste prioriteit worden uitgerust en geoefend, moeten zodanig worden gegroepeerd en van opdrachten worden voorzien dat zij:

- a. het legerkorps zo spoedig mogelijk kunnen versterken;
- b. kunnen dienen ter vervanging van uitgevochten eenheden;
- c. de lange verbindingslijnen in het legerkorps-achtergebied kunnen veiligstellen.

Ad 2. Een aantal zelfstandige gevechtsgroepen is bestemd voor de veiligstelling van het operatie-achtergebied tegen vijandelijke aanslagen, luchtlandingen en beveiliging van aan- en afvoerwegen. Voorts kunnen zij mede worden bestemd voor onderdeelvervanging van uitgevochten eenheden.

Ad 3. COMNORTHAG heeft alle operationele bevoegdheden in het operatiegebied, doch de logis-

tieke en administratieve (personeels-)zorg blijft een nationale verplichting.

Voor C-Osk is dus de zeer belangrijke taak weggelegd om in oorlogstijd alle „assigned forces” (paraat en mobilisabel) logistiek te steunen uit depotvoorraden en met reparatiecapaciteit. Hiervoor dienen dus in het operatie-achtergebied depotgebieden te worden ingericht, waarin zowel parate als mobilisabele 4e echelons logistieke eenheden hun plaats vinden. Uiteraard vereist zulks planning en regeling van opslaan en beheer van klasse I, III en V depots, alsmede het opmaken van verzorgingsbevelen voor 1 LK en 5 Div, de zelfstandige gevechtsgroepen en de nog in het gebied aanwezige of nog niet naar 1 LK afgestoten eenheden.

Tevens dient, op personeelsgebied, ten behoeve van in de gevechtszone opererende eenheden en voor de in het operatie-achtergebied aanwezige eenheden, de individuele aanvulling te worden verzorgd en de voor dit doel aanwezige aanvullingsbataljons weer te worden aangevuld uit het achterland (door zorg van de COAL). In het kader van de onderdeelvervanging dienen uitgevochten eenheden te worden opgevangen en zo mogelijk door aanvulling weer inzetbaar te worden gemaakt.

In het kort is hiermee geschetst met welke problemen C-Osk zowel in vredes- als in oorlogstijd te maken heeft, waarbij nog stilzwijgend is voorbijgegaan aan de zich steeds voordoende wijzigingen op het gebied van organisatie, wat in het bijzonder in de materieelsector storend werkt. Een probleem voor de toekomst is hierbij dat, als gevolg van de nieuwe aanpassing van het legerkorps, waarbij in principe de „LANDCENT” divisie werd aanvaard, uiteindelijk de grootverlofgangers, bestemd voor verjonging van de mobilisabele eenheden de uitrusting of de equivalenten hiervoor moeten vinden, aangepast aan de organisatie waarin zij zijn opgeleid.

Herhalingsoefeningen

Tenslotte moge, als besluit van dit artikel, nog een enkel woord worden gezegd over een zeer belangrijk aspect van het Commando Ondersteuningsstrijdkrachten: *de herhalingsoefeningen.*

De oefeningen van de laatste jaren hebben in het algemeen bewezen dat de geest en de wil tot dienen bij reserve-officieren en dienstplichtigen boven alle lof is verheven. Ook de door de reserve-officieren gevolgde cursussen, in de jaren dat niet aan herhalingsoefeningen werd deelgenomen, bleken veel nut te hebben afgeworpen en de kennis van de dienstplichtigen is, na een korte oprissing, bevredigend te noemen. Desondanks kost het bij opkomst onder de wapenen altijd weer enige tijd alvorens een onderdeel tot een sluitend geheel is gevormd en officieren en kader weer een volledige greep op hun onderdeel hebben gekregen en met zelfvertrouwen voor hun taak zijn berekend.

Het verdient geen aanbeveling een groot aantal mentoren bij herhalingsoefeningen in te delen, om dit euvel op te vangen. Het aantal mentoren of hulpinstructeurs dient te worden beperkt tot enkelen, nodig voor het oprissen van specialistische kennis. Het verantwoordelijkheidsbesef van, en zelfstandig optreden door reserve-officieren en kader wordt gestimuleerd wanneer zij alléén voor hun taak staan. Zij zullen bij mobilisatie eveneens alleen staan. De encadrering met beroepspersoneel is nu eenmaal gering. Weliswaar worden fouten gemaakt en worden tekortkomingen geconstateerd, doch telkenmale blijkt aan het einde van de herhalingsoefeningen weer, dat men met voldoening terugziet op de oefenperiode in het besef aan het einde van een drie-weekse herhalingsoefening iets tot stand te hebben gebracht.

In het algemeen behoeven de mobilisabele eenheden na een korte oefenperiode dan ook zeker niet onder te doen voor soortgelijke parate eenheden.

BETALING ABONNEMENT 3e KWARTAAL 1961

Tot 7 juli a.s. bestaat gelegenheid het abonnement voor het 3e kwartaal 1961 à f 4,50 te voldoen per postwissel of door storting/overschrijving op postrekening Nr 4 47 15 ten name van Moormans Periodieke Pers N.V. met vermelding: „abonnement De Militaire Spectator, 3e kwartaal 1961”.

Wie na 7 juli gireert is f 0,40 incassokosten verschuldigd, daar dan de kwitanties in omloop zijn.

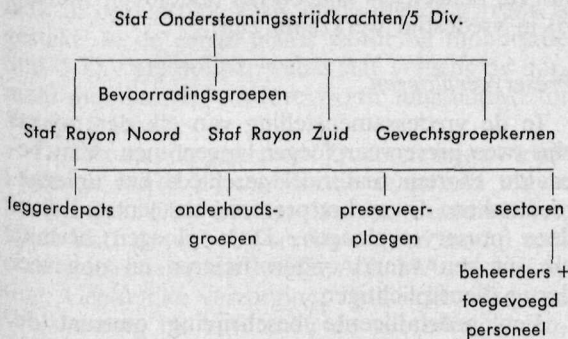
MOORMANS PERIODIEKE PERS N.V.
ZWARTEWEG 1, DEN HAAG

G1-aspecten bij de Ondersteuningsstrijdkrachten

door A. STATIUS-MULLER, Luitenant-Kolonel van de Generale Staf
en S. HOF, Majoor der Infanterie

De organisatie van de Ondersteuningsstrijdkrachten

Op 1 mei 1961 vond — door samenvoeging van de Reservestrijdkrachten en het Logistiek Commando — de oprichting van de Ondersteuningsstrijdkrachten plaats. De vredessamenstelling van de Ondersteuningsstrijdkrachten is als volgt:

De verschillende delen van de Ondersteuningsstrijdkrachten zullen achtereenvolgens nader worden beschouwd.

Staf Ondersteuningsstrijdkrachten/5 Div

In de vredessamenstelling van de Staf Ondersteuningsstrijdkrachten/5 Div vindt men elementen van de Staven van de Reserve Strijdkrachten en van het Logistiek Commando.

Zij bestaat derhalve uit de vier Generale-Stafsecties, zes logistieke speciale stafsecties te weten: geneeskundige dienst, genie, intendance, technische dienst, transport en verbindingdienst, een sectie cavalerie en een sectie artillerie en tenslotte de secties AG en ABC.

De secties genie en verbindingdienst hebben niet alleen een logistieke doch tevens een tactische adviserende taak.

De sectie artillerie is de kern van de in oorlogstijd te vormen artilleriesstaven.

De secties geneeskundige dienst, intendance en technische dienst zijn de kernen van de te vormen groepsstaven tevens speciale stafsecties van de in oorlogstijd achterblijvende ondersteuningsstrijdkrachten alsmede van de speciale stafsecties van de 5e Divisie.

De sectie transport is de kern van de te vormen transportgroepsstaf alsmede van de secties transport van de in oorlogstijd achterblijvende ondersteuningsstrijdkrachten en van de 5e Divisie.

De staven van het te vormen genie verzorgingsbataljon en de verbindingdienst herstel- en depotcompagnie zijn organiek uitgebreid met een kleine organisatie, welke laatste als speciale stafsecties — dus niet tevens als groepsstaf — in het achterblijvende deel van de Ondersteuningsstrijdkrachten zijn opgenomen, e.e.a. daar de bataljons — resp. compagniescommandant als troepencommandant bij hun onderdeel dienen te blijven. Voor de eerder genoemde drie groepsstaven is dit niet noodzakelijk aangezien de bataljonscommandanten van deze groep zich toch al bij hun onderdelen bevinden.

Dit geldt niet voor de transportgroepsstaf die zuiver als troepencommandant van de AAT-bataljons optreedt; de sectie transport regelt daarentegen *alle* vervoeren, dus ook van de niet-AAT-onderdelen.

In vredetijd is de sectie transport behalve met de regeling van de vrij omvangrijke materieeltransporten van en naar de mobilisatiecomplexen ook belast met de planning van de concentratievervoeren van de (te mobiliseren) Ondersteuningsstrijdkrachten.

Bevoorradingsgroepen

De bevoorradingsgroepen bestaan uit een aantal ontvangst- en verdeelgroepen; te weten Intendancematerieel, Technische-Dienstmaterieel, Geniematerieel, Verbindingsmaterieel en Geneeskundig materieel. Deze groepen hebben uitsluitend een taak, gericht op de mobilisatieopleg van de eenheden behorende tot de Ondersteuningsstrijdkrachten. Zij werken onder leiding van de logistieke speciale stafsecties van Staf Ondersteuningsstrijdkrachten en worden gecoördineerd door de sectie G4 van deze Staf. Voor de met deze werkzaamheden gepaard gaande transporten is een transportgroep, bestaande uit tien voertuigen, in de vredessamenstelling opgenomen. Een nadere beschrijving van taak en werkwijze van deze bevoorradingsgroepen is opgenomen in het artikel „De Logistiek bij de Ondersteuningsstrijdkrachten”.

Rayonstaven

Gezien de verspreide ligging van de tot de Ondersteuningsstrijdkrachten behorende mobilisatiecomplexen en -centra was het niet gewenst alle stafwerkzaamheden op één plaats te centraliseren. Een praktische verdeling is een Rayon Zuid en een Rayon Noord. Voor deze rayonstaven zijn twee gevechtsgroepkernen aangewezen, die zijn versterkt met een aantal logistieke speciale stafsecties. Bij de Ondersteuningsstrijdkrachten is er echter nog een groot aantal — veelal kleine — onderdelen die niet in gevechtsgroepverband zijn ondergebracht en waarvan geen kernen aanwezig zijn. De oorlogsvoorbereidingswerkzaamheden van deze onderdelen worden door de rayonstaven verricht. Hiervan zijn echter uitgezonderd de desbetreffende 5 Div onderdelen, die rechtstreeks onder Staf Ondersteuningsstrijdkrachten/5 Div zijn gebleven.

Leggerdepots

Onder elk van de rayonstaven ressorteren twee zg. leggerdepots. Het doel van de leggerdepots is vereenvoudiging van de gang van zaken bij mobilisatie. De werkwijze van de leggerdepots zal nader worden beschreven. De leggerdepots worden bij mobilisatie opgeheven.

Onderhoudsgroepen

De verzorgingsgroepen waren aanvankelijk alle rechtstreeks onder de Staf Osk gesteld. In verband met de gewenste decentralisatie zijn de onderhoudsgroepen overgedragen aan de rayonstaven. Voor een nadere beschrijving van de werkzaamheden van deze onderhoudsgroepen zij verwezen naar het artikel „De Logistiek bij de Ondersteuningsstrijdkrachten”.

Sectoren

Het ressort van de beide rayons is verdeeld in een aantal sectoren.

Deze sectoren omvatten elk een aantal naburige mobilisatiecomplexen. Als sectorcommandant zijn hoofdofficieren aangewezen, afkomstig uit alle gevechtsgroepkernen. Zij hebben een mobilisatiebestemming bij de infanteriebataljons, behorende tot de gevechtsgroepen. De sectorcommandanten zijn in het bijzonder belast met de materiële mobilisatievoorbereiding van de mobilisabele onderdelen, behorende tot de Ondersteuningsstrijdkrachten, waarvan het materieel in de mobilisatiecomplexen van hun sector is opgelegd. Hun activiteiten zijn erop gericht om met de beschikbare mankracht, ruimte en materiële middelen de inzetbaarheid van de mobilisabele onderdelen zo hoog mogelijk op te voeren, alsmede een snelle en geordende materieeluitgifte bij mobilisatie of herhalingsoefeningen te verzekeren.

Een nadere uitwerking van de werkzaamheden van de Sectorcommandant is gegeven in het artikel „De Logistiek bij de Ondersteuningsstrijdkrachten”.

Uiteraard is de taak van de sectorcommandant na de mobilisatie afgelopen.

Beheerders en toegevoegd personeel

Bij elk mobilisabel onderdeel is een beheerder aangesteld, met dien verstande dat kleinere onderdelen veelal onder één beheerder zijn samengevoegd. De beheerder, een onderofficier, geeft leiding bij de dagelijkse gang van zaken bij de materieelopleg en bij de administratieve verantwoording daarvan. Hij werkt grotendeels met burgerpersoneel, bestaande uit verschillende categorieën, zoals technische werkkrachten, magazijnbedienden e.a. De mobilisatiebestemmingen van de beheerders zijn bij het onderdeel, waarbij zij in vredestijd werkzaam zijn.

Preserveerploegen

In de vredessamenstelling van elk der rayons zijn twee preserveerploegen opgenomen. Van bepaalde soorten materieel geschiedt het opleggen, d.w.z. het conserveren, centraal door deze preserveerploegen. Deze ploegen bestaan elk uit een aantal onderofficieren en ongeveer dertig dienstplichtigen.

Een gedetailleerde beschrijving omtrent de taak en werkwijze van de preserveerploegen is opgenomen in het artikel „De Logistiek bij de Ondersteuningsstrijdkrachten”. Vanzelfsprekend hebben de preserveerploegen tijdens en na de mobilisatie geen reden van bestaan meer.

Gevechtsgroepkernen

Tenslotte komt er in de Ondersteuningsstrijdkrachten nog een aantal gevechtsgroepkernen voor. Verscheidene van deze kernen hebben, behalve de oorlogsvoorbereiding van het eigen onderdeel, nog een neven(vredes)taak. Vier zijn tevens oefenplanningsstaven bij resp. Staf 1 LK, Staf 1 Div, Staf 4 Div en Staf Ondersteuningsstrijdkrachten/5 Div. Aangezien een belangrijk deel van de werkzaamheden van de Staf Ondersteuningsstrijdkrachten aan herhalingsoefeningen is gewijd, is in deze staf een sectie herhalingsoefeningen opgenomen. Ook deze taak is aan een — versterkte — kern van een gevechtsgroep opgedragen.

De totale sterkte van de vredessamenstelling van de ondersteuningsstrijdkrachten bedraagt ruim: 100 officieren; 350 onderofficieren; 150 korporaals en soldaten; 1000 burgers.

Bij mobilisatie wordt, overeenkomstig de desbetreffende oorlogsorganisatietabellen, een groot aantal onderdelen geformeerd. Deze onderdelen

krijgen taken toebedeeld, zoals in de inleiding is beschreven. Van vele der samengestelde oorlogsonderdelen zijn de commandanten en verscheidene staffunctionarissen reeds in de vredesamenstelling opgenomen. Van de overige samengestelde oorlogsonderdelen zijn de commandanten hetzij in vredetijd buiten de Ondersteuningsstrijdkrachten tewerkgestelde beroepsofficieren, hetzij reserve-officieren met groot verlof.

Uiteraard worden de onderdelen bij mobilisatie bovendien op oorlogsterkte gebracht met behulp van personeel met groot verlof.

Zoals reeds gesteld, verdwijnen bij mobilisatie de bevoorradings- en onderhoudsgroepen, rayonstaven, leggerdepots en de preserveerploegen, aangezien deze organen, als zodanig, in oorlogstijd geen taak hebben. In tegenstelling hiermee heeft Staf Ondersteuningsstrijdkrachten wel een taak in oorlogstijd, zoals in de inleiding reeds is gesteld. In de eerste plaats wordt bij mobilisatie Staf 5 Div afgesplitst, welke staf volgens de normale mobilisatieprocedure wordt uitgebouwd tot Stscie 5 Div.

De rest van de vredesstaf Ondersteuningsstrijdkrachten wordt bij mobilisatie aangevuld tot de Stscie Osk. Deze bestaat dan uit: Commandant, Chef Staf, de vier GS-secties en een aantal speciale stafsecties zoals: ABC, AG, MA, Voorlichting, Geestelijke verzorging, Juridische zaken en Welzijnzorg en bovendien de gebruikelijke entourage van een stafcompagnie.

In het kader van de reorganisatie van het leggerbeheer — het beheer van de administratieve bescheiden van de enkele man — zullen uiteindelijk de leggers van het met groot verlof zijnde personeel, dat een mobilisatiebestemming heeft, worden beheerd door de operationele commandant, d.w.z. de commandant die verantwoordelijk is voor de mobilisatie en concentratie van het betrokken onderdeel en niet meer berusten bij de vredesregimenten of vredesdepots. Hiermee wordt bereikt, dat het leggerbeheer centraal ten opzichte van de mobilisatiecomplexen kan geschieden. Bij mobilisatie worden de leggers door zorg van de leggerdepots naar de onderdelen gebracht, hetgeen bij de nieuwe constellatie op eenvoudige en snellere wijze kan geschieden. Voor de Ondersteuningsstrijdkrachten is dit streven reeds verwezenlijkt. Alle leggers van het groot-verlofpersoneel, dat is ingedeeld in een oorlogsonderdeel „*earmarked for assignment*”, berusten bij Ondersteuningsstrijdkrachten. Deze leggers zijn verdeeld over 4 zogenaamde leggerdepots: Leggerdepot Noord 1 in Schalkhaar, Leggerdepot Noord 2 in Amersfoort, Leggerdepot Zuid 1 in 's-Hertogenbosch en Leggerdepot Zuid 2 in Eindhoven. Afhankelijk van de

Werkwijze van de leggerdepots

plaats waar in geval van mobilisatie een tot de Ondersteuningsstrijdkrachten behorend onderdeel wordt geformeerd, afhankelijk dus van het mobilisatiecentrum, beheert een van deze vier leggerdepots de leggers van de bij het betreffende oorlogsonderdeel ingedeelde groot-verlofgangers. Elk leggerdepot ligt centraal ten opzichte van de mobilisatiecentra van de onderdelen, waarvan het de leggers beheert.

De leggerdepots beheren echter niet alleen leggers van groot-verlofgangers, zij voeren ook de registratie van dit personeel. De leggerdepots zijn dus ook registratieve korpsen. En iedere met groot verlof zijnde militair, die een mobilisatiebestemming heeft bij een tot de Ondersteuningsstrijdkrachten behorend oorlogsonderdeel, is in registratie bij de Ondersteuningsstrijdkrachten. Daarmee wordt de binding van de groot-verlofganger met zijn stamregiment — voor de infanterie, artillerie, cavalerie en genie toch al lossier geworden door de registratievoering bij een infanteriedepot, het depot artillerie, het depot cavalerie en het depot genie — weliswaar doorbroken, maar in plaats daarvan komt de binding van de groot-verlofganger met zijn (hogere) oorlogscommandant.

Als registratief korps heten de vier leggerdepots resp.: Reserve Strijdkrachten Noord 1 (Rskn 1), Reserve Strijdkrachten Noord 2 (Rskn 2), Reserve Strijdkrachten Zuid 1 (Rskz 1) en Reserve Strijdkrachten Zuid 2 (Rskz 2). Als korpscommandant, zowel voor Rskn 1 als voor Rskn 2 treedt de commandant van Rayon Noord op, zowel voor Rskz 1 als voor Rskz 2 de commandant van Rayon Zuid. De naam Reserve Strijdkrachten is voor de registratieve korpsen voornamelijk gehandhaafd, aangezien naamwijziging hiervan gepaard gaat met zeer veel administratieve arbeid, zowel voor de leggerdepots als bij de Afdeling Centrale Personeelsdocumentatie bij het Departement van Defensie. Het ligt echter wel in het voornemen deze naamwijziging te zijner tijd te doen plaatsvinden.

Het is zonder meer duidelijk, dat de bemoeienissen die vroeger een mobilisatiebureau had met betrekking tot het groot-verlofpersoneel, thans ingedeeld bij tot de Ondersteuningsstrijdkrachten behorende oorlogsonderdelen, volledig door de vier leggerdepots van de Ondersteuningsstrijdkrachten zijn overgenomen onder verantwoordelijkheid van de aangewezen registratieve korpscommandanten.

In de eerste plaats zijn dit de werkzaamheden, verbonden aan de registratie en het bijwerken en bijhouden van de administratieve gegevens van de enkele man, met de daarmee gepaard gaande mutatieberichtengeving.

In de tweede plaats zijn het de werkzaamheden, verbonden aan de personele mobilisatie-

voorbereiding van oorlogsonderdelen; samenstellen en bijhouden van de appèllijsten; opmaken en verzenden, wijzigen en eventueel intrekken van lastgevingen, gedeeltelijk weer met een mutatieberichtgeving, enz. Tot de mobilisatievoorbereiding behoren ook het aanleggen van een beginvoorraad kantoorbehoeften en formulieren en het aanleggen (en wijzigen!) van een voorraad voorschriften.

Voorts is het leggerdepot verantwoordelijk voor het waarschuwen en oproepen van personeel, dat voor herhalingsoefeningen of voor het volgen van cursussen onder de wapenen moet komen. Het zorgt ervoor dat alles, dat op personeels- en administratief gebied voor de oorlogscommandant tijdens de herhalingsoefeningen van belang kan zijn, ook tot zijn beschikking wordt gesteld.

Dat deze werkzaamheden een omvangrijke correspondentie van, met en over bij het leggerdepot geregistreerd personeel met zich brengt, is begrijpelijk.

De mobilisatievoorbereiding

Iedere commandant van een zelfstandig mobiliserend onderdeel (enkelvoudig oorlogsonderdeel = EOO) zal bij opkomst in geval van mobilisatie moeten weten welk met name genoemd personeel hij krijgt (appèllijst), waar dit personeel zich zal melden (aanmeldingspunt), in welke plaats hij zijn onderdeel moet mobiliseren (mobilisatiecentrum), waar het materieel voor de uitrusting en bewapening van zijn onderdeel is opgeslagen (mobilisatiemagazijn), of zijn onderdeel behoort tot een hogere eenheid (samengesteld oorlogsonderdeel = SOO), of, en zo ja waarheen, hij na voltooiing van de mobilisatie met zijn onderdeel moet verplaatsen (concentratiebestemming), hoe hij aan geld moet komen om troep en leveranciers te betalen (fondsenvoorziening in oorlogstijd) enz. Zal een mobilisatie slagen, dan moeten reeds in vreedestijd verscheidene van deze problemen zijn opgelost; van andere moet de oplossing grondig zijn voorbereid. Voor die onderdelen, die tot de Osk behoren, is Commandant Ondersteuningsstrijdkrachten óók verantwoordelijk voor de volledige mobilisatievoorbereiding. Wat uitgevoerd is en hoe andere zaken zijn voorbereid, vindt iedere commandant van een EOO in een voor hem opgemaakte mobilisatie-instructie, die hij op de opkomstdag in handen krijgt en waarvan hij in vreedestijd al heeft kunnen kennisnemen.

Voor een nadere uitwerking van de gang van zaken bij mobilisatie en de chronologische volgorde waarin de diverse handelingen dienen te worden verricht zij verwezen naar het artikel „Problemen rond de personele mobilisatievoorbereiding”.

Op enkele aspecten, die zich bij de mobilisatievoorbereiding voordoen, zij hier nader ingegaan. In het algemeen leveren de parate onderdelen voldoende groot-verlofgangers af om aan de opdracht tot oprichting of aflossing van een bepaald mobilisabel onderdeel te kunnen voldoen. Elke functie in het mobilisabele onderdeel kan worden vervuld door een bij de parate troepen voor deze functie opgeleide man. Anders wordt het wanneer de organisatie van het betreffende onderdeel wordt gewijzigd of aangevuld met functies, waarvoor geen of nog geen groot-verlofpersoneel beschikbaar is. Bijvoorbeeld door de opneming in een oorlogsorganisatie van ABC-specialisten, of personeel met nieuwe dubbel-functies, hetgeen veelal met chauffeurs het geval is. Zolang hiervoor geen opgeleid personeel beschikbaar is, moeten wij ons met noodoplossingen behelpen, hetzij door indeling van iemand waarvan mag worden verwacht dat hij de functie naar behoren zal kunnen vervullen, hetzij door omscholing van geschikt geacht personeel tijdens herhalingsoefeningen.

Ook de invoering van een nieuw type wagen, radio's, voertuigen, enz. bij bestaande mobilisabele onderdelen geeft moeilijkheden met betrekking tot de indeling van met deze typen vertrouwd personeel. Zo mogelijk wordt ook hier het reeds ingedeelde personeel tijdens de herhalingsoefeningen omgeschoold.

Het organiek benodigde aantal voertuigen is nog niet voor alle onderdelen volledig opgelegd. Waar dit niet het geval is, zullen de ontbrekende voertuigen worden verkregen door vordering, die is voorbereid door de Inspecteur van het Vervoerswezen. Een onderdeel, dat voor de voertuigenvoorziening moet terugvallen op vordering van motorrijtuigen, beschikt niet of niet uitsluitend over militaire voertuigen. In plaats daarvan krijgt het verschillende merken personen-, vracht- en bestelauto's. Volgens een vastgesteld urgentieprogramma krijgen de mobilisabele Osk-onderdelen echter de beschikking over hun organieke voertuigen.

Uiteraard hebben die onderdelen de hoogste prioriteit die bestemd zijn om zo spoedig mogelijk na voltooiing van de mobilisatie te worden ingezet.

Voor wat betreft problemen, betrekking hebbende op de keuze van de mobilisatiecentra en de concentratie van de gemobiliseerde onderdelen, zij verwezen naar het daaromtrent gestelde onder „G3-aspecten van de taken van het Commando Ondersteuningsstrijdkrachten”.

Personeelsaanvullingen in oorlogstijd

Zoals algemeen bekend mag worden verondersteld, dient onderscheid te worden gemaakt

tussen de onderdeelaanvulling en de individuele aanvulling.

Onderdeelsaanvulling

Onderdeelsaanvulling vindt plaats, indien gehele onderdelen niet meer in staat zijn hun gevechtstaak naar behoren te verrichten en deze onderdelen niet op korte termijn — bijvoorbeeld door individuele personeelsaanvulling, materieel-aanvulling, korte rustperiode, korte aanvullende opleiding en oefening — weer voor de gevechtstaak zijn gereed te maken.

Uiteraard zijn de Ondersteuningsstrijdkrachten de voornaamste leverancier van onderdelen die een dergelijke troep moeten vervangen. Hieruit volgt als het ware automatisch de taak, dat de teruggekomen onderdelen weer gevechtsklaar moeten worden gemaakt. Wellicht zal men daarbij verscheidene gedecimeerde onderdelen bijeen moeten voegen.

De belangrijkste „klant” voor een dergelijke onderdeelaanvulling is 1 LK. Wellicht zal echter, na de inzet van 5 Div, ook bij deze eenheid onderdeelaanvulling noodzakelijk blijken.

Individuele aanvulling

In tegenstelling tot de onderdeelaanvulling geschiedt de individuele personeelsaanvulling bij 1 LK en 5 Div niet door middel van de Ondersteuningsstrijdkrachten. Deze eenheden betrekken de individuele aanvullers rechtstreeks uit de onder de COAL gestelde aanvullingsbataljons.

Men zou zich kunnen afvragen waarom, naast de bevoorrading, hoger echelonsonderhoud en de onderdeelaanvulling, ook niet de individuele personeelsaanvulling voor 1 LK en 5 Div aan de Ondersteuningsstrijdkrachten is opgedragen. Dit vindt zijn oorzaak in het volgende. C-Osk beschikt wel over voorraden, bevoorradersorganen en onderhoudsorganen, alsmede over onderdelen die voor onderdeelaanvulling kunnen worden gebruikt. Hij beschikt echter niet over de organen en het aanvullingspersoneel om daarmee de individuele aanvulling van zowel 1 LK als de Ondersteuningsstrijdkrachten, op zich te nemen. Hiertoe zou hij moeten beschikken over meer en grotere aanvullingsbataljons dan waarover hij thans beschikt en zijn staf zou moeten worden uitgebreid met het personeel dat leiding dient te geven bij de individuele personeelsaanvullingsprocedure op grote schaal.

Indien C-Osk, evenals de COAL, zou beschikken over een aantal aanvullingsbataljons, zou zulks een dubblure betekenen. De enige mogelijkheid zou zijn de C-Osk van de COAL een aantal aanvullingsbataljons te doen overnemen. Hierdoor zou mogelijkerwijze een versnelling van de individuele personeelsaanvullingsproce-

dure kunnen worden verkregen. Of dit systeem inderdaad aanbeveling zou verdienen, zou een nadere studie moeten uitwijzen.

Voor de individuele personeelsaanvulling van de tot de Ondersteuningsstrijdkrachten behorende onderdelen beschikt de commandant Osk over slechts één aanvullingsbataljon. Dit bataljon ontvangt de aanvullers uit de aanvullingsbataljons van de COAL.

Het aanvullingsbataljon van de Ondersteuningsstrijdkrachten is in grote trekken als volgt samengesteld.

1. Staf en Stafdetachment, bestaande uit de secties 1 t/m 4. Het zwaartepunt van de organisatie ligt op personeelszaken, hetgeen noodzakelijk is door de sterk wisselende „bevolking” (i.c. de aanvullers) van het aanvullingsbataljon. Deze Staf kan voorzien in de administratie, bevoorrading en onderhoud van ten hoogste 6 aanvullingscompagnieën.

2. Een aantal aanvullingscompagnieën personeel, elk bestaande uit een staf en vier pelotons. De sterkte van het vaste personeel van een dergelijke compagnie is zeer gering. Het is voor wat betreft voeding, legering en (beperkte) oefening het uitvoerende onderdeel van het aanvullingsbataljon en heeft een opnamecapaciteit van enkele honderden aanvullers.

Zowel de aanvraagprocedure als de handelwijze ten aanzien van ter beschikking komende aanvullers is analoog aan de procedure bij 1 LK. De belangrijkste aspecten hiervan zijn de volgende.

1. De aanvragen dienen te worden gebaseerd op werkelijk geleden verliezen, in bijzondere gevallen op geraamde verliezen. Zo moet bv. worden voorkomen dat, voor iemand die wegens ziekte enkele dagen bij zijn onderdeel afwezig is, een aanvuller wordt aangevraagd.

2. Aanvragen aanvulling personeel moeten bij de AG sectie van de Osk worden ingediend, alwaar controle en verwerking in een verzamelopgave plaatsvindt. AG staf Osk dient tenslotte de aanvraag in bij COAL.

3. Teneinde de COAL in staat te stellen tijdig de vereiste aanvullingen te realiseren, moeten periodiek verliezenramingen worden ingediend.

4. De aanvragen aanvulling personeel dienen te geschieden op bepaalde formulieren, waarin gegevens omtrent wapens en dienstvakken, rangen en MOS-codenummers moeten worden ingevuld.

5. Behalve de aanvragen aanvulling personeel vindt omtrent aanvullingen nog rapportage plaats in:

- a. het periodiek personeelsrapport. In dit G1 rapport worden t.a.v. aanvullingen vermeld:
 — nog niet gehonoreerde aanvragen;
 — toewijzingen;
 — verlangens;
 — algemene stand van zaken;
- b. de Sterktestaat. In dit periodiek AG-rapport wordt het aantal gerealiseerde aanvullingen gedurende de verslagperiode vermeld.
6. De algemene regel is, dat het lagere niveau de door het hogere niveau ter beschikking gestelde aanvullers moet halen.
7. De uit de aanvullingsbataljons van de COAL door de zorg van de COAL gezonden aanvullers worden samengebracht in het aanvullingsbataljon van de Ondersteuningsstrijdkrachten. In dit bataljon worden de aanvullers verder administratief verwerkt, gehuisvest, gekleed, gevoed,

uitgerust, geoefend en gereed gemaakt om als invaller te worden gedirigeerd naar de eenheden van de Ondersteuningsstrijdkrachten.

De gehele aanvullingsprocedure vindt plaats in nauwe samenwerking tussen de sectie AG Staf Osk en het aanvullingsbataljon, een samenwerking vooral belangrijk uit hoofde van de opgedrongen noodzaak tot herclassificatie.

Deze herclassificatie zal veelal noodzakelijk zijn in verband met de verwachting dat vele aanvullers niet het juiste MOS-codenummer hebben. Dan dient te worden nagegaan welke aanvullers de gewenste MOS-codenummers het meest benaderen.

In tegenstelling tot de toestand, zoals men die kent bij 1 LK en de divisies, is de sectie AG-Osk niet afzonderlijk in een administratief centrum ondergebracht, doch in de Staf Ondersteuningsstrijdkrachten.

Nieuwe uitgave

MISSILE AERODYNAMICS, door J. N. Nielsen, 450 blz., geïll. Uitg.: McGraw-Hill Publishing Comp. Ltd, Londen. Prijs: 97/- sh.

De auteur (bekend door vele publikaties bij het N.A.C.A.) heeft met dit boek een opmerkelijke prestatie geleverd.

De belangrijkste onderwerpen van de aerodynamica van het geleide projectiel worden in een logische groepering gepresenteerd en de meest gebruikelijke methoden met behulp waarvan de diverse aerodynamische grootheden kunnen worden berekend, worden behandeld, waarbij de nadruk wordt gelegd op het supersonische gebied.

Na een algemene inleiding in hfdst. 1 en een tamelijk summier behandeling in hfdst. 2 van enkele algemene aerodynamische en mathematische formuleringen die in het verdere verloop veelvuldig worden gebruikt, wordt in hfdst. 3 de „slender body theory” behandeld, die de auteur als de basis voor zijn andere beschouwingen aanmerkt.

Met vereenvoudigde aannamen worden algemene formules afgeleid voor drukverdelingen, alsmede lift-, weerstand- en momenten-coëfficiënten.

In hfdst. 4 worden de algemene resultaten uit het 3e hoofdstuk toegepast op geleide projectielen van verschillende uitvoeringsvormen.

In hfdst. 5 wordt ingegaan op verschillende methoden ter voorspelling van de aerodynamische eigenschappen na het aanbrengen van draagvlakken aan de romp. In hoofdzaak worden 2 configuraties behandeld, nl. die waarin 2 draagvlakken onder 180° en die waarin 4 draagvlakken onder 90° zijn geplaatst.

De behandeling van neerstroming en zoggebied achter een draagvlak of romp of een combinatie van beide geschiedt in hfdst. 6.

In hfdst. 7 wordt verder ingegaan op vleugel-staartvlakinterferentie. Op conventionele wijze wordt door invoering van een wervellijnenpatroon en gebruikmaking van de potentiaaltheorie bij een gegeven potentiaalverdeling de stroming bepaald.

De methoden ter bepaling van de eigenschappen van stuurvlakken waarmee aerodynamische stuurkrachten worden opgewekt, zijn in hfdst. 8 behandeld.

Op uitgebreide wijze wordt in hfdst. 9 ingegaan op de bepaling van de weerstand van zowel romp als draagvlakken. De mate van toepasbaarheid van diverse theorieën voor het bepalen van vorm-, basis- en wrijvingsweerstand wordt getoetst aan experimentele resultaten. Tevens wordt aandacht geschonken aan de invloed van het getal van Reynolds, type van grenslaag, schokgolf-patronen e.d.

Het laatste, eveneens uitgebreide, hfdst. 10 is gewijd aan de afleiding van stabiliteitsafgeleiden die o.a. van groot belang zijn bij het ontwerpen van automatische besturings- en stabilisatiesystemen.

Het boek is in een prettig leesbare letter gedrukt en is ruim voorzien van voorbeelden, duidelijke figuren en grafieken. Aan het einde van elk hoofdstuk wordt een literatuuroverzicht en een symbolenlijst gegeven. De zeer ingewikkelde materie is overzichtelijk en duidelijk gepresenteerd.

Voor een ieder die voorzien is van een op academisch niveau staande theoretische kennis wordt dit boek zeer aanbevolen.

F.

Problemen rond de personele mobilisatie en regeling van de concentratie

door L. VAN MARION, Kolonel der Infanterie

Aannemende dat oudere beroepsofficieren voldoende op de hoogte zijn van het te behandelen onderwerp, is dit artikel in hoofdzaak bestemd voor de jongere beroeps- en de reserve-officier. Compagnies- en overeenkomstige commandanten wordt dit onderwerp in de aandacht aanbevolen.

Ter voorkoming van een droge opsomming van bepalingen heb ik gemeend het onderwerp op populaire wijze te moeten brengen.

Om de personele mobilisatievoorbereiding aan een beschouwing te onderwerpen, zullen wij een reserve-officier vragen laten stellen en — waar nodig — een en ander laten vertellen, opdat de vragen enige achtergrond krijgen.

De betreffende reserve-officier had tot gisteren geen mobilisatiebestemming.

Tot voor kort was ik bedrijfsleider in een organisatie, die in tijd van onmiddellijk oorlogsgevaar bij de defensie een belangrijke taak heeft. Daardoor heb ik na mijn eerste oefening niet aan herhalingen deelgenomen, maar noodgedwongen vrijstelling gekregen. Mijn militaire kennis heb ik in cursussen en door het bijhouden van enige vakliteratuur trachten op te voeren. Gisteren heb ik eindelijk een zakboekje met lastgeving toegezonden gekregen. Uit die lastgeving maakte ik op, dat er verschillende soorten bestaan. Is dat goed gezien?

Ja, dat is juist. Het reservepersoneel is ingedeeld in twee groepen, die zo nodig nagenoeg tegelijk kunnen opkomen, maar eventueel ook met geruime tussentijd kunnen worden opgeroepen. De indeling in deze groepen is afhankelijk van door de legerleiding gestelde prioriteit. Het tijdstip van de oproep hangt uiteraard af van de mate van gevaar en dreiging.

Heeft elk van deze groepen een andere lastgeving?

Inderdaad. Het belangrijkste verschil tussen de soorten lastgevingen is de kleur. Overigens is de categorie waarbij moet worden opgekomen, ook zeer duidelijk aangegeven. Elke groep heeft per onderdeel een zg. vóóropkomst, dit is een gedeelte dat min of meer als kwartiermaker voor de rest van die onderdelen kan worden beschouwd. Wanneer wij de groepen onder elkaar noteren, zien wij volgend schema.

I. a. Vóóropkomst van onderdelen met hoge prioriteit.

... heb ik eindelijk een zakboekje met lastgeving gekregen ...

b. Opkomst van die onderdelen zelf.

II. a. Vóóropkomst van alle onderdelen, die nog niet werden opgeroepen.

b. Opkomst van die onderdelen zelf.

Zodra de groepen I en II onder de wapenen moeten komen, kunnen wij spreken van mobilisatie. Dat is opkomst op grote schaal, waarin persoonlijke aanschrijvingen niet kunnen worden gebruikt. Het enige snel werkende middel is dan de openbare kennisgeving met aanplakbiljetten, radio-omroep e.d. Alle autoriteiten, zowel burger als militair, worden door middel van tevoren gereedgelegde telegrammen ingelicht, waarop tot algemene bekendmaking wordt overgegaan.

Ik heb uit het voorgaande al begrepen, dat de onderdelen reeds in vreedstijd zijn gevormd. Op welke wijze gebeurt dat?

Zodra een ploeg dienstplichtigen aan groot verlof toe is, wordt deze op de organieke plaatsen in een appèllijst ingeboekt en zodra de lijst vol is en wat reserve eraan is toegevoegd, is het onderdeel voor wat betreft mankracht gereed om mobilisabel te worden gemaakt. Wanneer de Chef van de Generale Staf het nodig oordeelt om het onderdeel oproepbaar te maken, wordt het materieel ervoor in een magazijn klaargelegd

... hoe ik bij mobilisatie aan mijn mensen kom ...

en voorts worden de zakboekjes, na voorzien te zijn van lastgevingen, uitgezonden.

Dat klinkt eenvoudig, maar er zal wel meer aan vast zitten dan zo oppervlakkig lijkt. Als pas aangewezen commandant van een mobilisabel onderdeel vraag ik me af, hoe en waar ik bij mobilisatie aan mijn mensen kom.

Goed! Dan zal ik nu uit de doeken doen, wat er moet gebeuren, wanneer de Chef van de Generale Staf opdracht geeft een bepaald onderdeel mobilisabel te maken, zodat het bij de gewenste groep onder de wapenen kan worden groepen. Tót dit ogenblik, waarop de opdracht wordt gegeven, vonden de werkzaamheden nagenoeg geheel buiten de Ondersteuningstrijdkrachten plaats en van dit ogenblik af wordt de gehele voorbereiding een Osk-aangelegenheid.

Alle onderdelen en eenheden die op enigerlei wijze onder bevel komen te staan van Northern Army Group, zijn aan de zorgen van C-Osk toevertrouwd, wat het geval is met het merendeel van de mobilisabele eenheden.

Vooreerst wordt verkend, wat wij als mobilisatiecentrum, de plaats waar het personeel moet opkomen, zullen aanwijzen. Deze keuze kan rekening houden met allerlei omstandigheden, zoals uit te voeren taak, de plaats van

... de plaats waar het personeel moet opkomen ...

nevenonderdelen uit het hogere echelon of de ligging van het mobilisatiecomplex waar het materieel is opgeslagen, de beschikbare ruimte, enz.

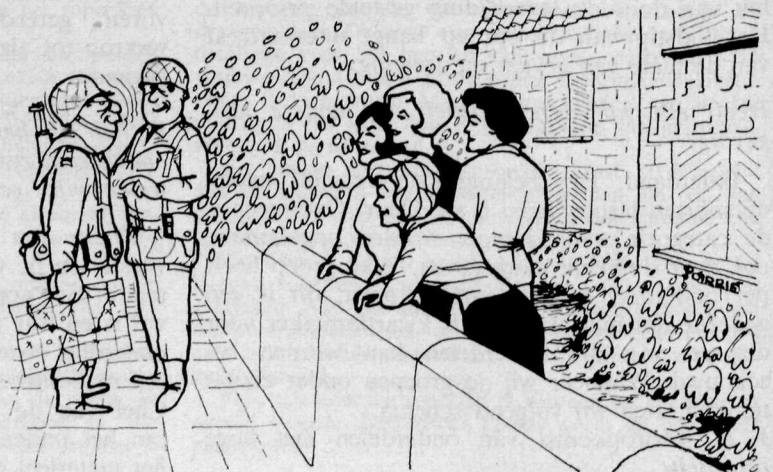
Wanneer het oord is vastgesteld, wordt in overleg met de betreffende garnizoenscommandant bepaald, waar het onderdeel kan legeren. Veelal zullen wij daar fabriekshallen, schoollokalen e.d. voor kiezen. Zij die zijn opgeroepen, dienen te weten op welk adres precies zij zich moeten melden, ergo bepalen wij meteen een aanmeldingspunt.

Het komt dikwijls voor, dat een aanmeldingspunt een flink eind van het station of de halte van een interlokale busdienst verwijderd is. In dit geval zorgt de garnizoenscommandant ervoor dat een pendeldienst wordt ingelegd tussen station/halte en aanmeldingspunt. Tevens draagt hij zorg voor bewijzering erheen.

Wanneer veel onderdelen op één plaats opkomen, is een goede verkeersregeling onmisbaar, niet alleen met het oog op binnenstromend personeel, maar vooral in verband met transporten naar, en van de mobilisatiemagazijnen. Dit zijn allemaal regelingen, waaromtrent met de garnizoenscommandant afspraken dienen te worden gemaakt. Wanneer nu nog de nodige afspraken met de instantie die voor het grote vervoer zorg draagt, zijn gemaakt om de groot-verlofgangers per trein, bus, veerpont enz. van de plaats van inwoning op de kortst mogelijke afstand van het aanmeldingspunt te brengen, zijn wij al een heel eind in de goede richting. De bij het zakboekje behorende lastgeving kan nu geheel worden ingevuld.

Op vertoon van deze lastgeving kan in alle treinen en N.S.-bussen worden gereisd. In enkele gevallen, namelijk wanneer het particuliere vervoerbedrijven betreft, is een aparte reisbon nodig. In elk zakboekje bevinden zich een paar van zulke bons.

Wanneer nu nog wordt gezorgd, dat de grootverlofganger de beschikking krijgt over zijn zak-

boekje, dan weet hij wanneer en waar hij moet mobiliseren, wat hij moet meebrengen en in welke functie hij zal komen, want dit laatste wordt uit de appèllijst op de lastgeving overgenomen.

Ik heb nu een overzicht, hoe het personeel van een onderdeel bijeenkomt, maar daarmee is het nog geen onderdeel. Hoe krijgen zij hun wapens, munitie, verdere uitrusting, hun voedsel en onderdak?

Voorheen sprak ik al over „vóóropkomst”. Daarin bevinden zich alle officieren en een groot deel van het kader, voorts chauffeurs, administratief personeel, koks en bevoorradingspersoneel, kortom een ieder die al dadelijk een taak kan krijgen in het mobilisatieproces van het onderdeel.

Een van de (onder)officieren van het onderdeel heeft op zijn lastgeving niet het normale aanmeldingspunt, doch het garnizoensbureau staan. Daar krijgt hij de mobilisatie-instructie voor het onderdeel, die hij meeneemt naar het aanmeldingspunt. Deze instructie is een verzameling van antwoorden op alle mogelijke vragenpunten, zodat de werkzaamheden in de juiste volgorde kunnen verlopen. Wanneer wij straks wat meer overzicht over het geheel hebben, komen we nader op deze instructie terug, die — zo nodig, namelijk wanneer degene die haar moet afhalen door ernstige ziekte niet in staat is aan de oproep gevolg te geven — vanwege de garnizoenscommandant, na verloop van een vastgestelde tijd, op het aanmeldingspunt wordt bezorgd.

De eerste dag zal de gang van zaken als volgt kunnen zijn. De eerstaangekomen officier of hoger onderofficier wijst uit het administratief personeel iemand aan, die over de reeds aanwezigen appèl houdt.

Dit doen wij aan de hand van appèllijsten, die wij nog nader zullen bekijken en die zich in de (mobilisatie)-instructie bevinden.

Ondertussen worden de legeringsruimten, de parkeerplaats, ruimte voor het materieel uit het mobilisatiecomplex, onze toekomstige keuken enz. door de (dd) onderdeelcommandant, de compagnies sergeant-majoor (csm) en enig kader van elk peloton verkend, zodat in één slag voldoende mensen op de hoogte zijn van de situatie, zoals deze met schetsen en adressen in de instructie is vermeld. Hiervan teruggekeerd worden enkele kaderleden aangewezen die het personeel, dat nog moet binnenkomen, zullen opvangen, de weg wijzen in hun centrum enz., zodat eenieder zijn meegebrachte PSU kan opbergen en de handen vrij heeft. Nadat de csm een wachtje heeft aangewezen voor bewaking van de goederen en gebouwen, kan een aanvang worden gemaakt met de „vorming” van een onderdeel.

Door de garnizoenscommandant, waarvan het adres en telefoonnummer in de instructie staan, wordt een vrachtauto met chauffeur ter beschikking gesteld, waarmee naar het mobilisatiecomplex kan worden gereden. Het ophalen van de onderdeeluitrusting is de belangrijkste taak. Het adres van het complex, alsmede de route erheen vinden wij in de instructie. Vooreerst moeten we bepalen wie er mee zullen gaan. Natuurlijk vooral het kader, dat met beheer en verzorging wordt belast en dus: de fourier (of degenen die voorschijns als zodanig dienst zal doen), de chauffeurs van de opgelegde voertuigen onder leiding van de onderofficier motortransport en bij voorkeur enkele onderofficieren-specialist. Ook gaat nog een aantal manschappen mee om de voertuigen te beladen. Gezien de beperkte ruimte is het dus wel nodig de keuze zorgvuldig te overwegen. Tevoren vastleggen wie er mee zullen gaan, is niet mogelijk, omdat wij de tijdstippen van aankomst van het personeel niet weten.

Zodra wij in het mobilisatiecomplex arriveren, zal de aldaar aanwezige commandant ons van de ligging van de magazijnen op de hoogte stellen. Wanneer de beschikbare tijd dit heeft toegelaten, is een deel van de uitrusting reeds op onze organieke voertuigen geladen.

Alle organieke voertuigen in de mobilisatieopleg worden door de chauffeurs gecontroleerd op olie, benzine, water, banden, verlichting, enz. terwijl het meegebrachte personeel, naar aanwijzing van de commandant of de fourier, de goederen oplaadt zodra deze van de vredesbeheerder zijn overgenomen. Deze overname geschiedt zonder volledige telling omdat de tijd daartoe ontbreekt. Het merendeel van de goederen is namelijk in kisten verpakt. De vredesbeheerder heeft voorbereide lijsten, waarop de soorten goederen en hun aantallen vermeld zijn, gereed liggen. Natuurlijk is het nuttig, dat de meegebrachte „specialisten” zoals de verbindingsofficier, de korporaalkok of menagemester, de motortransportman enz., zich al dadelijk zoveel mogelijk bemoeien met die artikelen, waarmee zij straks moeten omgaan, zodat zij alvast een inzicht in het aanwezige hebben.

Indien mogelijk wordt de gehele uitrusting in één slag naar het mobilisatiecentrum vervoerd. Wanneer dat niet kan, blijven enkele mensen bij de rest achter, om die in een tweede slag te vervoeren. Teruggekomen in het centrum wordt onmiddellijk afgeladen.

Het uitpakken en op soorten goederen rangschikken, is een omvangrijk werk, dat bovendien de nodige ruimte vraagt. Direct erna wordt het materieel aan de ondercommandanten uitgegeven, die het op hun beurt weer aan de man verstreken. Op elk niveau dient controle van het materieel plaats te vinden, zodat eventuele gebreken

of tekorten onmiddellijk bekend zijn. Uitreiking op de man is nu reeds mogelijk, omdat een van de kaderleden per peloton heeft zorg gedragen voor het maken van een pelotons appèllijst, waarbij alle gegevens — en dus ook de functies — zijn vermeld.

De auto van de garnizoenscommandant is het eerst afgeladen en, overeenkomstig het in de instructie vermelde, afgedankt en naar de garnizoenscommandant teruggezonden. Na het afladen worden de voor een tweede slag benodigde voertuigen teruggestuurd naar het magazijn, maar tevens worden enkele wagens weggezonden om de munitie op te halen. Deze zal veelal gescheiden van de gewone uitrusting zijn opgelegd. Ook van de munitiebunker vinden wij het adres en de te rijden route in de instructie.

Tijdens de uitreiking van materieel zal de commandant elders nodig zijn. Nadat hij een officier en een onderofficier heeft opgedragen de gebouwen samen met de eigenaar of beheerder grondiger te inspecteren en van hun bevindingen een eenvoudig 'constateringsverslag' op te maken, zal de commandant zijn aandacht vestigen op aan te schaffen goederen. Heel veel hoofdbrekers kost hem dit niet, want al hetgeen moet worden aangeschaft — gevorderd — is vermeld in de instructie, met de adressen, waar de goederen verkrijgbaar zijn, erbij.

Welke artikelen komen voor vordering in aanmerking en op welke manier gaat dat?

De vorderingen, waarmee een onderdeelcommandant te maken kan hebben, zijn die — van goederen om de onderdeelsuitrusting op peil te brengen, waarvan motorvoertuigen zijn uitgezonderd,
— van motorvoertuigen, en
— van leverantiën, inkwartiering, transporten enz.

Tot de eerste soort behoren bijvoorbeeld dekens en schrijfmachines. Dergelijke tekorten zijn in de instructie vermeld. Er bestaan nog enkele artikelen, waarvan de opleg in een magazijn oneconomisch is, omdat die goederen veelal onmiddellijk uit de handel kunnen worden betrokken.

De vordering van motorvoertuigen geschiedt door deskundigen van de Inspectie Vervoerswezen. Deze vordering is in vredetijd volledig voorbereid door de vorderingscommissaris motorrijtuigen en de burgemeester van de gemeente, waarin de vordering plaatsvindt. De onderdeelcommandant vindt in zijn instructie waar, wanneer en hoeveel voertuigen hij in ontvangst zal nemen. De eigenaars van voertuigen weten ook waar en wanneer zij hun voertuigen ter vordering dienen voor te rijden.

De eerstgenoemde twee soorten van vorderin-

gen verschillen ietwat van de derde. De eerste twee zijn altijd vordering in eigendom, de derde soort betreft veelal vordering van diensten, dan wel die van verbruiksartikelen. Onder die derde soort vallen: stro, brandstoffen, onze legeringsgebouwen en ook transportdiensten.

Dan zal vordering van stro en — al naar gelang het jaargetijde — van brandstof wel een van de eerste vorderingsbezigheden zijn?

Inderdaad. Op de in de instructie vermelde adressen kopen wij stro aan en we betalen met een vorderingsbewijs, dat de leverancier bij de korpsadministrateur kan verzilveren. Ook voor de in gebruik genomen gebouwen dient een vorderingsbewijs te worden afgegeven. Dit bevindt zich — op handtekening van de commandant na — kant en klaar in de instructie. Alles wat in vredetijd kan worden voorbereid, is ook voorbereid. Vorderingsbewijzen voor dekens, stro, schrijfmachines, enz. kunnen niet in de instructie voorbereid worden opgenomen, omdat voorraden bij leveranciers aan schommelingen onderhevig zijn. Het invullen van de bewijzen is echter slechts een kleinigheid. Een aantal boekjes met blanco-bewijzen bevindt zich in de administratiekist.

Dat is weer een nieuwe term. Wat is een administratiekist?

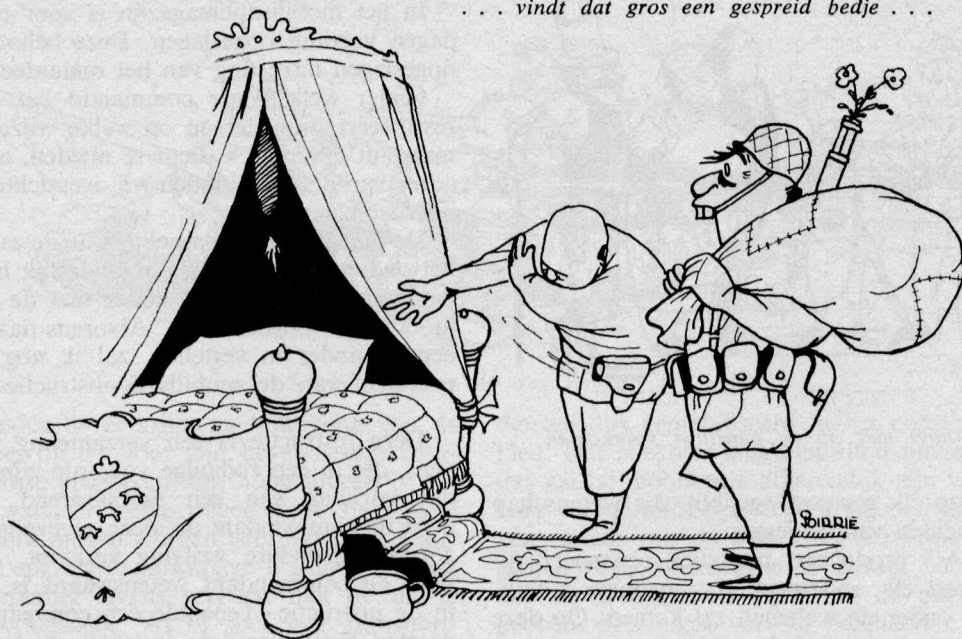
De administrateur van het onderdeel heeft behoefte aan allerlei modellen en enkele administratieve voorschriften.

De inspecteur van de Militaire Administratie heeft uitgemaakt, wat de Sergeant-majoor administrateur (sma) moet hebben. Dit alles zit in een kist, waarin nog ruimte is overgebleven voor enkele andere met administratie te maken hebbende zaken, zoals de blanco boekjes met vorderingsbewijzen. Deze kist nu is samen met een of enkele reglementen-en-voorschriftenkistjes opgeslagen in een leggerdepot, waar zorg wordt gedragen voor wijzigingen in boekwerken, vervan-

... welke artikelen voor vordering in aanmerking komen ...

... vindt dat gros een gespreid bedje ...

ging van modellen enz. Deze kisten moeten bij mobilisatie ook worden opgehaald. Wanneer een onderdeel tot een samengesteld oorlogsonderdeel (bataljon infanterie, afdeling artillerie enz.) behoort, is het de eenvoudigste oplossing, wanneer de hogere commandant met een drietonner alle kisten van zijn onderdelen ophaalt.

Ik wil nu graag nog even teruggrijpen naar het appèl houden. Wat doen we als iemand niet komt opdagen? Hoe lang gaan we door met dit appèl?

Eerst maar het kortste antwoord, namelijk op de tweede vraag.

Wanneer de vóóropkomst vandaag verzamelt, komt het gros morgen. Tussen haakjes opgemerkt: als de zaak goed wordt geregeld, zoals in de instructie is aangegeven, vindt dat gros een gespreid bedje! Overmorgenavond wordt aangenomen, dat niemand meer zal komen. Wie toch nog zou arriveren, komt onder de hoede van de garnizoenscommandant.

Nu het eerste deel van de vraag. Ongetwijfeld zal een klein aantal mensen zich niet melden. Er is altijd wel iemand ziek, zeevarend of anderszins in het buitenland. Juist met het oog daarop is aan de appèllijst een aantal reserves toegevoegd. Daarnaast doet de omstandigheid zich voor, dat de appèllijst meestal niet geheel en al „bij” is. De oorzaak ervan blijkt wel uit het volgende.

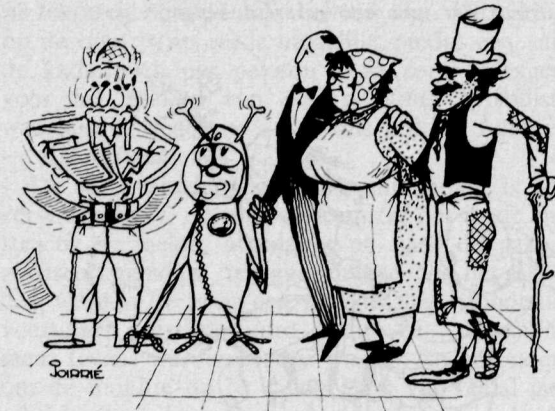
De dienstplichtigen met groot verlof en het reservepersoneel zijn voortdurend onderhevig aan mutaties. Er zijn mensen, die tussentijds vrijstelling verkrijgen, die zich voor goed in het buitenland vestigen, enkele overlijdensgevallen enz. In hun woonplaats maken de gemeentebe-

sturen (afd. „bevolking”) hiervan melding aan het leggerdepot dat op grond van deze melding een mutatieformulier opmaakt in zóveel exemplaren, dat een ieder, die met de mutatie te maken heeft, kan worden ingelicht.

Dat er enige tijd verloopt tussen de melding van de gemeente en de ontvangst van het mutatieformulier zal duidelijk zijn. Het bijwerken van de appèllijst geschiedt bij de garnizoenscommandant, waar de instructie zich steeds bevindt, door de operatieve commandant van een aanwezige kernstaf, dan wel door speciaal daartoe aangewezen personeel in een leggerdepot. Dat bijwerking van de appèllijst periodiek plaatsvindt, is een oorzaak van achterstand in de lijst. Wanneer door een mutatie iemand uit de sterkte wordt gevoerd, moet er aanvulling plaatsvinden. Dit gebeurt uit een reserve waaraan nog geen mobilisatiebestemming was verleend.

Ook hiervoor wordt een mutatieformulier opgemaakt. Het gevolg ervan is, dat zich bij mobilisatie enkele mensen kunnen komen melden, die (nóg) niet op de appèllijst voorkomen. Het is daarom altijd zaak de lastgeving van arriverend personeel te controleren.

Uit het besprokene blijkt dat er ergens een instantie dient te bestaan, die controle uitoefent op hen die niet opkwamen, maar ook op namen van mensen, die op het laatste ogenblik nog op enige appèllijst werden bijgeboekt. Die instantie (MEVAG = Mechanische Verwerking van Administratieve Gegevens) ressorteert onder het Departement van Defensie. Daar worden ook de reeds genoemde mutatieformulieren ontvangen en „in de machines” verwerkt. MEVAG is nu de afdeling, die alles van iedereen weet en in

... die (nóg) niet op de appèllijst voorkomen ...

staat is op elk gewenst ogenblik die wetenschap in overzichten vast te leggen.

MEVAG produceert periodiek een soort appèllijst van elk onderdeel, dat in enige mobilisatiefase onder de wapenen zal komen. Op deze lijst komen slechts enkele gegevens voor, namelijk registratienummer en de naam. Deze lijst komt via Osk ook terecht bij de instructie, die bij de garnizoenscommandant is opgelegd. De onderdeelscommandant beschikt bij opkomst dus over twee appèllijsten, namelijk over de OAL (oorlogsappèllijst), waarin functies, rangen en andere gegevens voorkomen, maar ook de MOAL (Mechanische-), waarin slechts die gegevens voorkomen, welke nodig zijn om te weten wie het is. De OAL blijft bij de commandant. Op de avond van de tweede dag na vóóropkomst wordt de MOAL teruggezonden naar het Departement van Defensie, wat door de garnizoenscommandant wordt verzorgd en bij wie deze lijst dan ook wordt ingeleverd. Deze MOAL wordt door de onderdeelscommandant volledig gemaakt. Hij tekent erop aan wie niet opkwam en hij schrijft erbij wie wél kwamen, maar niet op de lijst stonden. Het is nu verder de zorg van het Departement na te gaan waarom iemand geen gevolg gaf aan de mobilisatie-oproep.

Ik heb nu een inzicht gekregen in de volgende zaken: samenstelling van onderdelen, het bestaan van verschillende soorten lastgevingen, opkomst bij mobilisatie, het vormen van het onderdeel, het verstrekken van uitrusting, hoe te handelen met een MOAL, wat en hoe zal worden gevorderd, het verkrijgen van onderdak. Ik heb echter nog een paar vragen. Hoe komt het onderdeel aan geld en leeftocht, wie is de hogere commandant en wat is de taak van het onderdeel?

Het onderdeel ontvangt contanten van zijn korpsadministrateur, die in de instructie is vermeld en hij op zijn beurt ontvangt het op een kredietbrief.

In het mobilisatiemagazijn is voor een aantal dagen voeding opgeslagen. Deze behoort tot de opgeslagen uitrusting van het onderdeel.

Onder welk hoger commando het onderdeel ressorteert, wanneer en op welke wijze de commandant ervan zich dient te melden, alsook het adres van de chef, vinden wij overzichtelijk in de instructie vermeld.

De laatste vraag, namelijk wat de taak is van het onderdeel, vormt een afzonderlijk hoofdstuk, dat nauwelijks verband houdt met de personele mobilisatie-voorbereiding. Alvorens daarover het een en ander te vertellen, zal ik nog een kort overzicht van de mobilisatie-instructie geven.

Deze instructie is een verzameling van gegevens, die in een zodanige volgorde zijn vermeld, dat vorming van een mobiliserend onderdeel door de commandant die deze gegevens hanteert, zonder bijzondere wrijving verloopt. Alles wat voor de commandant wetenswaard is, vindt hij in de instructie. Teneinde een commandant niet vreemd tegenover deze instructie te laten staan, krijgt hij haar periodiek toegezonden, waardoor hij tevoren al weet wat er bij mobilisatie gaat gebeuren. Normaliter is het de hogere commandant die de instructie samenstelt en er zorg voor draagt, dat alle gewenste gegevens erin zijn verwerkt. Het is vooral ook zijn belang, dat bij een mobilisatie alles naar wens verloopt, wat dan als beloning voor zijn moeizame arbeid zou kunnen worden beschouwd.

Hoewel wij hopen, dat deze beloning, samen met onze onderdeelsuitrusting gepreserveerd opgelegd zal blijven, nemen wij nu aan, dat we gemobiliseerd zijn.

In feite betekent dit „mobiel gemaakt”. De lastgevingen hebben hun taak gedaan, worden uit de zakboekjes gehaald en vernietigd. Van dit ogenblik af zijn wij in staat ons als eenheid te verplaatsen, wat wij dan ook gaan doen!

Onze hogere commandant wil de onderdelen,

... hoe te handelen met een MOAL ...

... dat hij daardoor de weg verspert ...

die hij onder bevel krijgt na voltooiing van de mobilisatie, op de voor zijn bevelvoering voordeligste wijze groeperen. Op hoog niveau is uitgemaakt wanneer welke wegen door die hogere commandant mogen worden gebruikt om de verlangde groepering te verkrijgen. Natuurlijk houdt deze groepering tevens verband met de uit te voeren oorlogstaak. Al of niet met transportsteun vertrekken wij naar onze nieuwe lokatie. Deze lokatie, de weg erheen, tijdstippen, steunende onderdelen, uit te voeren opdrachten enz., zijn vastgelegd in een andere instructie, die wij *concentratiebevel* noemen. Dit bevel is ook geheel in vredetijd voorbereid, maar heeft heel wat minder hoofdbreken gekost dan de instructie. Wanneer op hoog niveau is uitgemaakt in welk gebied wij nodig zijn, langs welke wegen en wanneer wij erheen kunnen rijden of lopen, zijn de moeilijkheden eigenlijk al overwonnen. Uw in de instructie genoemde hogere commandant heeft in overleg met de garnizoenscommandant al wat gebouwen opgezocht, waarin kan worden gelegerd en als er geen gebouwen zouden zijn heeft hij een mooi bosje uitgezocht, waarin de tentjes kunnen worden opgezet. Het huis is dus klaar om u te ontvangen. Zodra u de onderdeeluitrusting op de vrachtauto's hebt geladen — waartoe in de instructie een beladingsschema is opgenomen — is het onderdeel marsvaardig!

Deze hergroepering — concentratie — is wel prettig simpel voorgesteld. Is dat in overeenstemming met de werkelijkheid?

Goed beschouwd is het inderdaad eenvoudig, omdat wij over een goed en uitgebreid wegennet beschikken. Doordat zich een zeer groot aantal onderdelen moet verplaatsen ontstaan er wel eens moeilijkheden, die niet kunnen worden voorzien. Wanneer enig onderdeel niet op de juiste tijd vertrekt naar zijn concentratiegebied, kan het gevolg zijn, dat het daardoor een weg verspert, die door een ander onderdeel moet worden gebruikt. Bij voorkeur wordt het aantal concentratievervoeren zo klein mogelijk gehou-

den en dus gemobiliseerd in het concentratiegebied. Dat is echter lang niet altijd mogelijk, omdat wij bij mobilisatie afhankelijk zijn van openbare vervoermiddelen, legeringsgebouwen, plaats van opslag van de onderdeeluitrusting en dergelijke. De concentratie is zoveel eenvoudiger dan de mobilisatie, omdat wij de uitrusting al hebben, over eigen vervoer beschikken, voor legering over ons tentje beschikken enz.

In het concentratiebevel staat vermeld, waar enig onderdeel zich voor de afmars opstelt, hoe laat het dat doet, met welke snelheid er gereden wordt, waar het colonneverband wordt verlaten, waar zal worden gelegerd, op welke wijze de oorlogsbevoorrading, die na de concentratie wordt ingesteld, zal lopen en — hoewel in feite niet helemaal thuis behorend in een dergelijk bevel — wat het onderdeel na aankomst zal gaan doen. Dit laatste zal bij voorkeur bestaan uit oefenen, om de inzetbaarheid te verhogen.

In de paragraaf verbindingen enz. treffen wij nog aan waar en op welke wijze wij onze commandant kunnen bereiken. Voor zover daarbij van de PTT-telefoon gebruik wordt gemaakt, is het, evenals dit het geval is met de instructie, noodzakelijk voortdurend het oog te houden op veranderingen, die in vredetijd plaatsvinden (opheffing van aansluitingen, netnummerwijzigingen e.d.).

Uit het voorgaande kunt u concluderen, dat de in vredetijd aanwezige kernen van eenheden al het mogelijke doen om het de onderdeelcommandant — wanneer het eenmaal tot mobilisatie mocht komen — zo gemakkelijk mogelijk te maken, dat wil zeggen zo veel als mogelijk is voor te bereiden, om de mobilisatie, gevolgd door de concentratie, glad te laten verlopen.

Als besluit wil ik de aandacht nog op één ding vestigen:

Houdt uw hogere commandant en zijn staf voortdurend van de stand van zaken op de hoogte, zowel tijdens mobilisatie als erna; als alles volgens de plannen verloopt kan hij zich met u verheugen en zo niet, dan kan hij u steunen en adviseren, wat een van zijn belangrijkste taken is!

G3-aspecten van de taken van het Commando Ondersteuningsstrijdkrachten

door W. REYN, Luitenant-Kolonel van de Generale Staf

In het eerste deel van deze serie artikelen zijn de taken van het Commando Ondersteuningsstrijdkrachten reeds in het kort vermeld. Hierna zal op deze dieper worden ingegaan voor wat betreft de G3-aspecten daarvan.

De mobilisatie en concentratie

Als een van de belangrijkste taken van C-Osk moet de mobilisatie en concentratie van alle mobilisabele, voor de NAVO bestemde eenheden worden gezien.

De verantwoordelijkheid voor de mobilisatie en concentratie draagt de C-Osk ten opzichte van de CGS/BLS, dus de nationale autoriteiten, aangezien het mobiliseren, concentreren en het ter beschikking van de NAVO gereed stellen van de Nederlandse bijdrage een nationale verantwoordelijkheid is.

Bovengenoemde taak valt in twee gedeelten uiteen:

— de *voorbereiding* in vredestijd van de mobilisatie en concentratie;

— de *uitvoering* hiervan zodra de mobilisatie door de Nederlandse autoriteiten wordt bevolen.

Onder de huidige omstandigheden moet bij een eventueel conflict rekening worden gehouden met het onverwacht, of na zeer korte tijd van waarschuwing uitbreken van de vijandelijkheden, zodat niet alleen de mobilisatie en concentratie snel moeten kunnen verlopen, maar ook niet meer kan worden gerekend op een gunstige situatie zoals in 1939/'40, toen de Nederlandse strijdkrachten reeds vele maanden waren gemobiliseerd alvorens op 10 mei 1940 de oorlog uitbrak.

Dientengevolge kunnen mobilisatie en concentratie zelf reeds onderhevig zijn aan het optreden van de vijand, bijvoorbeeld aan luchtaanvallen, in het geval dat zij geheel of ten dele na uitbreken van de vijandelijkheden zullen plaatsvinden. Het zal derhalve van groot belang zijn, dat zo vroegtijdig mogelijk tot het mobiliseren van de strijdkrachten wordt besloten.

Het welslagen van de mobilisatie en concentratie kan dus worden beïnvloed door (boven geschetste) factoren, die wij niet in de hand hebben. Wat wij echter wél kunnen doen, werd door C-Osk in een brief aan de met de voorbereiding en uitvoering belaste ondercommandanten, als volgt geformuleerd.

„Het welslagen van de mobilisatie en concen-

tratie hangt in ieder geval in de eerste plaats af van de zorgvuldigheid, waarmee deze is voorbereid”.

En dit hebben wij uiteraard wél zelf in de hand, waarmee de *voorbereiding* van de mobilisatie en concentratie thans aan een nadere beschouwing zal worden onderworpen.

Het feit dat de daadwerkelijke mobilisatie- en concentratievoorbereidingen zijn geclassificeerd, heeft, naar de opgedane ervaringen van de daarmee belaste functionarissen, dikwijls tot gevolg dat de niet daarbij betrokkenen in het algemeen weinig idee hebben van de zeer vele werkzaamheden, die hieraan vastzitten. Veelal hoort men dan ook zeggen: „Als het eenmaal is voorbereid is het toch kláár”. De praktijk wijst echter anders uit. Er zijn immers tal van factoren, die een constante stroom van wijzigingen veroorzaken in de mobilisatie- en concentratievoorbereidingen. Enkele van deze factoren zijn: veranderingen in de operatieve en logistieke plannen, bijvoorbeeld de overgang naar de „*forward strategy*”; nieuwbouw of bijbouw van mobilisatie-oplegmagazijnen, alwaar materieel van eenheden moet worden opgelegd en welke eenheden derhalve in de omgeving van deze magazijnen moeten worden gemobiliseerd, en het vermijden van eventueel gevaar aantrekkende objecten, zoals vliegvelden.

In het artikel van Hoofd G1 van de staf Osk, is een aantal begrippen met betrekking tot de mobilisatie en concentratie reeds behandeld. Op enkele hiervan, namelijk de mobilisatiecentra en de concentratiebestemmingen, zal thans nader worden ingegaan.

De *keuze* van deze centra en bestemmingen dient te passen in een totaal plan, dat rekening houdt met de oorlogstaak van de diverse gemobiliseerde eenheden, waardoor deze aangelegenheden op staf Osk wordt beschouwd als een G3-taak.

De mobilisatie geschiedt in de eerste instantie door de commandanten van de enkelvoudige oorlogsonderdelen. Dit zijn compagnieën en overeenkomstige eenheden, alsmede zelfstandige detachementen. Voor iedere eenheid wordt een mobilisatie-instructie opgemaakt. Deze instructie, in feite een klein bevel, omvat de te treffen maatregelen tot het formeren van de mobilisabele eenheid. Men zou dit „formeren” ook aldus kunnen uitdrukken: „*De commandant moet het onder de*

wapenen komend personeel, zoals vermeld in de „OAL” (oorlogsappèllijst) en het in het mobilisatiemagazijn opgelegde materieel, de „OUS” (oorlogsuitrustingsstaat) samensmeden tot een eenheid.” Men bedenke dat de commandanten van deze eenheden vrijwel alle reserve-officieren zijn, die hiermee een enorm verantwoordelijke taak hebben gekregen en waarbij een grote wissel wordt getrokken op hun organisatie- en improvisatievermogen. De hogere commandanten kunnen in dit stadium in feite niet veel meer doen dan hun mobiliserende ondercommandanten met raad en daad bijstaan, moeilijkheden helpen oplossen, toezicht houden en controle uitoefenen. Voor zover deze hogere commandanten reeds in vredestand binnen het bevelsressort van de Osk aanwezig waren zijn de voorbereidingen als regel ook door hen verricht, hetgeen bij de uitvoering van de mobilisatie uiteraard een groot voordeel oplevert. De hogere commandant formeert ten slotte uit de enkelvoudige oorlogsonderdelen de hogere eenheid door het bevel over de geformeerde enkelvoudige oorlogseenheden te gaan voeren, waarmee de hogere eenheid (samengesteld oorlogsonderdeel) tot stand is gekomen.

De mobilisatie vindt plaats in het mobilisatiecentrum. Hier komt het personeel op en het wordt door de commandant, die reeds op een eerder tijdstip is opgekomen, ontvangen. Na de mobilisatie aldaar, worden sommigen eenheden naar hun concentratiebestemmingen verplaatst. Dit zijn lokaties van waaruit zij hun oorlogstaak kunnen vervullen, dan wel waar zij zo gunstig mogelijk staan opgesteld om hun oorlogsbestemming, bijvoorbeeld bij 1 LK, te kunnen volgen. De verplaatsing van het mobilisatiecentrum naar de concentratiebestemmingen is geheel voorbereid en dient, evenals de mobilisatie, te zijner tijd automatisch te verlopen. Deze verplaatsingen worden de concentratievervoeren genoemd, ook wel afgekort tot het begrip „de concentratie”.

Het spreekt vanzelf dat de meest ideale situatie ontstaat indien het mobilisatiecentrum dezelfde plaats is als de concentratiebestemming; dan vervalt immers het concentratievervoer. Deze verplaatsing is immers een nadeel, want de daarvoor benodigde tijd gaat ten koste van de beschikbare tijd voor het inzetbaar maken en er is meer kans op „navigatie” door ongelukken, vertragingen en „last but not least” eventueel vijandelijke invloed, indien de oorlog reeds is uitgekomen.

Deze situatie is echter helaas niet altijd te verwezenlijken. Wij zijn voor wat betreft de mobilisatiecentra gebonden aan de beschikbare mobilisatie-oplegmagazijnen, die veelal reeds jaren geleden zijn gebouwd, vanzelfsprekend op grond van de toen vigerende plannen. Door wijzigingen in deze plannen zijn de concentratiebestemmingen

van een aantal eenheden zodanig komen te liggen, dat zij niet meer aansluiten op de bestaande mobilisatie-oplegmagazijnen, zodat het niet meer mogelijk is in de concentratiebestemming te mobiliseren. Er zal dus altijd een aantal concentratievervoeren noodzakelijk blijven. Het zal duidelijk zijn dat bij de nieuwbouw van mobilisatie-oplegmagazijnen, voor zover dit althans nog plaatsvindt, rekening wordt gehouden met de thans bestaande operationele plannen.

Vooraf met het oog op eventuele uitvoering van de mobilisatie onder oorlogsomstandigheden, wordt voorts alles in het werk gesteld om tot een goede spreiding van de eenheden te komen. Er wordt naar gestreefd de enkelvoudige oorlogsonderdelen in beginsel enkele kilometers van elkaar te legeren en voorts zoveel mogelijk in oorden onder te brengen. Bovendien is dit, gezien de ervaring bij de oefening „Drietand” (mobilisatieoefening destijds van de 3e Divisie), ook bijzonder gunstig voor het mobiliseren als zodanig. Men heeft immers niet veel fantasie nodig om zich de nadelen in te denken van gehele bataljons bij elkaar in een oord of nog erger in een grote stad, zoals in het verleden wel is voorgekomen. Opeenhoping van troepen, speciaal bij mobilisatie is, afgezien van het tactische aspect (luchtgevaar), ook in andere opzichten weinig aan te bevelen. Dezelfde overwegingen gelden eveneens voor de concentratiebestemmingen. Ook daar geldt „spreiding”.

Bovengeschetste beoogde spreiding schept zeer veel problemen. Om te beginnen geldt dat dezelfde lokatie niet aan meer eenheden dient te worden uitgegeven. Dit beginsel wordt eveneens toegepast op die lokaties, waarin eenheden tijdelijk zullen verblijven (en die dus weer vrij komen) aangezien meestal geen absolute zekerheid bestaat of deze (vorige) eenheden *tijdig* zullen zijn vertrokken. Er wordt dus naar gestreefd om metterdaad elke lokatie slechts éénmaal te gebruiken. De geplande ruimte voor een bepaalde eenheid, die naar verwachting op een eerder tijdstip zal mobiliseren, wordt dan ook niet tevens bestemd voor andere eenheid, die naar verwachting op een later tijdstip zal mobiliseren. Evenmin wordt aan een eenheid een lokatie als concentratiebestemming toegewezen indien deze lokatie eveneens als zodanig was bestemd voor een parate eenheid. Er is namelijk geen absolute zekerheid dat deze parate eenheid *tijdig* zal zijn vertrokken. Een en ander is noodzakelijk omdat de mobilisatie en concentratie immers *automatisch* zullen moeten verlopen. Er wordt ten aanzien van de lokaties dan ook in beginsel geen risico genomen.

Hieruit volgt dat doorlopend zal moeten worden gewoerd met de beschikbare gebieden, speciaal indien men daarbij eventueel gevaar aantrekkende objecten wil vermijden. Bovendien

hebben nog andere instanties veel ruimte nodig, zoals de NTB, KMG en Korps Mobiele Colonnies voor hun eenheden en de civiele instanties voor evacuatie doeleinden.

Een en ander maakt de voorbereiding van de mobilisatie en concentratie tot een uitermate gecompliceerde aangelegenheid, waarbij vele problemen dienen te worden opgelost en steeds nauwkeurige coördinatie moet plaatsvinden, alvorens aan een eenheid een lokatie kan worden toegewezen.

Hierbij dient nog te worden herinnerd aan het reeds eerder gestelde omtrent de veranderingen, die steeds zullen optreden door wijzigingen van de diverse factoren. Het zal duidelijk zijn dat, wil worden voldaan aan de eis van zorgvuldige voorbereiding — die bovendien steeds „bij” moet zijn — dit veel werkzaamheden vergt.

Tenslotte moet nog worden opgemerkt dat de mobilisatie en concentratie in feite één gezamenlijke operatie vormen en niet los van elkaar kunnen worden gezien. Op Staf Osk bestaat dan ook een méér dan normale nauwe samenwerking tussen de secties G1 en G3, waar G1 in het bijzonder de administratieve aspecten van de mobilisatie beziet en G3 de totale planning en de concentratiebestemmingen en vervoeren.

Inzetbaar maken van de gemobiliseerde eenheden en het dirigeren daarvan naar hun oorlogsbestemmingen

Onmiddellijk na voltooiing van de mobilisatie en concentratie begint de volgende fase: het inzetbaar maken van deze eenheden en het verplaatsen hiervan naar hun oorlogsbestemmingen, voor zover dit althans van toepassing is. In feite begint deze fase voor iedere eenheid op een eigen tijdstip, met name het tijdstip waarop zij haar concentratiebestemming heeft bereikt, dan wel, als zij in haar mobilisatiecentrum blijft (mobilisatiecentrum is dan dezelfde lokatie als de concentratiebestemming), direct nadat de feitelijke mobilisatie wordt geacht te zijn voltooid. Dit is in het algemeen de dag, volgende op de opkomst-dag van de eenheid 's avonds om 21.00 uur. C-Osk is dan verantwoordelijk voor het inzetbaar maken van de eenheden en geeft hiertoe bepaalde richtlijnen uit.

Het inzetbaar maken van de eenheden in de concentratiebestemmingen is in de eerste plaats ook weer een taak van de compagnies- en overeenkomstige commandanten, uiteraard onder leiding en toezicht van de hogere commandanten. Om te beginnen moet de individuele gevechtvaardigheid weer snel op peil worden gebracht, daarna het team-verband (groep of stuk e.d.), en voorts moet het materieel, in het bijzonder de wapens en de verbindingsmiddelen worden berekend. Hiermee zullen beslist wel een of meer

dagen zijn gemoeid, die de commandanten van de enkelvoudige oorlogsonderdelen derhalve nodig hebben om als het ware eerst intern „orde op zaken te stellen”. Daarna zou dus het oefenen in compagnies- en overeenkomstig verband aan de orde komen en zo vervolgens het hogere verband. Uitgaande echter van de gedachte, dat een eventueel conflict verrassend zal kunnen uitbreken en de tijd dan zal dringen, is het de vraag of de eenheden nog veel meer tijd zullen krijgen voor het houden van oefeningen.

Daadwerkelijke inzet kan door de omstandigheden immers reeds spoedig worden vereist. Bovendien zullen vooral de verzorgende eenheden veelal onmiddellijk dienen aan te vangen met de daadwerkelijke uitvoering van hun verzorgingstaak.

Men mag en moet ervan uitgaan dat de te mobiliseren eenheden hun geoefendheid, ook in compagnies- en hoger verband, hebben verkregen in hun eerste oefentijd, en deze tijdens de herhalingsoefeningen hebben bevestigd of zelfs verbeterd.

Hoewel na mobilisatie een verbetering van de geoefendheid uiteraard nog altijd mogelijk blijft, dient men van de andere kant niet op twee gedachten te hinken. Het begrip „mobilisatie” houdt nog steeds in het op de been brengen van *geoefende mankracht*, gegroepeerd in *geoefende eenheden*.

C-Osk is vervolgens verantwoordelijk voor het „inzetbaar verklaren” van de eenheden. Dit is een zware verantwoordelijkheid waarbij naar verwachting veelal een compromis zal moeten worden gesloten tussen de behoefte van de operationele commandant aan een bepaalde eenheid en de inzetbaarheid van deze eenheid in meer absolute zin. Voorts kan het vóórkomen dat, om een bepaalde eenheid snel gereed te krijgen omdat aan deze eenheid een grote behoefte bestaat, zal moeten worden overwogen of aan een andere eenheid bijvoorbeeld enig materiaal dient te worden onttrokken. Dit kan het geval zijn bij eenheden, die tijdens de mobilisatie en/of concentratie verliezen hebben geleden.

Wanneer een eenheid door C-Osk inzetbaar wordt geacht, dient hij haar, na overleg met de commandant voor wie zij is bestemd, zo spoedig mogelijk naar de oorlogsbestemming te dirigeren. De hierbij noodzakelijke verplaatsingen moeten worden geregeld met de Nederlandse autoriteiten en in voorkomend geval met buitenlandse autoriteiten, die de verkeersleiding in handen hebben. Ook deze verantwoordelijkheid berust bij C-Osk.

In het kader van inzetbaar maken van gemobiliseerde eenheden moet thans ook worden gewezen op een uitbreiding hiervan, die in ditzelfde vlak is gelegen: de onderdeelsaanvulling. In het artikel van Hoofd G1 van Staf Osk wordt deze

materie reeds behandeld, zodat hier kan worden volstaan met erop te wijzen dat het G3-aspect van de onderdeelaanvulling is: het inzetbaar maken van de opnieuw geformeerde eenheden.

Het behoeft geen nader betoog, dat zich hierbij nagenoeg dezelfde problemen kunnen voordoen, als hiervoren reeds voor de gemobiliseerde eenheden werden beschreven.

Verdediging van het operatie-achtergebied

Naast de hiervoor behandelde taken is C-Osk eveneens belast met de *verdediging* van een door Commandant Northern Army Group vastgestelde sector van het operatie-achtergebied. De *beveiliging* van dit gebied, waaronder onder meer moet worden verstaan het beveiligen van belangrijke installaties, het optreden tegen subversieve acties en dergelijke, blijft echter een territoriale verantwoordelijkheid.

De taak van C-Osk ligt derhalve meer in het afslaan van openlijke agressie, bijvoorbeeld van een aanval van luchtlandingseenheden. Uiteraard is het moeilijk een scherpe scheiding te trekken tussen bovengenoemde taken. Het is daarom noodzakelijk dat er een nauwe samenwerking bestaat tussen de NAVO-Commandant, i.c. C-Osk, en de betreffende territoriale autoriteiten.

Kan in het algemeen worden gesteld dat de taken van C-Osk van een zeer bijzonder karakter zijn, de gebiedsverdediging is van meer „gewone” aard. Gezien echter de verschillende aspecten, is de gebiedsverdediging als tactische opdracht óók weer een „bijzondere”. C-Osk zal immers bij de gebiedsverdediging in hoofdzaak rekening dienen te houden met de inzet van vijandelijke luchtlandingseenheden.

Zoals bekend mag worden verondersteld zijn de kenmerken voor luchtlandingsoperaties: vrijwel volledige tactische verrassing qua tijdstip, plaats en sterkte. De dreiging bestaat overal, waar geschikt terrein voor luchtlandingsoperaties aanwezig is; bovendien kunnen meer acties tegelijkertijd plaatsvinden, slechts variërend naar plaats en eventueel naar sterkte. De eigen tegenmaatregelen moeten hierop een antwoord vinden, waarbij snelheid van optreden op de voorgrond staat. Een compagnie die onmiddellijk tegen zojuist gelande eenheden wordt ingezet, kan immers meer succes hebben dan een bataljon dat eerst aanzienlijke tijd later zou worden ingezet. Voorts zullen de ingezette eenheden vrijwel zelfstandig moeten opereren (niet „aangeleund” en veelal vrijwel zonder juiste inlichtingen). De krijgsgeschiedenis leert dat de sterkte van luchtlandingsseenheden meestal eerst bekend is na afloop van de gevechten! Daar het te verdedigen gebied vrij groot zal zijn in vergelijking met de naar verwachting ter beschikking staande eigen middelen, behoeft het geen nader betoog dat C-Osk bij het

bepalen van de eigen wijze van optreden een meer dan gewone „calculated risk” zal moeten aanvaarden. De uitvoering van deze taak zal eveneens in vredetijd moeten worden voorbereid en beoefend en worden vastgelegd in operatiebevelen.

In dit verband kan nog worden vermeld dat de 5e Divisie vóórdat zij in de gevechtszone zal worden ingezet een overeenkomstige taak kan krijgen. Daar Osk en 5 Div in vredetijd één Staf vormen, zal deze taak van 5 Div door C-Osk en zijn Staf op overeenkomstige wijze moeten worden voorbereid.

Oefeningen

Zoals elders in deze serie artikelen reeds is vermeld, is de bij de Staf Osk aanwezige sectie herhalingsoefeningen geheel verantwoordelijk voor alle aangelegenheden dit soort oefeningen betreffende. Alle overige oefeningen blijven tot het ressort van de sectie G3 behoren. Met name wordt door Staf Osk, als Staf Osk én als Staf 5 Div (het personeel van staf Osk vormt dan twee geïmproviseerde staven) deelgenomen aan de intergeallieerde commandopostoefeningen, die als regel twee maal per jaar worden gehouden. Voorts worden onder leiding van C-Osk diverse tactische oefeningen gehouden. Zo werd in 1960 twee maal een tactische oefening gehouden voor de 5 Div met haar kernstaven en in 1961 voor de kernstaven van de 31, 32 en 33 Ggp. Het plannen en voorbereiden van dit soort oefeningen behoort eveneens tot de taken van de Sectie G3 van de Staf Osk.

Resumerend kan worden gesteld dat de ondersteuningsstrijdkrachten een uiterst belangrijke en veel omvattende taak hebben. Met de juiste uitvoering van deze taak staat of valt een zeer groot deel van de Nederlandse bijdrage aan de NAVO. Een niet onaanzienlijk deel van de eenheden, die onder Osk ressorteren, is immers bestemd voor versterking van 1 LK. Hiertoe behoort een voor 1 LK noodzakelijk aantal tactische en logistieke legerkorpstroepen. Daarnaast wordt een aantal eenheden, waaronder een complete divisie, rechtstreeks ter beschikking gesteld van COMNORTHAG; een ander deel blijft onder Osk ressorteren voor de uitvoering van de tactische en logistieke taken van Osk.

Het zal duidelijk zijn dat voor de sectie G3 een belangrijke taak is gelegen in de noodzakelijke minutieuze voorbereiding en uitvoering van de verschillende Osk-taken. Echter niet alleen een belangrijke, maar ook een zeer aantrekkelijke en gevarieerde taak door de aard van de werkzaamheden die vele contacten en nauwe samenwerking met zich brengt met zowel Nederlandse als buitenlandse militaire autoriteiten en commandanten.

De logistiek bij de Ondersteuningsstrijdkrachten

door W. F. SMIT, Luitenant-Kolonel van de Generale Staf

Zoals de naam aangeeft ligt de hoofdtaak in de ondersteuning van de NAVO-eenheden, waarbij hier in het bijzonder nader zal worden gezien de logistieke ondersteuning in de ruimste zin van het woord.

Het is de Sectie G4 van de Staf van de Ondersteuningsstrijdkrachten, die in deze logistieke ondersteuning een essentiële taak vervult, daar zij namens C-Osk met de uitvoering van het beleid is belast. Deze logistieke taak van de Sectie G4 valt uiteen in tweeën en wel een vredestaak en een oorlogstaak.

In de vredestaak komen twee belangrijke aspecten naar voren en wel:

a. het inzetbaar maken van alle mobilisabele NAVO-eenheden en alle werkzaamheden die daaraan zijn verbonden met betrekking tot de materiële voorziening en verzorging;

b. de vredesvoorbereiding van de logistieke ondersteuning van alle NAVO-eenheden en de hiermee verband houdende planning.

In de oorlogstaak speelt echter de uitvoering van de logistieke ondersteuning van de NAVO-eenheden de belangrijkste rol.

Het is de Sectie G4, die in vreedstijd reeds oorlog voert, daar een logistieke verzorging in oorlogstijd alleen dan is gewaarborgd, als de vredesprocedure volledig is afgestemd op de oorlogsprocedure en deze overgang zich vrijwel geruisloos kan voltrekken.

De verschillende taken van de Sectie G4 zullen thans aan een nadere beschouwing worden onderworpen.

Vredestaak van de Sectie G4

Voor wat betreft de vredestaak van de Sectie G4 zal eerst het aspect van het inzetbaar maken van de NAVO-eenheden worden gezien. Hierbij is het streven erop gericht de mobilisabele eenheden, zo goed als mogelijk is, van hun materieel te voorzien en ervoor te zorgen, dat dit materieel te allen tijde in goede toestand verkeert, dan wel wordt gebracht.

Met de oprichting van de Reserve Strijdkrachten — later Ondersteuningsstrijdkrachten — werd het 1e Legerkorps volledig ontheven van de materiële mobilisatievoorbereiding van de mobilisabele NAVO-eenheden en de hiermee verband houdende taken werden samengebundeld

en in handen van de Ondersteuningsstrijdkrachten gelegd.

De Commandant van de Ondersteuningsstrijdkrachten is belast met de materiële mobilisatievoorbereiding van alle mobilisabele NAVO-eenheden, bij de uitvoering waarvan de volgende stafsecties en functionarissen een rol vervullen bij de uitvoering van hun vredestaak.

Sectie G4 - Osk

Belast met de uitvoering van het beleid van Commandant van de Ondersteuningsstrijdkrachten en verantwoordelijk voor de materiële verzorging van de mobilisabele NAVO-eenheden.

Speciale stafsecties van staf Osk

Belast met de uitvoering van de materiële verzorging, ieder in zijn eigen materieelsector.

Rayonstaven

Belast met de controle en toezicht op het materieelbeheer en de leiding over het onderhoud en het herstel in de mobilisatiecomplexen.

Sectorcommandanten

Belast met de controle op, en het verlenen van, steun aan de beheerders; treden in het algemeen op als bedrijfsleider inzake de coördinatie van alle werkzaamheden van de beheerders.

Beheerders/Fouriers

Belast met het daadwerkelijk beheer en het onderdeelonderhoud van het aan hen toevertrouwde opgelegde materieel. Hiertoe kunnen zij de beschikking hebben over toegevoegd personeel, in de vorm van onderofficieren-monteur-2e echelon, burgerwerklieden-monteur-2e echelon-half vakman en burgermagazijnknechten/preserveerders.

In dit artikel zullen de taken van deze stafsecties en functionarissen nader worden belicht.

Verzorging van de mobilisabele NAVO-eenheden in vreedstijd

De verzorging van de mobilisabele NAVO-eenheden in vreedstijd valt uiteen in bevoorrading enerzijds en onderhoud en herstel anderzijds.

Hoewel de Ondersteuningsstrijdkrachten een zelfstandig orgaan onder rechtstreeks bevel van de Chef van de Generale Staf/Bevelhebber der Landstrijdkrachten vormen, is de hogere-echelonsverzorging — die van het 3e en 4e echelon — opgedragen aan de parate 3e en 4e echelons

verzorgende eenheden van het Legerkorps, voor zover daarin zelf niet kan worden voorzien met de eigen verzorgende eenheden. De 5e echelonsverzorging is — zoals voor de gehele KL — opgedragen aan de KMG.

Daar de Commandant van de Ondersteuningsstrijdkrachten een zelfstandig operationele commandant is, voert hij een eigen beleid met betrekking tot de vredesverzorging van de mobilisabele NAVO-eenheden, welk beleid wordt uitgevoerd door de Sectie G4 en de logistieke speciale stafsecties van de Staf Osk.

Afzonderlijk zullen worden besproken de bevoorrading en het onderhoud.

Vredesbevoorrading van de mobilisabele NAVO-eenheden

Zoals hiervoor gesteld, geschiedt de hogere-echelonsbevoorrading door de verzorgende eenheden, in dit geval door parate depots.

Teneinde invloed op de interne bevoorrading te kunnen uitoefenen, en het materieel naar prioriteit te kunnen indelen, zijn in de organisatie 5 „bevoorradingsgroepen” opgenomen; voor elke materieelsector één.

Deze bevoorradingsgroepen vervullen een belangrijke taak bij de bevoorrading van de mobilisabele NAVO-eenheden. Zij ressorteren onder rechtstreeks bevel van C-Osk, worden centraal geleid door de betreffende speciale stafsecties van Staf Osk, en voeren centraal het materieelbeheer en administratie.

De bevoorrading, zijnde een commando- en beleidsaangelegenheid, is niet gedecentraliseerd, doch wordt gecentraliseerd geleid op het niveau van Staf Osk. De rayoncommandanten noch de sectorcommandanten kunnen enige invloed op deze bevoorrading uitoefenen, zij dienen zich echter ervan te overtuigen of de terzake gegeven opdracht goed en snel wordt uitgevoerd.

De redenen voor centralisatie van de bevoorrading liggen enerzijds in de omstandigheid, dat het materieel van alle mobilisabele NAVO-eenheden verspreid ligt over 45 mobilisatiecomplexen, verdeeld over 2 rayons, anderzijds in verband met de indeling van alle eenheden op één prioriteitslijst voor materieelverstreking. Deze indeling kan alleen geschieden op het hoogste niveau, waar een totaal-overzicht bestaat over de materieelpositie als resultaat van de materieelrapportages. Voorts vergen centrale bevoorradingsgroepen een minimum aan personeel. Tenslotte is de uitvoering van het bevoorradingsbeleid door centralisatie het best gewaarborgd.

Op de taken van deze bevoorradingsgroepen wordt hier nader ingegaan.

De beheerders van de mobilisabele eenheden maken aanvragen op voor alle tekorten van het materieel, dat zij volgens OUS van het door hen

beheerde onderdeel of onderdelen moeten hebben opgelegd. Deze aanvragen worden, voorzien van het codenummer van de betreffende bevoorradingsgroep, bij deze ingediend. Bij de bevoorradingsgroep wordt centraal een overzicht bijgehouden van al het materieel dat binnen de Ondersteuningsstrijdkrachten aanwezig is. De aanvragen van de beheerders worden door de bevoorradingsgroepen administratief verwerkt zoals zulks in het nieuwe materieel voorschrift VS-2-1960 is voorgeschreven.

Daar echter bij de bevoorradingsgroepen geen depotvoorraden worden aangehouden, worden van alle aanvragen van de beheerders nieuwe verzamelaanvragen opgemaakt. Deze verzamelaanvragen worden ingediend bij de met de bevoorrading belaste parate depots. Het opmaken en indienen van verzamelaanvragen door de bevoorradingsgroepen is een afwijking van de voorgeschreven procedure, doch dit is noodzakelijk, daar anders de aanvragen van alle beheerders rechtstreeks zouden dienen te worden doorgezonden aan de met de bevoorrading belaste parate depots. Dit zou tot gevolg hebben dat deze depots, die in hoofdzaak op bulk-bevoorrading zijn ingesteld, voor de Ondersteuningsstrijdkrachten, met de detailbevoorrading van ca. 280 grotere en kleinere klanten zouden worden belast, hetgeen ongewenst is. Indien het aangevraagde materieel uit voorraad leverbaar is, wordt dit rechtstreeks aan de betreffende bevoorradingsgroep geleverd.

Aangezien de beheerders over ca. 45 mobilisatiecomplexen over geheel Nederland zijn verspreid, is het onpraktisch het te verstrekken materieel te laten ophalen door de beheerders, daar dit een zeer inefficiënt gerij door het land tot gevolg heeft.

Om een zo efficiënt mogelijke inzet van transport te kunnen verkrijgen, is in de organisatie een transportgroep opgenomen, die het transport binnen de Ondersteuningsstrijdkrachten verzorgt.

Het verstrekte materieel wordt op gezette tijden opgehaald bij de met de bevoorrading belaste parate depots en gebracht naar de bevoorradingsgroepen, die elk over een kleine opslagruimte beschikken, die als entrepot dienst doet.

Bij de bevoorradingsgroep wordt het materieel per mobilisatiecomplex en per beheerder gesplitst en op gezette tijden rijden de auto's van de transportgroep een lijndienst langs de complexen, waar het aangevraagde materieel wordt afgeleverd en het eventueel door de beheerders in te leveren materieel wordt afgehaald. Hiermee wordt een zo efficiënt mogelijke inzet van het transport verkregen.

De bevoorradingsgroepen houden voor het verrichten van hun taak een bevoorradingsadministratie bij ten aanzien waarvan de hoop wordt

gekoesterd dat deze binnenkort zal worden ge-mechaniseerd.

Zoals reeds eerder werd opgemerkt houden de bevoorradingsgroepen geen voorraden aan van hoofditrustingsstukken maar fungeren als entrepot.

Voor de reservedelen ligt de zaak echter anders. Zoals aanstonds zal blijken is er een tamelijk groot verbruik van reservedelen voor het uitvoeren van het 2e en 3e echelons onderhoud. Om de gebruikende eenheden snel te kunnen bevoorraden worden van de reservedelen wel voorraden aangehouden, die centraal door de bevoorradingsgroepen worden beheerd.

Voor een schematisch overzicht van de gang van zaken met betrekking tot de bevoorrading van de Osk wordt verwezen naar afb. 1.

Onderhoud in vredestijd van de mobilisabele NAVO-eenheden

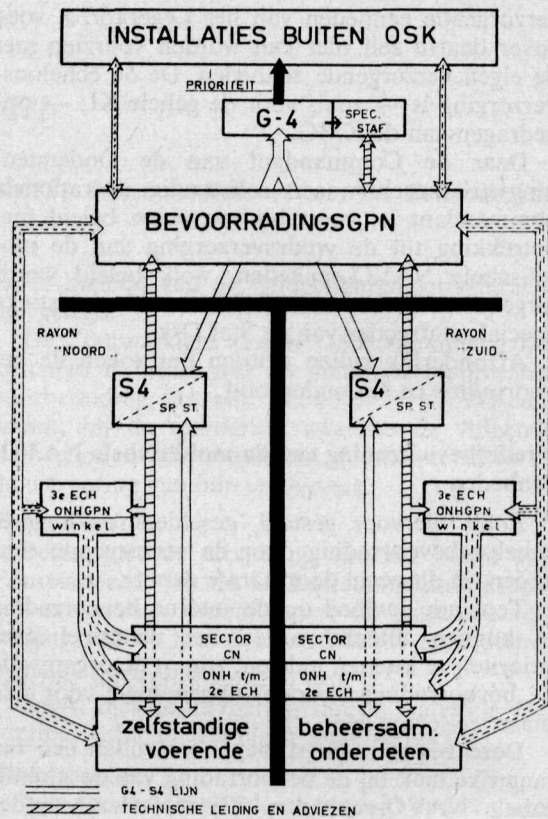
De verantwoordelijkheid voor het beheer en het onderhoud van het opgelegde materieel is gedecentraliseerd en in handen gelegd van de rayoncommandanten, teneinde dezen in staat te stellen hun invloed op het herstel en onderhoud te kunnen uitoefenen.

Bij het onderhoud wordt onderscheid gemaakt tussen onderdeelsonderhoud, te weten het 1e en 2e echelons onderhoud en het veldonderhoud, te weten het 3e en 4e echelons onderhoud.

Voor wat betreft het onderdeelsonderhoud zijn de sectorcommandanten met het directe toezicht en de leiding belast. De uitvoering is opgedragen aan de beheerders van het opgelegde materieel, die hiervoor over het nodige onderhoudspersoneel kunnen beschikken. Voor wat betreft het 2e echelons of halfjaarlijkse onderhoud van de voertuigen is hierop echter een uitzondering gemaakt, door daarmee per complex een onderofficier 2e echelons monteur (codenr 63116) te belasten, onder directe verantwoordelijkheid van de betrokken sectorcommandant. Voor het uitvoeren van het 2e echelons onderhoud van de voertuigen zijn de beschikbare burgermonteurs-halfvakman aan de „63116” toegevoegd.

Tot de onderhoudstaak van de beheerder behoort zowel het opgelegde materieel in opleg-gereede toestand te houden, als het opleg-gereed maken, op welk laatste facet nader wordt terug-gekomen. Voor het opleg-gereed houden van het materieel beschikken de beheerders over enige burgermagazijnknechten/preserveerders, die hen behulpzaam zijn bij het dagelijks onderhoud van het materieel. Voor het uitvoeren van het 2e echelons onderhoud kan worden beschikt over de eerder genoemde 2e echelons monteurs (hetzij onderofficieren, hetzij burgers-halfvaklieden).

In de regel wordt het 2e echelons onderhoudspersoneel wielvoertuigen centraal gepoold door

Afb. 1 Bevoorrading mobilisatie-eenheden Osk

de sectorcommandant, die al het personeel in zijn sector als het ware onder operationeel bevel heeft. De sectorcommandant kan dus het personeel indelen en tewerkstellen, daar waar dat nodig is. Zoals reeds werd gesteld fungeert hij in feite als bedrijfsleider. Indien een beheerder de werkzaamheden niet aankan, vraagt hij steun aan de sectorcommandant, die op deze wijze zwaartepunten kan leggen waar dat nodig is.

Voor het uitvoeren van het veldonderhoud is in de organisatie een aantal 3e echelons onderhoudsgroepen voor de verscheidene materiediendiensten opgenomen. Afhankelijk van de sterkte van deze onderhoudsgroepen kunnen zij repareren, dan wel moeten zij hun werkzaamheden beperken tot het houden van inspecties, geven van adviezen en behulpzaam zijn bij het opmaken van reparatieaanvragen voor het hogere echelon.

Aangezien het grootste deel van het opgelegde materieel tot de technische dienst sector behoort, hebben de onderhoudsgroepen TD-materieel een dusdanige sterkte dat zij in staat zijn de meest voorkomende 3e echelons herstellingen te verrichten. De onderhoudsgroepen genie- en verbindingsmaterieel zijn van geringe sterkte en zullen, hoewel zij in staat zijn 3e echelons herstellingen te verrichten, veelal hun werkzaamheden

enkele bezwaren verbonden, daar men bij herhalingsoefeningen de verpakking moet verbreken en later weer moet aanbrengen, hetgeen dus veel geld zal gaan kosten. Voorts is voor het weer voor gebruik gereed maken van het materieel veel tijd benodigd, hetgeen bij mobilisatie niet is gewenst. Bij de Koninklijke Landmacht maakt men daarom gebruik van goedkopere conserveringsmethoden, waarbij men tracht het materieel in zo goed mogelijke staat te houden en waarbij dan tevens ernaar wordt gestreefd het materieel snel voor gebruik gereed te hebben in geval van mobilisatie.

Hoewel materieel in het algemeen is geverfd, vertoont het toch overal blanke delen, die bij niet regelmatig onderhoud zullen gaan roesten of corroderen, en hiertegen dient speciaal te worden gewaakt. Het conserveren van het materieel houdt dus in, dat men de blanke en niet geverfde delen goed schoonmaakt, vervolgens overdekt met een laag conserveerolie, die er wordt opgebracht door het materieel in de conserveerolie onder te dompelen, of deze met de verfspuit of kwast erop aan te brengen. Al naar gelang van de aard van het materieel en materiaal heeft men een aantal verschillende conserveringsmiddelen in gebruik. Dit conserveren dient met zorg te geschieden.

Bijzondere aandacht dient te worden besteed aan motorvoertuigen en ander rollend materieel en wel speciaal voor die voertuigen, die niet in de mobilisatie-oplegloodsen kunnen worden ondergebracht, maar die in de open lucht moeten blijven staan door gebrek aan oplegruimte. Deze voertuigen staan zomer en winter in weer en wind buiten. Het behoeft geen nader betoog, dat deze voertuigen zonder speciale voorzieningen snel naar de schroothoop zullen kunnen verhuizen.

Aan het conserveren van voertuigen dient dus steeds bijzondere aandacht te worden besteed, daar behalve het uitwendige ook het inwendige zoals de motor enz. niet mag worden vergeten. De volgende handelingen dienen hiertoe te worden verricht. Het voertuig wordt geheel schoongemaakt en, daar waar de verf is beschadigd, bijgeverfd. Aan de buitenkant worden alle las- en andere naden voorzien van een afdekkende laag, om roesten tegen te gaan. De motor wordt overgespoten met conserveervernis, het carter, de versnellingsbak, het differentieel, de wormkasten enz. worden gevuld met speciale olie. De gehele conservering is erop gericht dat men er gedurende lange tijd geen omkijken naar heeft.

Het zijn juist die artikelen waarvan de betrokken beheerder grote aantallen in verantwoording heeft, zoals handvuurwapenen en voertuigen, en met de conservering waarvan vele man-uren gepaard gaan, die bij Staf Osk hebben genoopt tot het treffen van bijzondere maatregelen; het be-

schikbare personeel is er immers wel op berekend het materieel dat opleg-gereed is, in opleg-gereede toestand te houden, maar om het materieel regelmatig, hetzij na herhalingsoefeningen, hetzij bij omwisseling weer opleg-gereed te maken, daarop is de organisatie niet berekend.

Het gaat er dus om hoe de beheerder de helpende hand kan worden geboden. Voor voertuigen en handvuurwapenen is een oplossing gevonden, waarbij zoveel mogelijk wordt gestreefd naar het lopende-bandsysteem.

Voor de conservering van voertuigen is in de organisatie van de Osk een aantal conserveerploegen opgenomen, die alle voertuigen die moeten worden gepreserveerd aan de lopende band behandelen. Enkele conserveerploegen zijn in statische werkplaatsen ondergebracht; voorts kan een aantal mobiele conserveerploegen naar grote mobilisatiecomplexen worden gedirigeerd om de daar aanwezige voertuigen te conserveren. Het afgelopen jaar heeft bewezen dat deze centrale voertuigconservering een aanzienlijke verlichting is voor betrokken beheerders.

Voor het centraal conserveren van handvuurwapenen is eveneens een oplossing gevonden, al is het dan buiten de Osk. In overleg met de KMG is toestemming verkregen om voor de conservering van handvuurwapenen gebruik te maken van een speciale conserveerwerkplaats van de Basis, waar wapens aan de lopende band engros kunnen worden gepreserveerd. Van deze gelegenheid is een dankbaar gebruik gemaakt. De beheerder krijgt nu binnen een week al zijn wapens gepreserveerd terug, een werk waarover hij anders vier tot zes maanden doet.

Door het centraal conserveren van dat materieel dat zich bijzonder ervoor leent, wordt voor de beheerder een aanzienlijke arbeidsbesparing verkregen, waardoor hij in staat is het overige materieel sneller en beter opleg-gereed te maken en te houden.

Materieelrapportages

Teneinde een juist beeld te kunnen vormen van de materieelpositie bij de Koninklijke Landmacht en terzake daarvan de door de geallieerde hogere commandanten gevraagde rapportages te kunnen opmaken, wordt ieder kwartaal een „*Periodiek Materieel Rapport*” (P.M.R.) opgesteld. Bij de Osk wordt hierin de materieelpositie van alle mobilisabele NAVO-eenheden vermeld. Deze rapportage geeft van een bepaald aantal essentiële artikelen aan hoeveel stuks de behoefte volgens de OUS is en hoeveel stuks er daadwerkelijk aanwezig zijn. Doordat het P.M.R. volledig machinaal wordt verwerkt en opgemaakt, kan snel na de rapportagedatum over een volledig overzicht van de materieelpositie worden be-

schikt. Het is juist deze rapportage, die een belangrijke rol speelt bij het uitvoeren van het materieelbeleid van de Commandant van de Ondersteuningsstrijdkrachten.

De materiële situatie voor een aantal artikelen is zodanig dat de totale behoefte binnen de Osk niet kan worden gedekt. Hierdoor wordt het noodzakelijk dat het betreffende schaarse materieel wordt ingedeeld en verdeeld volgens bepaalde prioriteiten.

De mobilisabele NAVO-eenheden zijn in feite te groeperen in twee grote groepen: eenheden, die dienen ter directe versterking van het 1e Legerkorps en eenheden, behorende tot de Ondersteuningsstrijdkrachten. Op hun beurt kan in beide groepen weer onderscheid worden gemaakt tussen gevechtseenheden, zoals gevechtsgroepen, tankeenheden, artillerieafdelingen enz., en logistieke eenheden, zoals technische dienst-, intendant-, geneeskundige eenheden enz.

Het zijn nu de taken of de opdrachten van de eenheden, die bepalend zijn voor hun rangvolgorde op een prioriteitslijst. Deze prioriteitslijst wordt dan ook zorgvuldig samengesteld in overleg met de erbij betrokken operationele commandanten.

Het beleid van de Commandant van de Ondersteuningsstrijdkrachten is erop gericht de eenheden, qua materieelvoorziening, zo volledig mogelijk uit te rusten en waar dit niet mogelijk is, de materieelindeling zodanig te doen geschieden dat eenheden met de hoogste prioriteit in ieder geval zo volledig mogelijk worden voorzien.

De uitvoering van dit beleid berust bij de speciale stafsecties onder supervisie van de Sectie G4 van de Staf Osk. Zoals reeds gezegd, speelt het P.M.R. hierin een belangrijke rol. Deze rol wordt mogelijk gemaakt doordat in het totaaloverzicht per te rapporteren artikel alle eenheden worden vermeld in volgorde van hun rangorde op de prioriteitslijst.

Het is dus nu de taak van de speciale stafsecties om, indien materieel beschikbaar komt, dit in te delen bij die onderdelen, die hiervoor met hoogste prioriteit in aanmerking komen. De opdrachten voor de verdeling van het materieel worden door de speciale stafsecties opgemaakt en door de bevoorradingsgroepen uitgevoerd. Het gevolg kan zijn dat essentiële goederen bij bepaalde onderdelen ontbreken.

Het is een van de taken van de Sectie G4 om de materieelpositie voor alle mobilisabele NAVO-eenheden te bewaken. Indien de materieeltekorten stijgen boven 20% van de behoefte en de inzetbaarheid van het onderdeel daardoor zodanig daalt, dat zijn waarde op het gevechtsveld twijfelachtig gaat worden, wordt aan de CGS voorgesteld van het betreffende onderdeel de mobilisatievoorbereiding ongedaan te maken en de oproe-

pingen in te trekken en het onderdeel zonnodig op te heffen.

In het algemeen kan worden gesteld dat de mobilisabele eenheden hun herhalingsoefeningen met hun eigen, voor hen opgelegde materieel houden. Aangezien, bij herhalingsoefeningen, het onderdeel steeds qua personeel compleet onder de wapenen komt, dient, zeer zeker, ook al voor het welslagen van de oefening en een goede training van al het personeel, het organieke materieel aanwezig te zijn. Het komt echter maar al te vaak voor dat dit materieel om bepaalde redenen niet aanwezig is, daar het bijvoorbeeld is uitgeleend aan een onderhoudsploeg, of aan vredeseenheden, zoals een depot, school of K.M.A., of omdat het voor langere tijd in reparatie is. In de gevallen waarin het materieel niet daadwerkelijk aanwezig is, dienen dan extra maatregelen te worden getroffen om het toch tijdig compleet te krijgen. Dit geschiedt door het tijdelijk of permanent aan andere onderdelen te onttrekken en het is hier de bijzondere taak van de speciale stafsecties van Staf Osk om deze materieelverschuiving tijdig te gelasten, zodat het onderdeel „compleet” is vóórdat de herhalingsoefeningen beginnen.

Een bijzonder aspect vormt het materieel, dat is onttrokken aan de mobilisabele eenheden en in gebruik is gegeven aan vredeseenheden, daar dit materieel in geval van mobilisatie onverwijd dient te worden terug bezorgd bij het mobilisabele onderdeel van herkomst. Een speciale administratieve regeling is hiervoor ontworpen, namelijk die van de zg. „Uitgestelde Overdrachten”, waaraan voor het betrokken materieel de naam van „U.O.-materieel” is ontleend.

Verzorging bij herhalingsoefeningen

De verzorging bij de herhalingsoefeningen brengt nog enkele extra problemen mee, die een nadere toelichting verdienen.

Zoals reeds in het voorgaande werd besproken, wordt, bij het houden van herhalingsoefeningen, zoveel mogelijk ernaar gestreefd de onderdelen met hun eigen materieel te laten oefenen. Hiertoe is nodig, dat het onderdeel qua materieel volledig wordt uitgerust met al het materieel vermeld in de Oorlogs Uitrustingsstaat (OUS). Het is in het bijzonder de taak van de Sectie G4 en de speciale stafsecties om ervoor zorg te dragen, dat het tijdig voor de aanvang van de herhalingsoefeningen wordt gecompleteerd; hetzij door overdracht, dan wel door tijdelijke terbeschikkingstelling uit de opleg van andere onderdelen.

Tijdens de herhalingsoefeningen worden de onderdelen als parate eenheden verzorgd. Hiertoe wordt voor ieder onderdeel, dat voor her-

haling onder de wapenen komt, tijdig te voren een verzorgingsbevel gemaakt waarin de gehele logistieke verzorging voor het onderdeel wordt geregeld.

Deze verzorging geschiedt dan door de daartoe aangewezen parate verzorgingseenheden. Jaarlijks wordt daartoe, in overleg met de betrokken staf, de logistieke steun afgesproken die de herhalende eenheden zullen moeten ontvangen. Deze afspraken worden in een algemeen verzorgingsbevel voor de herhalingsoefeningen jaarlijks bevestigd. Op basis van dit algemene verzorgingsbevel worden de verzorgingsbevelen voor de herhalende onderdelen opgemaakt, waarbij voor de onderdelen ernaar wordt gestreefd de werkelijkheid in oorlogstijd zoveel mogelijk te benaderen, opdat een ieder, die tijdens de herhalingsoefening in een verzorgingsfunctie dient, zo goed en zoveel mogelijk ook daarin wordt geoefend.

Het verzorgingsbevel voor een herhalend onderdeel regelt naast de logistieke steun — te weten de bevoorrading en het onderhoud — de wijze waarop het materieel wordt uitgegeven en weer wordt ingenomen alsmede de inspectie van het materieel, die aan de inneming vooraf gaat.

Aangezien een onderdeel in geval van mobilisatie snel en op ordelijke wijze zijn materieel in ontvangst moet kunnen nemen, dient dit te worden beoefend. Bij de opkomst voor de herhalingsoefening geschiedt deze uitgifte van het materieel in het mobilisatiecomplex dan ook zoveel als mogelijk op de wijze als dit in geval van mobilisatie zal geschieden.

Na afloop van de herhalingsoefening dient het materieel weer te worden ingeleverd in het mobilisatiecomplex. Daar het gedurende enkele weken intensief is gebruikt, dient ernaar te worden gestreefd het in zo goed mogelijke staat weer op te leggen. Daartoe is het noodzakelijk dat gedurende de laatste dagen van de herhalingsoefening zo goed mogelijk onderhoud wordt gepleegd. Dit onderhoud bestaat uit het schoonmaken en daarna zo nodig oliën of invetten van het materieel, opdat het, zodra het weer terug is in de loods, gedurende enige tijd niet zal achteruitgaan in kwaliteit, in afwachting van de definitieve schoonmaak- en preserveerbeurt, die de beheerder met zijn magazijnknechten zal geven.

Het komt er dus bij de inlevering op aan dat het onderhoud goed is geschied, en om hierover enige zekerheid te kunnen krijgen wordt bij de inlevering een inspectie gehouden door speciale inspectieploegen.

Na inlevering van het materieel breekt voor de beheerder een drukke tijd aan, want er moet worden geteld, schoongemaakt, zo nodig worden gerepareerd en gepreserveerd en vervolgens model worden gestapeld, een karwei waarmee de

beheerder met de hem toegewezen magazijnknechten geruime tijd bezig is.

Problemen van infrastructuur en belegging van mobilisatiecomplexen

Het materieel van de Ondersteuningsstrijdkrachten ligt opgeslagen in ca. 45 mobilisatiecomplexen, verspreid over geheel Nederland. De meeste van deze mobilisatiecomplexen zijn in de loop van de laatste 10 jaren gebouwd.

De mobilisatiecomplexen zijn van verschillende grootte en bevatten in het algemeen een administratiegebouw, een onderhoudsgebouw, een verbindingsloods, enkele benzine-opslagloodsjes, enkele munitiebunkers en een aantal mobilisatie-oplegloodsen. Deze mobilisatie-oplegloodsen hebben als regel een vloeroppervlakte van ca. 650 m² en zijn zo geconstrueerd, dat aan één zijde de gehele zijwand van deuren is voorzien zodat het materieel in geval van mobilisatie zeer snel kan worden opgeladen en afgevoerd.

Afhankelijk van het aantal loods, kunnen in een complex één of meer onderdelen worden opgelegd. Bij de belegging van de mobilisatiecomplexen wordt zoveel als mogelijk is ernaar gestreefd het materieel van het onderdeel opgelegd te krijgen in de nabijheid van de oorlogsbestemming van het onderdeel. Hierdoor wordt het grote voordeel verkregen dat, indien het mobilisatiecentrum van het onderdeel kan samenvallen met het concentratiegebied of de bestemming, het concentratievervoer van het onderdeel komt te vervallen.

Teneinde dit te kunnen bereiken is een plan opgezet voor verschuiving van een groot aantal eenheden, welk plan overigens in afwachting van geplande bijbouw voorshands niet volledig is te realiseren.

Hoewel ernaar wordt gestreefd al het materieel, met inbegrip van de voertuigen, in de mobilisatie-oplegloodsen onder te brengen is dit thans door ruimtegebrek nog niet mogelijk, aangezien de bouw van de oplegruimte geen gelijke tred heeft kunnen houden met het oprichten van mobilisabele eenheden. Het is dan ook niet mogelijk al het materieel onderdak te brengen. Het gevolg is dat in veel complexen nog materieel buiten wordt opgeslagen.

Dit zijn veelal de aanhangwagens en vrachtauto's 3 ton. Indien het materieel goed is gepreserveerd en regelmatig het voorgeschreven onderhoud krijgt, is dit een aanvaardbare tijdelijke oplossing. Het behoeft echter geen betoog, dat het materieel dat buiten staat meer heeft te lijden, dan het materieel dat binnen staat. Dit buiten zetten van materieel geschiedt dan ook zo mogelijk alleen in die complexen waar de inwerking van het weer het minst zal zijn, dus bijvoorbeeld niet in complexen dicht bij de zee, of

in gebieden, waar veel last wordt ondervonden van opwaaiend zand.

Teneinde echter aan het euvel van het buiten moeten opslaan van voertuigen te ontkomen zijn thans plannen gemaakt voor de bouw van open loodsen waarin de voertuigen minder onderhevig zullen zijn aan de directe weersinvloeden.

Verzorgende taak van de Ondersteuningsstrijdkrachten

Zoals reeds in de aanhef van dit artikel werd gesteld, krijgt de Commandant Ondersteuningsstrijdkrachten in oorlogstijd een verzorgingstaak ten behoeve van alle NAVO-eenheden uit te voeren.

Het is nu aan de Staf van de Ondersteuningsstrijdkrachten en speciaal aan de Sectie G4 om de overgang van de vredesverzorging op de oorlogsverzorging soepel te doen verlopen. Om dit te kunnen bereiken, dienen alle voorbereidingen, die daartoe nodig zijn, reeds in vredestijd te worden getroffen resp. te worden gepland. In het kader van deze voorbereidingen worden plannen gemaakt en uitgewerkt om de verzorging van alle NAVO-eenheden in oorlogstijd te waarborgen. Het is in het bijzonder de taak van de Sectie G4 daartoe de nodige plannen te maken en uit te werken en daarna alle voorbereidingen te treffen, zoals het verkennen van lokaties, berekenen van op te leggen voorraden, het regelen van de aanvoer van de voorraden zodra deze nodig zijn, het opmaken van de nodige verzorgingsbevelen en dergelijke.

Om deze verzorgende taak te kunnen uitvoeren dient over de nodige logistieke eenheden te worden beschikt. Aangezien de Ondersteuningsstrijdkrachten in vredestijd niet over parate logistieke eenheden beschikken vindt eerst in oorlogstijd een verdeling plaats van de parate logistieke eenheden van het Legerkorps. Het Legerkorps behoudt de mobiele 3e echelons eenheden en

stoot de semi-mobiele zwaardere 4e echelons eenheden af naar de Ondersteuningsstrijdkrachten. Deze parate 4e echelons eenheden, aangevuld met een aantal mobilisabele logistieke eenheden zullen dan verder worden belast met de verzorging van de NAVO-eenheden.

De verzorgingstaak waarmee de Commandant van de Ondersteuningsstrijdkrachten in oorlogstijd wordt belast, omvat:

— 4e echelons verzorging van alle NAVO-eenheden;

— 3e echelons verzorging van die NAVO-eenheden, die niet in eigen 3e echelons verzorging kunnen voorzien.

De 4e echelons verzorging voor het 1e Legerkorps, van de 5e Divisie en van een aantal zelfstandige gevechtsgroepen houdt in: de bevoorradings van legerkorpsaanvullingsplaatsen, resp. divisie- en gevechtsgroep aanvullings- of verdeelplaatsen uit depots van de Ondersteuningsstrijdkrachten, alsmede het verrichten van 4e echelonsreparaties en het verlenen van steun voor 3e echelonsreparatieoverschot van de betreffende 3e echelonshersteleenheden van het 1e Legerkorps, 5e Divisie en zelfstandige gevechtsgroepen.

Voor de NAVO-eenheden, waarbij organiek geen 3e echelons verzorgende eenheden zijn ingedeeld, houdt de verzorging door C-Osk de volledige 3e en 4e echelons verzorging in.

De verzorging van de parate eenheden van het Legerkorps blijft verder ongestoord doorgaan.

De verzorging van de mobilisabele eenheden gaat eerst in zodra deze eenheden, na mobilisatie, in hun concentratiegebied zijn aangekomen.

In de mobilisatie- en concentratiefase vindt in het algemeen geen directe verzorging plaats, daar de eenheden voor overbrugging van deze periode in hun mobilisatie-opleg een voorraad goederen — te weten levensmiddelen en benzine enz. — voor gebruik gereed gelegd vinden.

Aanwijzingen voor medewerkers

Wij verzoeken U om Uw bijdragen in te leveren in enkelvoud, getypt met een marge van tenminste 3 cm, met dubbele spatie en voorzien van Uw naam, adres en evt. gironummer.

Voorts eventuele schetsen of tekeningen en foto's niet tussen de tekst aan te brengen, doch wel aan te geven, waar deze tussen die tekst moeten worden opgenomen.

Men voege tekeningen en schetsen afzonderlijk bij, in Oostindische inkt en op teken- of kalkeerpapier. Letters en cijfers moeten daarbij zo groot worden getekend, dat zij na verkleining duidelijk

leesbaar blijven. Daartoe moeten zij, na verkleining, nog tenminste 1 mm groot zijn. Men houde er daarbij rekening mee, dat tekeningen en schetsen als regel, bij reproductie, worden verkleind tot ten hoogste 15 cm breedte.

TOEVOEGING VAN SCHETSEN EN AFBEELDINGEN, RESPECTIEVELIJK FOTO'S, VERHOOGT DE AANTREKKELIJKHEID VAN UW ARTIKELEN TEN ZEERSTE, VOORAL INDIEN ZIJ ORIGINEEL ZIJN.

De Sectie „Herhalingsoefeningen” in de Staf-Osk

Taak, organisatie en werkwijze

door W. T. SCHNERR, Kolonel der Infanterie

Volgens de vredesinstructie voor de Commandant van de Ondersteuningsstrijdkrachten is deze, onder meer, verantwoordelijk voor de herhalings-oefeningen van de onder zijn bevel gestelde mobilisabele onderdelen.

Op grond van praktische overwegingen, in het bijzonder om eenheid van opvatting en uitvoering te verkrijgen, is in de Staf Osk een speciale sectie, de Sectie „Herhalingsoefeningen” (Sie „Hhon”), opgenomen, die belast is met de coördinatie van de verschillende, ten behoeve van de herhalings-oefeningen te verrichten *voorbereidingswerkzaamheden* en het geven van leiding of adviezen bij het opmaken en uitvoeren van de oefenprogramma's.

Het doel van dit artikel is om in het kader van de voorlichting over de Osk een globaal inzicht te geven in de taak, organisatie en werkwijze van deze Sectie, alsmede enkele beschouwingen te wijden aan de ervaringen, die bij de gehouden herhalingsoefeningen zijn opgedaan.

Alvorens hiertoe over te gaan, zij echter de aandacht nog eens gevestigd op twee, reeds eerder in De Militaire Spectator opgenomen artikelen over herhalingsoefeningen. In het eerste (*De Militaire Spectator* 127(1959)(3)132) besprak de toenmalige Majoor (thans Luitenant-Kolonel) E. H. Neppelenbroek de verschillende opleidingsaspecten; in *De Militaire Spectator* 128(1959)(3)117 belichtte Majoor W. van der Heem de meer logistieke vraagstukken van de herhalingsoefeningen. Voor belangstellenden, die direct bij herhalingsoefeningen betrokken zijn of zullen worden en zich wat meer willen verdiepen in de gang van zaken bij het samenstellen van een doelmatig oefenplan of in de wijze waarop de verzorging van de onderdelen wordt geregeld, wordt het lezen van deze artikelen ten zeerste aanbevolen.

Taak

De werkzaamheden van de Sie „Hhon” wordt in vredestijd verricht door één van de in het Commando Osk aanwezige Gevechtsgroepskernen. De betrokken Gevechtsgroepscommandant vervult dan in de hoedanigheid van Hoofd Sectie „Hhon” de functie overeenkomstig die van het Hoofd van een Speciale Stafsectie. Zijn taak is neergelegd in een taakomschrijving, waarin onder meer is gesteld dat hij, op grondslag van de door C-Osk gemaakte plannen, richtlijnen of bevelen, is belast met de werkzaamheden, verbonden aan de voorbereiding en de uitvoering van, en het

toezicht op, alsmede met de afwikkeling van de herhalingsoefeningen van alle in de slagorde Osk opgenomen mobilisabele onderdelen. Hem is hierbij de bevoegdheid verleend om, voor aangelegenheden de herhalingsoefeningen betreffende, ook buiten het ressort van het Co-Osk in contact te treden met de hiervoor in aanmerking komende autoriteiten of instanties.

Meer in het bijzonder is hij belast met:

- het controleren van de appèlijsten vóór de aanvang der herhalingsoefeningen, speciaal ten aanzien van de vervulling der sleutelfuncties;
- het toezien op de juiste uitvoering van de door de Chef van de Generale Staf en de C-Osk gegeven richtlijnen, aanwijzingen enz.;
- het opmaken van blok- en oefenprogramma's voor eenheden, waarvan in vredestijd geen kernstaf aanwezig is;
- het ontwerpen en samenstellen van (standaard)oefeningen ten behoeve van bepaalde onderdelen;
- het aanvragen van cursussen, oefen- en schietterreinen, mentoren, instructeurs enz. bij de hiervoor in aanmerking komende instanties;
- het in nauwe samenwerking met de Sie G4 en Speciale Stafsecties ontwerpen van de verzorgingsbevelen;
- het ontwerpen van een begroting en het voeren van het beheer van de voor herhalingsoefeningen benodigde of toegewezen fondsen;
- het zo nodig verlenen van assistentie bij het opmaken van verslagen na afloop van de herhalingsoefeningen, het bestuderen en het commentariëren;
- het toezien op het juist opmaken van de Inlichtingsrapporten en, indien door C-Osk aangevozen, als eerste beoordelaar optreden;
- het doen van voorstellen betreffende de in het komende jaar op te roepen onderdelen, een en

... aangekomen ...

... oriëntatie ...

ander ten behoeve van een door C-Osk aan de CGS in te dienen advies.

Tenslotte is hij gehouden alle commandanten en functionarissen, die op enigerlei wijze bij de voorbereiding en uitvoering van de herhalings-oefeningen betrokken zijn, in de ruimste zin van het woord te steunen.

Organisatie

Volgens de Voorlopige Vredessamenstelling van de Staf Osk is de Gevechtsgroepskern tevens Sie „Hhon” als volgt georganiseerd:

1 Kolonel	Ggpc tevens Sectiehoofd
1 Luitenant-Kolonel	Toegevoegd
1 Majoor	Toegev S1/S4
1 Majoor	Toegev S2/S3
1 A.O.O.	Operatiën (S3)
1 S.M.	Operatiën (S1/S4)
1 Kpl (dpl)	Schr/Typ
1 Sld (dpl)	Schr/Typ

Deze kern wordt, zodra werkzaamheden moeten worden verricht waarbij een specialistische kennis is vereist, versterkt met uit de Speciale Stafsecties te betrekken adviseurs.

Voor de tijdens de herhalingsoefeningen te verlenen steun aan troepencommandanten, zoals o.a. door beschikbaarstelling van instructeurs, mentoren of hulpverleners, zal, voor zover het Co-Osk dit personeel zelf niet kan leveren, een beroep moeten worden gedaan op de steun van het parate Legerkorps, of door tussenkomst van de Wapeninspecteurs op de Wapenscholen of Depots.

Werkwijze

Bij de voorbereiding van de herhalingsoefeningen kunnen de werkzaamheden in grote lijnen worden onderscheiden in:

a. *planningswerkzaamheden*, die de verschillende

voorbereidingen beogen voor het onder de wapenen roepen van het personeel en het formeren, uitrusten en oefenen van het onderdeel volgens een bepaald plan te coördineren en zo doelmatig mogelijk te doen verlopen;

b. *controlewerkzaamheden* ten aanzien van de personele en administratieve voorbereidingen;

c. *controlewerkzaamheden* ten aanzien van de logistieke voorbereidingen;

d. het *samenstellen van de blok- en oefenprogramma's* voor die onderdelen, waarvan in vredes-tijd geen kernstaf aanwezig is;

e. het *verlenen van steun* aan kernstaven, die de herhalingsoefeningen van de eigen onderdelen voorbereiden, doch over onvoldoend personeel of middelen beschikken dit geheel zelfstandig uit te voeren.

Ad a

Deze werkzaamheden beginnen, zodra het „Plan Herhalingsoefeningen”, dat jaarlijks door de Chef van de Generale Staf wordt bekendgemaakt, is ontvangen. Zij bestaan in feite uit het opstellen van een „Werkplan”, zoals Luitenant-Kolonel Neppelenbroek dit in zijn artikel heeft beschreven, en het aan de hand hiervan verstrekken van opdrachten aan de verschillende met bepaalde voorbereidingswerkzaamheden belaste Osk-functionarissen.

Nu is het zo, dat het merendeel van deze werkzaamheden, ongeacht het soort onderdeel waarvoor zij moeten worden verricht, nagenoeg steeds uit dezelfde handelingen of maatregelen bestaat en derhalve in vaste orders of aanwijzingen kon worden vastgelegd. Als regel wordt dan ook volstaan met bedoelde functionarissen een „Overzicht” toe te zenden van de in het betreffende jaar op te roepen Osk-eenheden, onder vermelding van de opkomstplaatsen en oefenperioden, met het verzoek de voorbereidingswerkzaamheden te beginnen en te verrichten volgens de hiervoor gegeven vaste orders of aanwijzingen.

Ad b

De *personele en administratieve* voorbereidingen omvatten werkzaamheden met betrekking tot het waarschuwen en oproepen van het personeel, de ontvangst en onderbrenging op de opkomstplaatsen, en de overdracht van leggers, appèlijsten, administratie- en voorschriftenkisten enz., aan de betrokken troepencommandanten. Het waarschuwen en het onder de wapenen roepen van het personeel geschiedt, — met uitzondering van bepaalde categorieën, die door de Wapeninspecteurs worden opgeroepen — door het Hoofd van het Leggerdepot, waarbij het onderdeel in registratie is. Dit oproepen geschiedt als regel in fasen voor het volgende personeel:

— vóóropkomst officieren, onderofficieren, be-
nevens enig messpersoneel en chauffeurs in de
week voorafgaande aan de opkomst van de troep.
Het kader wordt in deze week voorbereid op zijn
taak;

— vóóropkomst materieelploegen, behorende tot
het P- of B-personeel, die behulpzaam zijn bij het
overnemen, overbrengen en gereedleggen van het
materieel voor de uitgifte aan de troep;

— opkomst troep.

Het Hoofd Leggerdepot draagt er voorts zorg
voor, dat de hierboven genoemde administratieve
bescheiden, als leggers enz. aan de troepencom-
mandanten op de hiervoor vastgestelde dag wor-
den overgedragen.

De ontvangst, waaronder mede de registratie
bij opkomst, de geneeskundige behandeling
(schermbelden, immunisatie enz.) en de legering
van het onderdeel op de opkomstplaats wordt
begrepen, wordt, zo nodig in overleg met de Sie
„Hhon” (Toegev S1), door de betrokken Leger-
plaats- of Kampcommandant voorbereid en in
Kamporders geregeld.

Een belangrijke taak van de Toegevoegd S1 is
in de voorbereidingsperiode nauwlettend toe te
zien op de vervulling van de door verleend uit-
stel ontstane vacatures in de sleutelfuncties. Hier-
voor is een nauw contact met het Leggerdepot,
het Ministerie van Defensie (Res- en Dpl Perso-
neel) en de Wapeninspecteurs noodzakelijk.

Enkele andere taken voor de Toegevoegd S1
op het gebied van de administratieve voorberei-
dingen zijn of kunnen zijn:

— het verzamelen van gegevens voor het „On-
derdeelssituatierapport” (zie hiervoor ad d);

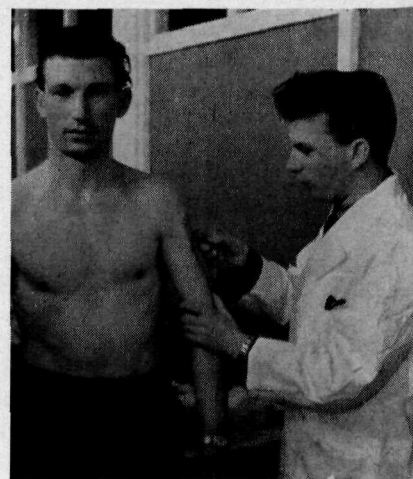
— het in overleg met de Toegevoegd S3 aanvr-
gen van instructeurs en overig ten behoeve van de
opleiding benodigd personeel;

— het opstellen van de personeelsparagraaf voor
het „Verzorgingsbevel” (bevelverhoudingen,
sterkte-opgaven, krijgstucht, welzijnszorg enz.);

— het toezien op de inkomende en uitgaande
correspondentie in de Sie „Hhon” en op de
distributie van programma's, stencils, instructies,
enz. aan de hiervoor in aanmerking komende
functionarissen.

Ad c

De werkzaamheden, verbonden aan de *logis-
tieke voorbereidingen* zijn vastgelegd en omschre-
ven in de voor de Osk geldende „Vaste Verzor-
gingsaanwijzingen ten behoeve van Herhalings-
oefeningen”. Hierin zijn de verschillende werk-
zaamheden opgesomd, waaruit deze bestaan en
welke functionarissen hiervoor verantwoordelijk
zijn. Een belangrijke plaats neemt hierbij de
materiële voorbereiding in. Deze bestaat in grote
trekken uit het volgende.

... immunisatie ...

1. Het gebruiks- en uitgifte-gereed maken van het
in het mobilisatiemagazijn opgelegde materieel of
van een oefenset, met de hierbij behorende onder-
houdsmiddelen. Deze taak wordt verricht door de
betrokken beheerder onder toezicht van de
Rayon- of Sectorcommandant. Door hem wor-
den ook de Onderdeels- en Persoonlijke bruik-
leenlijsten (OBL's en PBL's) tevoren opgemaakt,
die dienen om de materieeluitgifte aan de gebrui-
kers te bespoedigen en de materieel-inlevering na
beëindiging van de herhalingsoefeningen te ver-
gemakkelijken.

2. Het zo nodig completeren van het opgelegde
materieel tot de volledige OUS en aanvullen met
benodigd Klasse IV-materiaal.

3. Het overnemen en overbrengen van het mate-
rieel naar de legerplaats en het treffen van maat-
regelen voor een snelle uitgifte.

De overneming van het materieel door de
onderdeelscommandanten geschiedt in beginsel in
het mobilisatiecomplex op de dag voor de op-
komst van de troep. Met behulp van de in het
complex opgekomen materieelploegen wordt het
materieel daarna naar de legerplaats of oefen-
kamp getransporteerd en daar volgens de OBL's
en PBL's voor uitgifte gereedgelegd. Deze werk-
wijze benadert ongeveer die bij werkelijke mobi-
lisatie en wordt dan ook als zodanig als een
kleine mobilisatieoefening beschouwd.

Er kunnen zich echter bijzondere omstandig-
heden voordoen, waardoor deze werkwijze teveel
tijd kost of daaraan bepaalde niet te rechtvaar-
digen risico's zijn verbonden, zodat, ter vermij-
ding van die bezwaren, een vroegtijdige over-
brenging van het materieel, geheel of gedeeltelijk,
is geboden. Deze omstandigheden kunnen bij-
voorbeeld zijn: de grote afstand van het mobili-
satiecomplex naar de legerplaats, twijfel of de
chauffeurs nog over voldoende rijvaardigheid be-
schikken, of dat zwaar materieel, zoals tanks,

high-speeds, zware kanonnen, enz., moet worden overgebracht.

4. Het opstellen van inspectie- en innemings-schema's voor de inlevering van het materieel na afloop van de herhalingsoefeningen en het weer terugbrengen in de mobilisatie-magazijnen.

Behalve richtlijnen ten behoeve van de *materieële voorbereiding* zijn nog enkele andere regelingen in de „Vaste Verzorgingsaanwijzingen” opgenomen, die voor de troepencommandanten van belang zijn. Hieronder valt, onder meer, de wijze waarop de PSU-verstrekking en -inneming in het Plaatselijk Depot PSU (PDP) plaatsvindt en de hiervoor te verrichten voorbereidingswerkzaamheden, zoals het opmaken van voorbereekte „PDP-loopbriefjes”. Deze briefjes dienen om de gang van zaken in het PDP te versnellen en de administratieve verwerking, alsmede de inneming van de overtollige PSU-goederen voor de fouriers te vergemakkelijken.

Voorts dient te worden geregeld op welke wijze het betreffende onderdeel *tijdens* de herhalingsoefeningen logistiek zal worden ondersteund, hetgeen door de G4 van de Staf Osk in nauw overleg met de G4-Staf 1 LK wordt voorbereid en in een „Verzorgingsbevel” wordt vastgelegd.

Bij al deze voorbereidingswerkzaamheden heeft de Toegevoegd S4 van de Sectie „Hhon” een coördinerende c.q. controlerende taak, waarbij in het bijzonder door hem erop wordt toegezien, dat de werkzaamheden in overeenstemming zijn met de op te maken oefenprogramma's.

Ad d

Het is de taak van de Sie „Hhon” (Toegevoegd S3) om voor die onderdelen, waarvan in vredes-tijd geen kern aanwezig is, het „Oefenplan” en de daaruit voortvloeiende blok- en oefenprogramma's op te maken.

Zoals Luitenant-Kolonel Neppelenbroek dit in zijn artikel aangaf, dient vóór het opmaken van het oefenplan eerst een analyse van het betrokken onderdeel en het daartoe behorend personeel te worden gemaakt om te bepalen tot op welk niveau de herhalingsoefeningen zullen moeten worden gehouden. Het is uiteraard van belang te weten of het onderdeel reeds eerder voor herhalingsoefeningen onder de wapenen is geweest en in teamverband heeft geoefend, of bepaald personeel moet worden omgeschoold, en te beschikken over andere gegevens, die van belang zijn voor het opmaken van een doelmatig oefenplan. Voor dit onderzoek wordt bij de Sie „Hhon” een zg. „Onderdeelssituatierapport” gebruikt (zie afb. 1), aan de hand waarvan conclusies ten aanzien van de geoefendheid van het onderdeel, kunnen worden getrokken en aanbevelingen kunnen worden gedaan ten behoeve van

ONDERSTEUNINGSSTRIJDKRACHTEN

SECTIE HHON

ONDERDEELSSITUATIERAPPORT

Onderdeel:

1. a. OOT nr:
b. Sterkte:
c. MOV:
 2. In registratie bij:
 3. Opkomstperiode:
 4. Opkomstplaats:
 5. Materieelopleg:
-
6. Reeds eerder voor Hhon onder de wapenen geweest? Zo ja, wanneer, waar en onder welke commandant (Verslag bijvoegen):
 7. Naam, tewerkstelling cq werkring van huidige commandant en adres:
 8. Beroepsencadrering van het onderdeel, bij welk vredesonderdeel tewerkgesteld en de aldaar beklede functie (*nominatief*):
 9. Hebben er sinds de laatste Hhon belangrijke veranderingen bij het onderdeel plaatsgevonden (organisatorisch cq in sleutelfuncties):
 10. Opgave van personeel, dat sleutelposities bekleedt en de door hen gevolgde cursussen:
 11. Overige bijzonderheden:

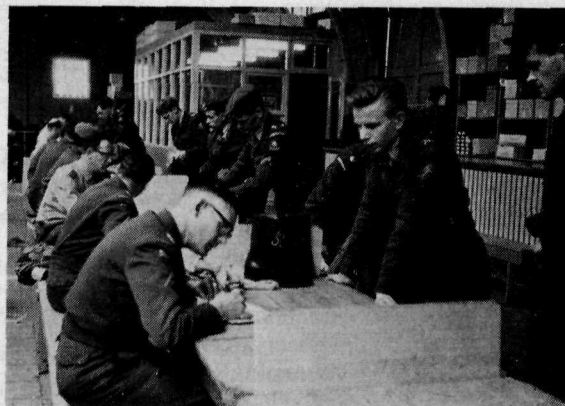
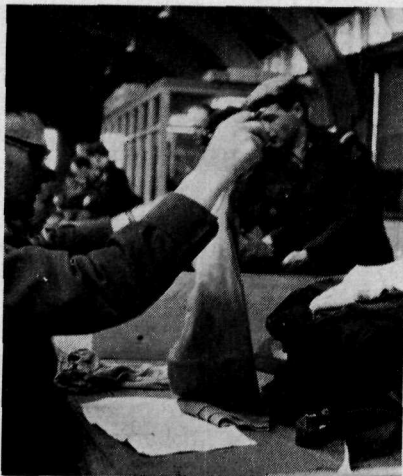
Opgemaakt naar de toestand op

.....
De Toegev S1,

Conclusies en aanbevelingen:

Afb. 1

de op te maken oefenprogramma's. Het „Oefenplan” geeft derhalve in grote lijnen aan, welke (oefen)stof in de verschillende oefenweken dient te worden behandeld en op welke facetten van de opleiding (individuele, functie- of onderdeelsvorming), mede gelet op de oorlogstaak van het onderdeel, de nadruk zal moeten worden gelegd. Hier zij vermeld, dat vanzelfsprekend bij de voorbereiding van de programma's van de gespecialiseerde onderdelen de Toegevoegd S3 wordt bijgestaan door terzake kundige adviseurs, welk personeel in de eerste plaats wordt betrokken uit de Speciale Stafsecties van de Staf Osk. Indien dit niet aanwezig is, zal hiervoor steun moeten worden aangevraagd bij 1 LK.

... plaatselijk depot P.S.U. ...

Bij verscheidene logistieke onderdelen wordt de beoefening van hun specifiek logistieke taken in de praktijk verricht bij of tezamen met overeenkomstige parate LK-eenheden, zodat zij mede in de logistieke keten kunnen worden ingeschakeld, waarbij de functievorming tot zijn recht komt en een en ander ten goede komt aan de logistieke produktie. In die gevallen worden de programma's in samenwerking met de parate eenheid opgemaakt.

Tijdens de voorbereidingen wordt verder eraan gestreefd de bij de herhalingsoefeningen betrokken commandanten, zowel het beroeps- als het reservepersoneel, zoveel mogelijk bij het samenstellen van het voor hen bestemde oefenprogramma's in te schakelen, opdat zij er niet geheel vreemd tegenover komen te staan. Van de door de Chef van de Generale Staf geboden gelegenheid, om in gevallen dat dit gewenst voorkomt, reserve-officieren voor oriëntatie of besprekingen voor één of twee dagen op basis van vrijwilligheid op te roepen, wordt dan ook veelvuldig gebruik gemaakt. Het is verheugend te vermelden, dat nagenoeg steeds de grootste bereidwilligheid voor het bijwonen van deze oriëntatiebesprekingen van de zijde van de reserve-officier wordt geconstateerd.

Nadat het „Oefenplan” door C-Osk is goedgekeurd, wordt dit in de blok- en oefenprogramma's verder uitgewerkt. Door de Toegevoegd S3 wordt dan verder zorg gedragen voor het aanvragen van instructeurs, mentoren, hulpleiders, schiet- en oefenterreinen enz.; voorts worden maatregelen getroffen, dat de bij de herhalingsoefeningen betrokken troepencommandanten tijdig in het bezit worden gesteld van stafkaarten, fondsen, instructiemiddelen en de standaardoefeningen met de daarbij behorende oefenstukken.

Ad e

Voor de herhalingsoefeningen van de mobilisabele eenheden, waarvan in vredetijd een kern

aanwezig is, worden normaal de werkzaamheden met betrekking tot het opmaken van de oefenprogramma's door de betreffende staf zelf verricht. Onder deze kernstaven wordt ook gerekend de Sectie Artillerie, die de oefenprogramma's van alle mobilisabele artillerie- en lua-eenheden voorbereidt en toezicht uitoefent op de juiste uitvoering hiervan. Voor de instructie van het in de vooropkomstweek op te roepen kader van de veldartillerie wordt een dankbaar gebruik gemaakt van de faciliteiten op de Artillerieschool in Breda.

De taak van de Sie „Hhon” beperkt zich hier tot het verlenen van steun bij de aanvraag van instructeurs, schiet- en oefenterreinen, enz. bij instanties buiten het ressort van het Co-Osk, en het behulpzaam zijn bij alle andere werkzaamheden, die door de betrokken kernstaf niet zelf kunnen worden verricht wegens gebrek aan eigen middelen.

Tenslotte nog enkele opmerkingen ten aanzien van de taak van de Sie „Hhon” bij de uitvoering van de herhalingsoefeningen.

Deze bestaat uit het oriënteren van de troepencommandant en eventueel zijn staffunctionarissen in de vele stencils, aanwijzingen, oefenprogramma's enz., die bij de aanvang van de herhalingsoefeningen worden uitgereikt en hen te assisteren bij de behandeling van die aangelegenheden, die in de praktijk hebben bewezen steeds weer moeilijkheden op te leveren. Voorts de commandant steunen bij zijn opleidingstaak en zo nodig bij oefeningen in hoger verband optreden als „Oefenstaf”.

Ervaringen bij gehouden herhalingsoefeningen

In het jaar 1960, het eerste jaar dat onder leiding van C-Rsk (thans Osk) herhalingsoefeningen werden gehouden, hebben de volgende eenheden hieraan deelgenomen:

Infanterie

1 Gevechtsgroep
1 Div st/stcie

Artillerie

2 st/st bty
1 afd 155 hw
1 afd 155 l
1 afd 8" hw

Lt Lua

2 afdn lt lua

Cavalerie

1 verk bat

Genie

1 Gn bat
1 Gn hrstcie

Technische Dienst

2 Td hrst cien
1 Td zwhrstcie
1 Td muncie

Intendance

1 Bos avcie (—)

Geneeskundige Dienst

1 Dvhospbat
1 Opvcie
2 Zaucien

Transport

1 Tgp st (—)
1 Tbat

De totale sterkte bedroeg 13.250 man.

Dit grote aantal eenheden met grote verscheidenheid in organisatie, geoefendheid, oorlogstaak e.d. heeft uiteraard zeer veel inspanning van de met de voorbereidingen belaste functionarissen in het Co-Osk gevergd om alles tijdig vóór de aanvang van de herhalingsoefeningen gereed te hebben. Niettemin kan, terugblikkende op de verrichtingen van het afgelopen jaar, worden gezegd, dat deze zonder al te grote schokken zijn verlopen dank zij de vele steun, die van een ieder, ook van instanties buiten het Co-Osk, is ontvangen. Hierbij dient zeker niet in de laatste plaats de medewerking en steun, die van 1 LK, wapenscholen en depots werd gekregen, te worden gememoreerd. Voor zover kan worden vooruitgezien, dient deze steun ook in de toekomst te worden bestendigd, aangezien het Co-Osk met de eigen beschikbare middelen niet in staat zal zijn alleen de herhalingsoefeningen zelfstandig in zijn geheel te organiseren en te leiden. Ook de tijdige inschakeling van de met de uitvoering van de herhalingsoefeningen belaste commandanten en andere belangrijke sleutelfunctionarissen bij de verschillende voorbereidingen, heeft voor een belangrijk deel ertoe bijgedragen, dat dit personeel met beter begrip en meer vertrouwen de herhalingsoefeningen tegemoet zag. Opgemerkt werd, dat ook het betrekken van de reserve-officieren bij de voorbereiding van de programma's, door hen steeds op hoge prijs werd gesteld.

De hierboven geschetste werkwijze heeft in de praktijk bewezen goed te voldoen, zij het uiteraard nadat in de loop van het jaar op grond van opgedane ervaringen nog verschillende verbeteringen in de toegepaste procedures zijn aangebracht. Ook spreekt het vanzelf, dat voor de verschillende voorbereidingen heeft voor een beoogd geconfronteerd, niet steeds direct een oplossing kon worden gevonden. Enkele van deze problemen zijn de volgende.

— De controlerende en coördinerende werkzaamheden op personeels- en materieelgebied bleken te omvangrijk te zijn om door één officier,

de Majoor Toegevoegd S1/S4, alleen te worden verricht. Dit bezwaar werd ondervangen door plaatsing van een officier „boven de sterkte” bij de Sie „Hhon”.

— Het niet altijd in voldoende mate ter beschikking kunnen krijgen van instructeurs, mentors of hulpleiders, ondanks dat bij de aanvragen van dit personeel steeds de grootst mogelijke soberheid wordt betracht, daarbij in het oog houdende dat, zoals C-Osk aan het slot van zijn artikel reeds vermeldde, de reserve-officieren zo min mogelijk dienen te worden „bevoegd”. Enig extra beroepspersoneel zal desondanks toch steeds nodig zijn voor het opruimen van specialistische kennis of om bij de verschillende oefeningen de commandanten behulpzaam te zijn bij het opsporen en verbeteren van gemaakte fouten.

Een oplossing voor dit probleem zou kunnen worden gevonden door in de grotere oefenkampen, zoals Mill, Budel en Oldebroek, waar vrijwel gedurende het gehele jaar onderdelen voor herhalingsoefeningen onder de wapenen zijn, een „Instructieteam”, bestaande uit een kleine, doch vaste kern van beroepsinstructeurs, te detacheren, dat behulpzaam is bij het geven van bepaalde lessen en toezicht uitoefent bij de verschillende oefeningen. Helaas is deze oplossing in verband met het huidige grote tekort aan beroepspersoneel voorlopig niet realiseerbaar, zodat noodgedwongen de verschillende tekortkomingen of gebreken bij instructies en oefeningen, die zo vaak in rapporten of verslagen worden vermeld, voorschijn zullen moeten worden geaccepteerd.

— Het vaak verontrustend groot aantal uitstellen, dat wordt verleend, waardoor, vooral indien dit personeel in sleutelfuncties betreft, de gevolgen voor de opleiding van het onderdeel bijzonder onaangenaam kunnen zijn. Ofschoon door het MvD strenge maatstaven voor het verlenen van uitstel zijn aangelegd, is aan dit euvel weinig te doen. Een nauw overleg met dit Ministerie om dit uitstel zoveel mogelijk te beperken en in samenwerking met de wapeninspecteurs waar mogelijk de geschikte maatregelen te treffen, vindt dan ook voortdurend plaats.

— De vaak overstelpende vredes-administratieve werkzaamheden van de fourier, waardoor door-

... naar de barakken ...

gaans weinig terecht komt van de opleiding voor zijn oorlogstaak. Ook aan dit euvel is helaas weinig te doen.

Tot besluit van dit artikel nog enkele korte notities betreffende de herhalingsoefeningen zelf.

Het valt telkenmale weer op, hoe in een betrekkelijk korte tijd het reserve- en het dienstplichtig personeel zich weer snel aan het militaire leven weten aan te passen en, in het bijzonder de jongere lichten, die niet langer dan 2 of 3 jaar na hun 1e oefentijd met groot verlof zijn geweest, nog over een redelijke kennis en vaardigheid beschikken.

Doordat het personeel wat ouder is geworden en meer verantwoordelijkheidsgevoel heeft gekregen is het, vergeleken bij dat bij de parate onderdelen, in het algemeen gemakkelijker te hanteren en aan te voeren. Ook bij oudere onderdelen, die reeds eerder op herhalingsoefeningen zijn geweest, is de geoefendheid vrij spoedig weer op redelijk peil te brengen.

Een voorwaarde is echter, dat het lagere personeel van de aanvang af goed wordt aangepakt. Vooral in de eerste week zal zeer veel aandacht moeten worden besteed aan de tucht, zoals aan het tenue en uiterlijk voorkomen, het op tijd bij

de dienst verschijnen, het groepsgewijze afmarcheren enz.

Een belangrijke figuur, die bij de handhaving van de tucht de compagniescommandant in de allereerste plaats tot steun moet zijn, is uiteraard de CSM. *Opmerkelijk is het dan ook steeds weer, dat die compagnie waar een goede CSM aanwezig is, zich het snelst heeft aangepast en dat hierbij de beste resultaten worden bereikt.*

Helaas moet worden geconstateerd, dat soms beroepspersoneel, dat in deze zeer belangrijke functie is ingedeeld, niet voor deze taak is berekend aangezien het uit vredesonderdelen moet worden geput en te lang aan de parate troep ontrokken is geweest, óf, wat ook meermalen voorkomt, een CSM, die zijn oorlogsbestemming bij een bepaald mobilisabel onderdeel heeft, niet aan de herhalingsoefeningen deelneemt omdat hij bij het vredesonderdeel niet kan worden gemist. De gevolgen voor het mobilisabele onderdeel behoeven uiteraard niet nader te worden uiteengezet.

In het slotwoord in zijn artikel heeft C-Osk nog het een en ander gezegd over het optreden van de reserve-officier en de dienstplichtigen in het algemeen, zodat, ter bekorting, hiernaar moge worden verwezen.

Nieuwe uitgave

MAGNETIC TAPE INSTRUMENTATION, door G. L. Davies, 263 blz., geïll. Uitg.: McGraw-Hill, Inc., Londen, 1961. Prijs: 66/- sh.

Hoewel op het gebied van het magnetisch op een band vastleggen van gegevens en het reproduceren van deze informatie in het algemeen reeds veel literatuur ter beschikking is, kan men in dit boek, dat op een duidelijke wijze is geschreven, een vrij breed terrein besproken vinden, dat het vastleggen en het weergeven van elektrische signalen, zowel in analoge, als in digitale vorm behandelt.

Doordat de mathematische beschouwingen tot een noodzakelijk minimum zijn beperkt, leent dit boek zich uitstekend om in brede kring van militaire lezers te worden bestudeerd, te meer daar in vele moderne rekentoestellen voor militair gebruik de genoemde techniek essentieel wordt toegepast.

De zeer uitgebreide literatuuropgave geeft een nuttige leidraad voor hen, die zich verder in de betreffende onderwerpen willen verdiepen.

J. K.

Uit de buitenlandse vakpers

Beschikken de Sovjets over een nieuw chemisch wapen?

Op 14 januari 1960 verklaarde Chroestsjev, dat de Sovjet-Unie in het bezit is van een „nieuw verschrikkelijk wapen”. Met zekerheid kan worden gezegd, dat het geen bacteriologisch wapen is, want er is geen bekende culture, die door een aanvaller kan worden gebruikt ter verkrijging van beslissende resultaten. Is het een doorbraak in het rijk der natuurkunde? Wij weten het niet, doch het is waarschijnlijk dat het een wapen is in het vlak van de chemische oorlogvoering. Het is zeer goed mogelijk dat in een toekomstige oorlog een substantie, tienmaal giftiger dan blauwzuur, zal worden gebruikt. Het als zeer deugdelijk bekend staande Franse gasmasker ARS, bleek echter bij gebruik van blauwzuur geen bescherming te geven.

In 1918 verklaarden de Amerikanen, die het effect van blaartrekkend „Lewisite” gas (mosterdgas), genoemd naar de Amerikaanse chemicus die dit gas uitvond, hadden bestudeerd, dat troepen uitgerust met de bekende typen gasmaskers niet in staat zouden zijn een offensief met dit gas te doorstaan. De geactiveerde koolstof gebruikt in de vullingbus van een gasmasker is in staat aeresolen, dit zijn colloïdaal microscopische deeltjes in vloeistof of vaste vorm, waarvan mist en sigarettenrook de beste voorbeelden zijn, uit te filteren. Gifgassen daarentegen kunnen alleen worden uitgefilterd door zekere chemische verbindingen in de vullingbus van het gasmasker aan te brengen.

Om het maximale effect bij het gebruik van een gifgas te verkrijgen, is het noodzakelijk dat:

1. *het gebruik verrassend is* — in feite gelooft niemand meer in het gevaar van een chemische oorlog, zodat een verrassende gasaanval paniek en een volledige ineenstorting van de verdedi(ging)gers zou veroorzaken;
2. *de weersomstandigheden geschikt zijn* — geen wind, geen regen en niet te veel zonneschijn;
3. *het te gebruiken gas geen aerosol, maar een reukloos en onzichtbaar gas is*, het gebruik ervan niet te snel onderkend wordt en een zelfde dichtheid als lucht heeft zodat het zich niet ophoopt in laag liggende terreingedeelten noch snel optrekt in hogere luchtlagen.

Een ideaal gifgas zou koolmonoxyde zijn, hetgeen gemakkelijk te vervaardigen is en dat niet wordt uitgefilterd door de normaal in gebruik zijnde gasmaskers. Mogelijk zijn echter de gassen waarmee wij nog geen kennis hebben gemaakt veel gevaarlijker. De strijdkrachten zouden kunnen worden vernietigd, voordat de samenstelling van deze gassen bekend is, men een beschermingsmiddel heeft gevonden en de benodigde speciale gasmaskers zijn gemaakt.

De scheikundigen zijn tegenwoordig in staat nieuwe stoffen samen te stellen die de gewenste gifwerking en die benodigde dichtheid bezitten en die vernietigend c.q. verlamdend werken op de rode bloedlichaampjes, de bloedfermenten of het zenuwstelsel. Het verdient aanbeveling tegen deze stoffen een speciaal gasmasker te gebruiken, dat zijn bruikbaarheid reeds heeft bewezen

in de industrie en dat bestaat uit een plastic masker dat het hoofd en de borst bedekt en voorzien is van een kleine patroon met gecomprimeerde lucht. De luchttoevoer van dit gasmasker kan naar behoefte worden geregeld. Uitgerust met dit gasmasker is men in staat 1 tot 4 uur in een vergiftigde omgeving te verblijven.

„*La Nouvelle Armée Soviétique serait-elle de nature chimique*”, door prof. C. Richet en dr. A. Mans, in „*Revue Militaire Générale*”, dec. 1960.

T.K.

Het eerste grondbeginsel van het gevecht

Het eerste grondbeginsel van het gevecht is dat van het vasthouden van het doel, in het Amerikaanse „Field Manual 100-5, Field Service Regulations, Operations” nader omschreven als: „Every military operation must be directed toward a decisive, obtainable objective. *The destruction of the enemy's armed forces and his will to fight is the ultimate objective of war*”.

Alhoewel de ontwikkeling van het kernwapen de geldigheid van dit grondbeginsel zeer zeker niet heeft aangetast, wil schr. aantonen, dat de Amerikaanse tactische doctrine, samenhangend met dit grondbeginsel, wel degelijk verandering zal moeten ondergaan.

Deze doctrine wordt in bovengenoemd voorschrift als volgt ontwikkeld: „Each intermediate objective must be such that its attainment will most directly, quickly and economically contribute to the purpose of the operation. It must permit the application of the maximum means available. Its selection must be based upon consideration of means available, the enemy and the area of operations. Secondary objectives of any operations must contribute to the attainment of the principal objective”. Terwijl elders in dit voorschrift wordt omschreven: „An objective may be a terrain feature, a locality or a hostile force”.¹

De hier omschreven doctrine heeft geleid tot het onderscheiden van tactisch belangrijke gebieden, die voor de verdediger behouden moeten blijven en door de aanvaller moeten worden vermeesterd, daar het bezit ervan in belangrijke mate bijdraagt tot het bereiken van het doel en daarmee tot de uiteindelijke vernietiging van de vijandelijke strijdmacht en zijn wil de strijd voort te zetten.

Kernwapens worden beschouwd als een zeer krachtig vuursteunmiddel ter ondersteuning van de aanval of van de verdediging.

Schr. vraagt zich nu af: „Kan aan deze huidige doctrine, waarbij ook tactisch belangrijke gebieden als doel worden aangewezen, nog wel een reële waarde worden toegekend, indien beide partijen over zoveel kernwa-

¹ VS 2-1386 Gevechtshandleiding, pt. 222: „Meestal wordt als aanvalsdoel een tactisch belangrijk terreingedeelte opgegeven, het moet steeds duidelijk te onderkennen zijn.”

pens beschikken dat zij hiervan te allen tijde gebruik kunnen maken?"

Hij beantwoordt deze vraag ontkennend. Immers, indien een strijdmacht erin zou zijn geslaagd een tactisch belangrijk gebied te vermeesteren, dat voor de voortzetting van de operatie van overwegend belang is, dan zou zijn tegenstander, met behulp van kernwapens, hem een vernietigende slag toebrengen, die het behaalde voordeel zou neutraliseren.

Daarbij komt, dat veel voordelen verbonden aan het bezit van tactisch belangrijke gebieden, thans kunnen worden verschaft door een moderne uitrusting („drones”, radar en TV ten behoeve van „battlefield surveillance”, amfibische voertuigen, „VTOL/STOL aircraft”, raketten voor transport van troepen en voorraden).

Schr. komt dan ook to de conclusie dat, i.v.m. het gebruik van tactische kernwapens aan een gevechtseenheid, onafhankelijk van haar niveau, maar één doel kan worden toegewezen: *de totale vernietiging van alle vijandelijke strijdkrachten in haar vak*. Het terrein vormt bij de hiertoe te voeren operaties een factor van secundair belang, zijn mogelijkheden moeten uiteraard maximaal worden uitgebuit.

In zekere zin zal een gevecht te land in een A-oorlog gelijken op een zee- of luchtslag; de vijand wordt opgezocht en vernietigd.

„*The first principle of war*”, door Lt.-Col. Emil V. B. Edmond, in „*Military Review*”, feb. 1961.

B.

Revolutionaire oorlogvoering en psychologische actie

Concentreerden de Angelsaksische waarnemers hun aandacht op onderzoekingen en voorwaarden voor een oorlog met kernwapens, de Franse militaire denkers richtten zich men een diepgaand onderzoek op de „*Guerre revolutionnaire*” (een revolutionaire, binnenlandse en subversieve oorlog), een *totale* oorlog op beperkte schaal, waarvan het doel is de traditionele westerse waarden te vernietigen.

Voor de theoretici van een dergelijke oorlog, is het Algerijnse conflict: een revolutionair type operatie, waarbij het FLN (Front de Libération Nationale) kan worden gelijkgesteld met het Communisme, terwijl de pacificatie van het land, niets minder is dan de „verdediging van het *westen*”.

Doordat zij voor een langere periode niet de beschikking hadden over kernwapens, werden de Franse militaire denkers genoodzaakt de doctrines van de grote strategie te formuleren op basis van een minder directe maar meer totale tactiek dan de atoombom. Het mes heeft daarbij zijn plaats weten te behouden en daardoor herwonnen de vechtkwaliteiten van de enkele man weer hun essentiële waarde. Wij zullen Kolonel Nêmo moeten toegeven dat het Franse leger, na de strijd in *Indo-China* en *Algerije*, vrijwel het enige leger is geweest dat met actief Communisme in een uitgebreide oorlog op het land werd geconfronteerd.

De factoren die deze zg. revolutionaire oorlog beheersen, zijn zodanig dat, indien de rebellen door de gezagstroepen in een open gevecht worden verslagen, zij nog kunnen overgaan op de guerilla-oorlogvoering om daarmee te trachten het moreel van hun tegenstanders te ondermijnen door eindeloze overvallen, hinderlagen en propaganda. De steun van de burgerbevolking uit de omgeving is hierbij van groot belang voor hun succes. Daarom juist moeten de gezagstroepen de

steun van de burgerbevolking winnen en behouden en hun gezag weten te handhaven.

Om dit te bereiken zijn de algemeen bekende overredingsmethoden die in het verleden werden toegepast nu aangevuld met het gebruik van de massa-psychologie.

Met betrekking tot de psychologische aspecten van de moderne oorlogvoering, verdelen de Franse militaire theoretici deze in twee vormen:

— *de psychologische oorlogvoering*, die uit elementen zoals propaganda, psychologische afweer en demonstratie bestaat, en specifiek is afgestemd op de vijandelijke troepen en ontworpen om hun wil tot het bieden van weerstand te ondermijnen;

— *de psychologische actie*, die de krachten omvat die bijdragen tot het moreel en de trouw van de inheemse bevolkingen of tot de wil om te vechten van de gezagstroepen zelf.

Het onderscheid tussen psychologische oorlogvoering en psychologische actie wordt duidelijk aangegeven in de officiële richtlijnen die aan de Franse strijdkrachten zijn verstrekt.

De politieke indoctrinatie, de „hersenspoeling”, waaraan de Franse gevangenen in de kampen van de Vietminh werden onderworpen, maakte hen niet tot communisten, zij werden echter wel verbitterd ten aanzien van het systeem, de politici en de zorgeloze burgerbevolking van hun land in het algemeen.

In 1957 verklaarde Kolonel Lacheroy: „In *Indo-China* lijkt het of de sterksten worden geslagen door de zwaksten. Waarom? Omdat de normen die wij gebruiken, die traditionele maatstaven waarmee wij de waarde van onze krachten konden beproeven, thans niet meer geldig zijn. Wij worden tegenover een nieuwe vorm van oorlogvoering gesteld: nieuw in zijn methoden en nieuw in zijn prestaties.”

Generaal Chassin schreef: „Het is tijd voor het leger om ermee op te houden de „*Grande muette*” (de grote zwijgende) te zijn. Tenzij de vrije wereld een geweldadige dood wenst te sterven, zal zij ertoe moeten overgaan om de methoden van de tegenstander te gebruiken, waarvan de ideologische rol die de militaire strijdkrachten achter het ijzeren gordijn vervullen, waarschijnlijk wel de belangrijkste is.

Een artikel onder het pseudoniem „Milites” in het militaire tijdschrift „*Hommes et Mondes*” vestigt de aandacht erop, dat het Leger erop voorbereid moet zijn om de burgers een „morele bewapening” te geven en hen te laten zien hoe men effectief, zowel in het materiële als in het morele vlak, kan vechten.

Sedert 1956 werden aan de nieuw opgerichte „*Service Action Psychologique*” meer vrijheid en voldoende fondsen ter beschikking gesteld en het nieuwe concept werd op een steeds groter wordende schaal toegepast naarmate de grootte van de opstand toenam.

De wetten en de techniek om de massa te winnen werden gezocht in de werken van Lenin, Trotzky, Gustave le Bon en Tchakhotin.

Het eerste systematische gebruik van een Westers leger van de nieuwe techniek was waar te nemen in de Algerijnse strijd. Drie „luidspreker- en pamfletten”-compagnieën leidden de operaties voor de consolidatie door geheel *Algerije*. De wekelijks verschijnende militaire publikatie „*Le Bled*” kreeg de opdracht om het moreel en de wil om te vechten op een hoog peil te houden. Officieren van de speciale administratieve sectie voor het platteland en van de stedelijke administratieve sectie voor de steden, meer dan 500 in getal, hadden tot taak om op directe wijze met de inheemse bevolking samen te werken en haar te helpen, te adviseren en het vertrouwen te winnen om daarmee tegelijkertijd de rebellen hun steun te ontnemen. Nieuwe

techniek? Misschien, maar hij komt in vele opzichten overeen met het patroon van de koloniale betrekkingen, dat 50 jaren geleden werd verdedigd door Maarshalk Lyautey.

Voordeel puttend uit de verkregen ervaringen van de oorlog in *Indo-China*, legde de Franse politiek zich erop toe om de dorpsbevolking en de veraf gelegen plattelandsbevolking aan de vijandelijke invloeden te onttrekken, door hen te laten vestigen in afgezette en verdedigde gebieden. De ongeveer twee miljoen Mohammedanen die op deze wijze nieuwe woonsteden werden gegeven en zich onderwierpen aan de politieke indoctrinatie, werden ongetwijfeld tot steun aan de pacificatie van het land.

Sedert 1958 werd echter een belangrijke terugslag ondervonden in het algehele psychologische programma in *Algerije*. Kwam het door misbruiken? Misschien was het onvermijdelijk... Doch geen ander Westers leger heeft op zo'n uitgebreide schaal geworsteld door de bittere ervaringen van psychologische oorlogvoering. Daarom verdienen de Franse ervaringen en de daaraan verbonden problemen het meest zorgvuldige en gedetailleerde onderzoek van onze militaire deskundigen.

„La Guerre revolutionnaire et l'Action psychologique”, door George A. Kelly, in *„Revue Militaire Générale”*, feb. 1961.

v. N.

Beperkte afschrikking is een fictie

Vele eeuwen geleden, lang voordat geschiedschrijvers de gebeurtenis voor de toekomst vastlegden, leefden er twee stammen. Een stam was vredelievend. Hij had geen agressieve plannen tegen de jachtgronden van zijn bureu. Bovendien had deze stam zulke goede wapens en was zo goed geoefend, dat mogelijke aanvallers terugschrokken voor de consequenties. Dit ging jaren goed.

Maar na lange tijd werd de veiligheid van de vredelievende stam bedreigd. Een naburige stam, numeriek sterker en oorlogszuchtiger, werd eerzuchtig. Verscheidene zwakkere bureu werden eerst veroverd en ten laatste werden begerige blikken geworpen op de vredelievende stam. Aanvankelijk werd de oorlogszuchtige stam nog weerhouden door de superieure bewapening van de vredelievende stam. De toekomstige aanval wachtte echter rustig af en concentreerde zijn aandacht op het ontwikkelen van zijn bewapening en het oefenen van meer krijgslieden.

De vredelievende stam produceerde eveneens meer wapens, maar omdat vele andere zaken ook aandacht kregen, werd geen gelijke tred gehouden met de oorlogszuchtige stam. „Per slot van rekening”, zeiden de leiders, „hebben wij genoeg wapens om een flink aantal van de aanvallers te doden. Zij weten dat, al kunnen wij dan hun leger niet verslaan, wij kunnen achter het leger hun dorpen vernielen en hun vrouwen en kinderen doden. Uit vrees hiervoor, kunnen wij hen van de aanval afhouden”.

In werkelijkheid gebeurde het volgende. De aanvallers werden zo sterk, dat zij meenden sterk genoeg te zijn om het leger van de vredelievenden te verslaan. Zij stelden een ultimatum: „Strek de wapens of wij vallen aan. In beide gevallen word je bezet”. Hoe de vredelievende stam heeft gereageerd is niet vastgelegd. Waarschijnlijk was er grote opwindning. Als besloten werd te vechten zou het leger zeker worden verslagen. Natuurlijk zouden patrouilles kunnen infiltreren en de dorpen vernietigen en de vrouwen en kinderen doden, maar dit zou niet wegnemen dat het leger zou worden

verslagen. De aanval kon dan doen en laten met de dorpen, vrouwen en kinderen van de vredelievenden wat hij wilde. Verspreide overlevenden van het verliezende leger zouden natuurlijk door kunnen vechten, maar dit zou niet veel voorstellen als er geen achterland meer was om op terug te vallen.

De moraal is, dat men een vijand niet kan afschrikken door te dreigen dat men de vrouwen en kinderen van de vijand zal doden.

Dit is natuurlijk een fabeltje, maar één dat toepasselijk is op onze tijd. De twee met elkaar in botsing komende theorieën van afschrikking, die momenteel in de strategische planning van de V.S. worden gehoord, kunnen eruit worden gelezen.

De ene school stelt dat wij strategische strijdkrachten moeten hebben, in staat een klap op te vangen en daarna nog in staat de strijdkrachten van het Communistische blok te verslaan indien zij de geallieerden aanvallen. Zij stellen verder dat het bezit van een dergelijke strijdmacht de beste verzekering is dat er geen aanval zal plaatsvinden. Dit is de „counterforce” theorie van afschrikking en voor zijn geld de enige die zin heeft.

De andere school zegt dat we geen strijdkrachten nodig hebben, die in staat zijn de Communistische legers te verslaan. Alles wat we nodig hebben, zeggen deze lieden, is, na een aanval voldoende kracht over te hebben om een aantal Sovjetsteden te vernietigen en enkele miljoenen Sovjetburgers, onverschillig of het mannen, vrouwen of kinderen zijn, te vernietigen. Dit is het „counter-population” concept van afschrikking, ook wel bekend als minimale of beperkte afschrikking.

De voorstanders van minimale afschrikking leggen grote nadruk op het beperken van de trefbaarheid van de afschrikkingstrijdkracht, voornamelijk door beweeglijkheid. Zij gaan zelfs zo ver te zeggen, dat indien het gros van de mobiele afschrikking buiten de V.S. is geplaatst, Amerika nooit bevreesd hoeft te zijn voor een aanval.

De aantrekkelijkheid van deze minimale afschrikking is zonder meer duidelijk. Ten eerste kost het minder dan de voorbereiding om een oorlog te winnen. Ten tweede suggereert zij de hoop dat Amerika nooit zal worden aangevallen en dat daarom geen voorbereidingen voor de burgerlijke veiligheid behoeven te worden getroffen.

Er is echter een groot bezwaar. Minimale afschrikking is een fictie, net zo goed als de vierkante cirkel. Het is inderdaad minimaal, maar geen afschrikking. Zij zal geen afschrikking geven omdat zij de vijand geen geloofwaardige bedreiging voor een uiteindelijke nederlaag geeft. Zij zal geen beperkte oorlogen voorkomen, omdat de strijdkrachten om deze beperkte oorlogen te voeren niet aanwezig zijn. Zij voldoet niet aan de verplichtingen tegen de geallieerden, want wie zal aannemen dat de V.S. hun afschrikkingstrijdkracht zullen inzetten voor de verdediging van Europa, als daarmee een uitnodiging tot vernieling van het eigen land wordt gedaan?

Als Amerika besluit tot de doctrine van minimale afschrikking, zal niet kunnen worden gereageerd op Sovjet-provocaties. Het zal gelijk staan met een verbreken van onze plechtige beloften en verplichtingen aan onze geallieerden en het sluiten van een non-agressie-pact met Rusland, een pact met 200 miljoen Amerikanen als gijzelaars.

Minimale afschrikking is een goedkoop en gemakkelijk antwoord op een duur en gecompliceerd probleem. Het leidt de natie naar een doodlopend pad en onvermijdelijke rampspoed.

„Minimum Deterrence is a Phony”, door John F. Loosbrock in „The Fifteen Nations”, nr 17.

v.E.